

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Inclusive Education
Development
Transport
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
Infrastructure
International Cooperation
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Equal Opportunities
Balanced Production

Ukraine Development 2030

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук, О. М. Бойко, мол. наук. співр.,
Л. І. Кукоба, мол. наук. співр., М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2021

«Стратегія сталого розвитку України – 2030»

Випуск 34

(огляд матеріалів ЗМІ за 8 жовтня – 4 листопада 2021 р.)

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ	5
23-й саміт Україна-ЄС: важливий етап розвитку політичного діалогу	5
Огляд зарубіжних ЗМІ.....	12
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»	15
Офіційна інформація.....	15
Подолання наслідків пандемії COVID-19	17
Міжнародна підтримка України	23
Безпекова ситуація	24
Євроінтеграційний курс України.....	26
Економіка та фінанси.....	28
Дерегуляція та розвиток підприємництва	29
Децентралізація та реформа державного управління.....	30
Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності	31
Програма розвитку українського експорту.....	32
Митна політика	35
Ринок землі та стан аграрної галузі	36
Стан оборонної галузі.....	37
Зміцнення системи національної безпеки	41
Судова реформа	42
Інфраструктура та транспорт	43
Програма популяризації України в світі	43
Політика цифрової трансформації	48
Реформа освіти та науки.....	50
Реформа системи охорони здоров'я	51
«Велике будівництво»	54
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	57
Новини з соціальних мереж.....	59
Експертний погляд.....	60
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи ...	80
Офіційна інформація.....	80
Кримська платформа	82
Підтримка ВПО, учасників бойових дій та жителів Сходу України	83
Проекти з відновлення регіону	88
Опікування населенням тимчасово окупованих територій	90
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	91
Новини з соціальних мереж.....	98
Експертний погляд.....	100
Прогнози	102
Інфографіка	103

Головні новини

Протягом тижнів з 8 жовтня по 4 листопада 2021 року сталися такі найголовніші події:

[У 76-ту річницю вигнання з України нацистських загарбників Президент Володимир Зеленський вшанував пам'ять полеглих у Другій світовій війні.](#)

«Україна завжди пам'ятатиме тих, хто віддав своє життя, звільняючи нашу землю від загарбників» – сказав Глава держави.

[12 жовтня в Києві відбувся 23-й саміт Україна-ЄС.](#)

Спільна заява учасників саміту Україна-ЄС має потужні сигнали про підтримку незалежності та євроінтеграції України.

[Під час саміту Україна-ЄС Україна та Європейський Союз підписали Угоду про спільний авіаційний простір.](#)

Президент України Володимир Зеленський заявив, що Угода про «відкрите небо» надає нові можливості для громадян і бізнесу, розширює географію подорожей.

[2 листопада Верховна Рада України звершила процес розгляду проекту Держбюджету-2022 у першому читанні.](#)

Кабінет Міністрів у двотижневий термін має передати до Верховної Ради проект Держбюджету-2022 до другого читання.

[Станом на 1 листопада в червоній зоні епідемічної небезпеки, окрім Києва, 15 регіонів.](#)

У жовтій зоні епіднебезпеки дві області – Закарпатська та Кіровоградська. Решта регіонів перебувають у помаранчевій зоні епіднебезпеки.

Рівень захворюваності на COVID-19, при визначеному показнику 75 на 100 тис. населення, по країні становить 766 на 100 тис. населення

[Дефіцит Пенсійного фонду України наближається до 170 млрд грн.](#)

У Моніторинговій місії ООН з прав людини заявляють, що пенсійна реформа має знайти рішення, які дозволять повністю реалізувати право на соціальне забезпечення в Україні.

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

Мирослава Степченко,
м. н. с. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

23-й саміт Україна-ЄС: важливий етап розвитку політичного діалогу

12 жовтня в Києві відбувся 23-й саміт Україна-ЄС. У ньому взяли участь Президент України Володимир Зеленський, Президент Європейської ради Шарль Мішель і голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн.

Саміт був покликаний визначити подальші орієнтири для співпраці України з ЄС.

Такі орієнтири зафіксовано у підсумковій заяві, яку Зеленський, Мішель та фон дер Ляєн підписали за результатами саміту. Цей розлогий документ готувався заздалегідь та містить 25 пунктів, який зачіпає всі сфери співпраці між Україною та ЄС ([НВ](#)).

Вперше, у спільній декларації за підсумками саміту, Україна та ЄС визначили, що Росія є стороною конфлікту на Донбасі й несе безпосередню відповідальність за повне виконання мінських домовленостей. Відповідно, цей напрям політики ЄС щодо Росії, у тому числі санкції, залишиться незмінним.

Також на саміті велику увагу приділили зовнішньоекономічному співробітництву України з ЄС. Саміт підтвердив, що Київ та Брюссель продовжать узгодження нових ввізних мит для українських товарів в рамках чинної угоди про вільну торгівлю з ЄС. За задумом Києва, це має ще більше відкрити ринок ЄС для України. Уже наступного року на черговому саміті Україна, як заявив Зеленський, він розраховує підписати так звану угоду про промисловий безвіз, а саме угоду про оцінку відповідності та прийнятності промислової продукції. Це також революційна угода, по суті вона спрощує вихід на ринок ЄС не лише сировини з України, але також промислових товарів з доданою вартістю.

Саміт письмово засвідчив нові можливості для України. Зокрема, йдеться про імовірність залучення близько 6,47 млрд. євро державних та приватних інвестицій із ЄС. Утім, сторони не повідомили подробиць реалізації цього сценарію, зазначивши у підсумковій заяві, що Київ та Брюссель «домовилися про швидке впровадження ініціативи» ([Uacrisis](#)).

Зокрема, акцентується увага на тому, що ЄС висловлює всебічну підтримку реформам, які проводить Україна, а Угода про асоціацію між Україною та ЄС має взаємні зобов'язання обох сторін. Політичний акцент на

цьому означає, що наша держава отримала інструмент, який може посилити переговорну позицію у взаємодії з державами-членами Євросоюзу .

Справжнім проривом для України стало підписання угоди «про відкрите небо», її ще називають «авіаційним безвізом». Документ передбачає створення спільного авіаційного простору між Україною та ЄС. Це сприятиме взаємному доступу до ринків авіаперевезень з рівними умовами конкуренції та повагою до однакових правил. Йдеться, зокрема, про безпеку польотів, авіаційну безпеку, організацію повітряного руху, гармонізацію соціальної сфери та захисту довкілля. Підписання Угоди забезпечить поглиблення співпраці у сфері авіаційного транспорту, серед іншого в контексті промислового співробітництва ([Uacrisis](#)). Урсула фон дер Ляєн зазначила, що угода набуде чинності ще до її ратифікації всіма парламентами держав-членів ЄС.

Підписання Угоди забезпечить поглиблення співпраці у сфері авіаційного транспорту, серед іншого в контексті промислового співробітництва, та розвиток чинної системи угод про повітряне сполучення з метою поглиблення економічних, культурних і транспортних зв'язків між Україною та державами – членами ЄС ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Також було укладено Угоду між Україною, Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа». Документ скріпили підписами міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет і віце-президент Європейської комісії, Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель ([Євроінтеграційний портал](#)).

Реалізація програм створить необхідні передумови для становлення України як впливової європейської держави, шляхом розширення міжнародного науково-технічного співробітництва, створення сприятливих умов для здійснення науково-дослідницької діяльності, комерціалізації розробок, розбудови національної інноваційної сфери та розвитку співробітництва з європейськими країнами у питаннях визначення актуальних напрямів наукових та інноваційних досліджень. «Відчуваю гордість, адже Україна стала першою серед асоційованих країн, які не входять до Європейської економічної зони, що долучилася до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» (2021-2027 роки) та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025 роки) ... Сьогоднішня подія – це насамперед тісна співпраця з Європейським Союзом. Протягом року ми доклали всіх зусиль, щоб завершити необхідні внутрішньодержавні процедури для підписання Угоди. Хочу подякувати європейським колегам за плідну та продуктивну співпрацю під час тривалого переговорного процесу», – наголосив Міністр

освіти і науки України Сергій Шкарлет ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Крім того, віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ольга Стефанішина й віце-президент Європейської комісії, Високий представник Євросоюзу із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель підписали Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі «Креативна Європа» (2021-2027).

Метою укладення Угоди є участь нашої країни у програмі ЄС «Креативна Європа» на 2021-2027 роки, спрямованій на підтримку та посилення конкурентоспроможності європейського культурного, креативного та аудіовізуального секторів, а також розвиток та просування культурного й мовного розмаїття та збереження європейської культурної спадщини.

Програма має бюджет 2,4 млрд євро та реалізується за трьома напрямками: культура, медіа та міжсекторальна взаємодія. У їхніх межах надається підтримка секторам культурних і креативних індустрій, проектам міжнародної співпраці, професійним мережам, платформам для промоції європейських митців і робіт, мобільності митців і професіоналів у галузі культури, а також у сфері книговидавництва та літературних перекладів.

Президент України Володимир Зеленський підписав угоди та саміт оцінив дуже позитивно, зокрема, він сказав: «Я щиро вдячний лідерам інституцій Європейського Союзу за сьогоднішню важливу зустріч. Ціную плідну взаємодію між нами, наші регулярні контакти. Ми готові спільно рухатися далі шляхом практичних і осяжних євроінтеграційних кроків, які мають відчувати наші українські громадяни та бізнес. Ми впевнені в нашому спільному майбутньому, і ми бачимо його з Євросоюзом, у безпечній та успішній європейській родині» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Тож як підсумувати цьогорічний саміт? Практично усі політичні експерти дали саміту позитивну оцінку, назвавши його результати успішними.

«Безумовно, цьогорічний саміт Україна-ЄС став успішним для України. Про це свідчить, насамперед, зміст спільної Заяви. Вдалось досягти низки важливих позицій, зокрема перегляд митних ставок (що дуже важливо для практичної євроінтеграції в економічній сфері), фіксація прогресу в переговорах про промисловий безвіз, підтримка синхронізації інтегрованої енергосистеми України з європейською мережею, теза про підтримку України в енергетичній боротьбі з Росією, детальний наголос на кримських питаннях (зокрема, ЄС привітав створення міжнародної Кримської Платформи), чітке визнання відповідальності Росії як сторони конфлікту, зокрема за зупинку перемир'я, наголос на неприйнятності військової присутності РФ у незаконно анексованому Криму», – коментує Укрінформу голова Центру політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко ([Укрінформ](#)).

За словами экс-міністра закордонних справ Костянтина Грищенка, загалом на саміті було озвучено позитивні для України сигнали. «Це і сигнали щодо інвестицій, і підтримка антиолігархічних зусиль нинішньої влади, що для багатьох критиків у країні було несподіванкою», — вважає экс-міністр ([Укррудпром](#)).

«Цей саміт точно успішніший, аніж торішній, де в підсумковій декларації надто прямо вказувалося на те, що в Україні сповільнилася судова реформа, боротьба з корупцією та деолігархізація. Більш того, тоді Брюссель і Київ не змогли досягти угоди про виділення Україні першого траншу із нового пакета фінансової допомоги через проблеми з реформами. Цього разу Київ отримав гроші, виконавши основні вимоги, а Брюссель навіть закрив очі на відсутність схвалення такого кроку з боку МВФ», – зазначив політолог-міжнародник Олександр Юсупов ([Укрінформ](#)).

Експерти одностайні в позитивній оцінці угоди про «відкрите небо», підписаної на саміті. Українці зможуть мати більший вибір авіаліній, дешевші квитки та можливості обирати додаткові міста для своїх подорожей Україною та ЄС, а у ЄС наголошують, що одним із наслідків підписання угоди має бути вихід до України нових лоукост-авіаліній та підвищення туристичної привабливості України.

Прихід європейських авіакомпаній до України є безумовно позитивним аспектом, акцентував завідувач сектором Національного інституту стратегічних досліджень Олексій Їжак. Зокрема, це посприє адекватнішому ціноутворенню у сфері авіаперевезень. «Зрозуміло, що наші компанії, можливо, не мають такого потенціалу, щоб організовувати рейси в самому Європейському Союзі, але сам прихід європейських компаній до України — дійсно революція в авіаційних перевезеннях для України. Тому що ціни у нас на авіаквитки — абсолютно неадекватні, й люди не дуже мобільні», — пояснив експерт. «Якщо з'являться лоукостери, і тим паче, якщо лоукостери літатимуть на схід України, де є певний страх, що це близько до зони конфлікту, що не треба там літати, — це дуже велика справа», — додав Їжак ([Укрінформ](#)).

На великому значенні цієї угоди наголошує також політолог Ігор Рейтерович. «Саміт був успішний. Ключове – підписання довгоочікуваної і важливої для України угоди про «відкрите небо», яка потенційно може принести нашій державі багато плюсів. Те ж саме стосується, наприклад, програми «Горизонт Європа», оскільки вона важлива для розвитку вітчизняної науки», – каже експерт ([Укрінформ](#)).

Що стосується спільної заяви, то в цілому експерти її також оцінюють позитивно. Однак, наголошують, що якихось проривних моментів, які стосуються, наприклад, реальної перспективи членства України в ЄС або, скажімо, безповоротної фінансової допомоги (не кредитів) – там немає. «Я б назвав заяву ритуально-протокольною. Втім, на тлі деякої емоційної ескалації у відносинах між Україною та ЄС, яку ми спостерігали протягом останніх кількох місяців, як от, наприклад, розмови про нібито скорочення

безвізу тощо, – це радше позитив, ніж негатив. Зрештою, ніхто й не чекав якогось глобального прориву, оскільки всі питання, які готувалися на саміт, від самого початку були більш робочого характеру», – зауважив політолог Ігор Рейтерович ([Укрінформ](#)).

За словами співдиректора програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайла Пашкова, у спільній заяві України та представників ЄС, зробленій після саміту, було порушено цілу низку важливих аспектів для подальшої співпраці України з ЄС. «Я б відзначив кілька найважливіших пунктів у спільній заяві. Наприклад, той факт, що ЄС підтримує курс України на деолігархізацію та реформу судової системи, у тому числі Конституційного суду. Також варто зазначити пункт про військову співпрацю, зокрема, про спільну зовнішню безпекову політику в рамках ЄС, яка є для ЄС дуже чутливою темою, і тут можна говорити про певні зрушення в цьому напрямку, тому що фактично ЄС говорить про те, що Україна залучається до ряду програм, у тому числі і PESCO. Для України це важливо. Важливо ще те, що ЄС таки виділяє асоційоване тріо зі Східного партнерства, і на цьому наголошується. Передбачається перегляд пріоритетів Східного партнерства на 6-му саміті. Це теж досить цікавий момент. Крім того, фіксується оновлення дев'яти додатків до Угоди про Асоціацію з ЄС. Це справді велике оновлення, яке рухає угоду про Євросоціалізацію. І, звісно, важливою є підтримка кримської тематики, зокрема «Кримської платформи», — резюмував експерт ([Укррудпром](#)).

Велику увагу на саміті приділили безпековим питанням – і ситуації з Донбасом та Кримом, і енергетиці. Очільники ЄС кілька разів і на словах, і в підсумковій заяві підкреслили, що Євросоюз не залишить Україну.

«Для України важливо почуватися не самотньою, що вона не залишилася сам на сам з РФ у розв'язанні проблеми, яка стосується поставок газу. Це дуже позитивний сигнал», – каже старший аналітик центру «Нова Європа» Леонід Літра.

Вперше в спільній декларації за підсумками саміту Україна та ЄС визначили, що Росія є стороною конфлікту на Донбасі і несе безпосередню відповідальність за повне виконання мінських домовленостей. Відповідно у цьому напрямку політика ЄС щодо Росії, в тому числі санкції, залишаться в силі. «Добре, що з'явилася тема безпеки в контексті агресії Росії, можливість участі України у військовій місії ЄС, в спецпрограмах безпеки – військові тренінги, кібербезпека», – додає Літра ([Bbc](#)).

А от в питаннях «газової війни», яку Росія зараз здійснює в Європі, мова саміту була більш поміркованою, коментує виконавча директорка інституту безпеки Східної Європи Юлія Осмоловська.

«У цьому можна прослідкувати неготовність європейських країн дуже радикально виступати проти Російської Федерації у зв'язку з тим, що потрібно вирішувати питання постачання російських енергоносіїв до Європи», — говорить фахівчиня ([Суспільне](#)).

Українська сторона порушувала питання гарантій транзиту російського газу нашою ГТС. «Вільний доступ до потужностей нашої ГТС передбачений Третім енергопакетом ЄС, але досі нереалізований через відсутність політичної волі з боку «Газпрому», який фактично має монопольне право на експорт газу з РФ трубопровідним транспортом», – пояснює генеральний директор «Оператора ГТС України» Сергій Макогон ([ТСН](#)). Зокрема, з огляду на американсько-німецьку угоду щодо добудови «Північного потоку-2», яка передбачає застосування санкцій проти Росії, якщо та почне використовувати газ як зброю. «У той час коли Росія використовує газ як зброю, ми не могли про це не поговорити під час Саміту й не зафіксувати у Спільній заяві», – сказав заступник керівника Офісу Президента Ігор Жовква ([Укрінформ](#)).

Саміт підтвердив, що Київ та Брюссель продовжать узгодження нових ввізних мит для українських товарів в рамках чинної угоди про вільну торгівлю з ЄС. За задумом Києва, це має ще більше відкрити ринок ЄС для України.

Це також революційна угода, по суті вона спрощує вихід на ринок ЄС не лише сировини з України, але також промислових товарів з доданою вартістю. Розмови про можливе скасування безвізу для українців Глава МЗС Дмитро Кулеба назвав фейками окремих політичних сил. «Жодних публічних чи не публічних розмов про будь-які міфічні загрози безвізу, про будь-які провали політики Європейського Союзу в Україні... Безвізу України і нашому співробітництву, нашій інтеграції нічого не загрожує», – підкреслив глава української дипломатії ([Укрінформ](#)).

Цей саміт письмово засвідчив і нові можливості України. Зокрема, йдеться про фінансову допомогу та інвестиції. «Серед позитивів також можна відзначити конкретні форми економічної підтримки України: потенційні інвестиції у 6,5 млрд. євро, а також виділення другого траншу в 600 млн. євро... Все це свідчить про послідовну інтеграцію України в спільні європейські простори. Це процес, який, можливо, не є дуже помітним для широкого загалу, але є дуже важливим з точки зору логіки європейської інтеграції» – говорить політолог Володимир Фесенко. «... Цього разу Київ отримав гроші, виконавши основні вимоги, а Брюссель навіть закрив очі на відсутність схвалення такого кроку з боку МВФ», – зазначив політолог-міжнародник Олександр Юсупов ([Укрінформ](#)).

Вкотре українська влада підняла питання перспективи членства України в ЄС. Щоразу Київ наполягає на визнанні з боку Брюсселя чіткої перспективи членства. Проте й цього разу підсумковий документ містить лише визнання «європейських прагнень України та вітання її європейського вибору». Старший аналітик Центру «Нова Європа» Леонід Літра зазначає, що ЄС не любить, коли порушуються теми, особливо публічно, де він має сказати «ні». Це не зовсім у стилі ЄС. «ЄС бачить перспективу членства, як процес трансформацій, реформ та зближення у всіх сферах. Всередині ЄС є країни, які не хочуть про це говорити. А ЄС все ж таки виконавець волі

країн-членів. З одного боку, ЄС, мені здається, на стороні України. З іншого, у них є внутрішні моменти, які не дозволяють відверто говорити про підтримку членства України», – пояснює Леонід Літра ([ТСН](#)). «Говорити про перспективи членства України в ЄС зарано, і тут ніяких обіцянок європерспектив не прозвучало», – підсумував політолог-міжнародник Максим Ялі ([Укрінформ](#)).

Втім, директорка інституту безпеки Східної Європи Юлія Осмоловська слушно зазначає, що саміт і не очікувався як такий, що принесе революційні заяви, рішення чи досягнення, або навпаки — різкі оцінки ЄС щодо невиконання Україною певних зобов'язань відповідно до двосторонніх документів про співпрацю. На її переконання, зазвичай такі формати дають можливість «інвентаризувати» ту діяльність та двосторонні стосунки й прогрес, який відбувався протягом року, і зафіксувати цей стан справ кожної сфери у розлогій формі у спільній заяві. «Там детально за кожним із пунктів виписали та надали оцінки співробітництву між Україною та ЄС. Загальний фон документу конструктивний, робочий, з відносно м'якою дипломатичною мовою», — наголосила аналітикиня ([Суспільне](#)).

Підбиваючи підсумки 23-го саміту Україна-ЄС, можна зробити висновок, що пресконференції, медійні релізи та фінальні інтерв'ю щодо підсумків усього процесу взаємодії сторін повільно, але впевнено перестають бути універсально-загальними. Навпаки, оперативний фокус на продовження українських реформ, перспективи розширення потенціалу Угоди про асоціацію та збільшення обсягів економічної співпраці набув конкретики.

Нова тональність спільної заяви порівняно з попередніми підкреслює значний обсяг роботи, який був виконаний відповідальними особами з української сторони та колегами з інституцій ЄС. Ми бачимо, що партнерство між двома сторонами є конкретним за майже всіма напрямками, включаючи безпеку та геостратегію.

Водночас Брюссель і Київ надіслали чіткий меседж Москві, що підтримка України зі сторони ЄС нікуди не ділася, а структурно та оперативно посилилася. Що вона не залишить Україну сам на сам з енергетичною агресією РФ. Що нині розробляються різні сценарії постачання газу на українську територію ([LB.ua](#)).

Таким чином, 23-й саміт Україна-ЄС завершився підписанням цілої низки документів, просуванням у діалозі «промислового безвізу». Також були встановлені, що важливо, орієнтири на спільну роботу над безпековими викликами в регіоні, зокрема й у секторі енергетики.

До того ж у спільній заяві, зокрема, акцентується увага на тому, що ЄС висловлює всебічну підтримку реформам, які проводить Україна, а Угода про асоціацію між Україною та ЄС має взаємні зобов'язання обох сторін. Політичний акцент на цьому означає, що наша держава отримала інструмент, який може посилити переговорну позицію у взаємодії з державами-членами Євросоюзу.

Огляд зарубіжних ЗМІ

([MSN](#))

Кілька сотень людей перекрили рух у центрі столиці України в середу 3 листопада на знак протесту проти обмежень, викликаних коронавірусом, та обов'язкових щеплень, які уряд запровадив для стримування поширення інфекції.

Щоб зупинити зараження, українська влада вимагала, щоби вчителі, державні службовці та інші працівники пройшли повну вакцинацію до 8 листопада, в іншому випадку на них чекало призупинення виплати заробітної плати. Крім того, для посадки в літаки, потяги та міжміські автобуси тепер потрібен сертифікат підтвердження вакцинації або негативний тест.

В Україні за останні тижні зафіксовано рекордно високі показники нових випадків і смертей від коронавірусу, а загальна кількість інфікованих майже сягнула 3 мільйонів із 69 447 смертями.

Вакцинування стало обов'язковим для деяких бюджетників, а в районах «червоної» зони, включно з Києвом, в ресторани, спортзали та громадський транспорт пускають лише вакцинованих людей або тих, у кого негативний результат тесту на COVID.

Протестувальники, серед яких багато молодих людей, підняли плакати з такими повідомленнями, як «Скажи ні паспортам COVID», «Захисти наших дітей» та «Скажи ні геноциду COVID».

Цього року Україна відставала від інших європейських країн у отриманні вакцини від коронавірусу і зараз намагається переконати скептично налаштовану громадськість прийняти її.

«Такі мітинги людей, які ми бачимо сьогодні, із закликами не робити щеплення, на мою думку, є знуцанням над нашими лікарями та сім'ями, які, на жаль, втратили своїх рідних через коронавірус», – сказав міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко.

«Повірте, цей антивакцинальний дух швидко зникає у відділеннях інтенсивної терапії, а підроблені сертифікати не працюють», – сказав він.

Парламент у вівторок запровадив кримінальну відповідальність за використання та виготовлення підроблених сертифікатів вакцини проти COVID-19, встановивши для порушників термін ув'язнення до трьох років або штраф у розмірі близько 6460 доларів.

([Atlantic Council](#))

Протягом останніх місяців Україна зазнала одні з найвищих у світі показників зараження та смертності внаслідок триваючої пандемії Covid-19. Незважаючи на швидке погіршення ситуації в галузі охорони здоров'я, Україна також має один із найнижчих показників вакцинації в Європі: лише близько 18% населення повністю вакциновані.

Наразі в Україні доступні різноманітні вакцини від Covid, але зусилля щодо вакцинації в країні наштовхнулися на опір сильного руху проти вакцинації. Ці настрої проти вакцинації відображають традиційну українську недовіру до влади, яка вкорінена в десятиліттях негативного досвіду радянських часів.

Тривожним є те, що антивакцинальні настрої також активно підживлюються дезінформацією, що походить з Росії. Нещодавно Служба безпеки України виявила та закрила 5000 фейкових акаунтів, пов'язаних з Росією, які використовувалися для поширення теорій змови щодо боротьби з вакцинами серед українських користувачів Facebook. Цей зв'язок з Росією змусив багатьох припустити, що дезінформація проти вакцинації тепер є частиною триваючої гібридної війни Москви проти України.

Оскільки український уряд запроваджує жорсткіші заходи для боротьби з поширенням Covid та обмежує доступ для тих, хто ще не вакцинований, з'явився процвітаючий чорний ринок підроблених сертифікатів про вакцинацію від Covid. З середньою ціною всього 75 доларів США, ці фальсифіковані документи стали настільки популярними, що ця тенденція привертає увагу провідних міжнародних ЗМІ, таких як New York Times.

Українські чиновники зараз визнають, що поширення в країні підроблених документів Covid може легко призвести до введення міжнародних обмежень на поїздки для всіх громадян України. З огляду на це, Верховна Рада України підтримала 2 листопада в першому читанні новий законопроект, який запроваджує кримінальну відповідальність за виготовлення та розповсюдження підроблених довідок про щеплення, а покарання передбачають різке збільшення штрафів та можливість позбавлення волі.

Законопроект було віднесено до категорії термінових і, як очікується, друге читання має відбутися протягом двох тижнів. Відповідно до запропонованих нових правил, штраф для будь-кого, кого спіймають із підробленим сертифікатом про щеплення, зросте з нинішньої цифри близько 35 доларів США до 650-1300 доларів США, що значно перевищує поточну середню місячну зарплату в Україні в 530 доларів США. Крім того, винним може загрожувати до двох років позбавлення волі.

Передбачені покарання для лікарів, яких спіймали на видачі підроблених довідок про щеплення, є більш суворими і включають можливі терміни ув'язнення, а також штрафи в розмірі 1300-2600 доларів США. Важливо, що лікарі, яких спіймали на постачанні підроблених документів на чорний ринок, також будуть позбавлені права займатися медичною практикою на термін від одного до трьох років. Наразі українським лікарям загрожує можливий штраф у розмірі 130 доларів США, який теоретично можна покрити, видавши ще кілька підроблених довідок.

Згідно із запропонованим новим законодавством, найсуворіші покарання передбачені для тих, хто займається виготовленням і збутом

підроблених сертифікатів про вакцинацію, у вигляді штрафу від 3200 до 6500 доларів США та позбавлення волі на строк до трьох років. Ці жорсткі заходи спрямовані на неетичних підприємців, які намагалися використати пандемію, створюючи тисячі підроблених сертифікатів.

Україна не самотня у своїй боротьбі з процвітаючим чорним ринком сертифікатів вакцинації від Covid. Подібні заходи щодо посилення кримінальної відповідальності були запроваджені в інших країнах Європи протягом останнього року, оскільки довідки про вакцинацію набули популярності. Заходи, прийняті в Європейському Союзі, включають великі штрафи та тюремні терміни, подібні до тих, які зараз розглядаються в Україні.

Чи буде жорстка відповідь на фальшиву документацію про Covid, запропонована Україною, ефективною?

Багато що залежатиме від надійності реалізації. Корупція була повсякденною особливістю української системи охорони здоров'я протягом багатьох років, коли пацієнти могли легко отримати всілякі підроблені документи від лікарів. Така практика тепер загрожує підривом зусиль країни щодо стримування Covid, а також створює ризик для міжнародної мобільності українських громадян.

Теоретично високі штрафи та можливі тюремні терміни утримають лікарів та представників громадськості від участі в чорному ринку підроблених сертифікатів про щеплення. Проте роль правоохоронних органів та української судової системи буде вирішальною щодо фактичного накладення цих покарань. Багато українців спочатку припустатимуть, що вдасться підкупити вихід із біди, як це часто було в минулому.

Судова реформа наразі визнана першочерговим завданням України, але ще не було досягнуто значного прогресу до правового середовища, де всі рівні перед судами. Це, ймовірно, перешкоджатиме зусиллям по придушенню чорного ринку документів Covid і має ще більше підкреслити невідкладність реформування української системи правосуддя.

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку – 2030»

Офіційна інформація

Президент Володимир Зеленський привітав українських військових із Днем захисників і захисниць України та подякував за сумлінне виконання військового, службовою та громадянського обов'язку, відвагу, героїзм і самопожертву ([Укрінформ](#)).

Він зазначив, що це всенародне свято увібрало в себе глибинні історичні традиції українців та нерозривно поєдналося зі святом Покрови і Днем Українського козацтва

Президент від імені Українського народу подякував усім захисникам і захисницям України за сумлінне виконання військового, службовою та громадянського обов'язку, відвагу, героїзм і самопожертву.

У 76-ту річницю вигнання з України нацистських загарбників Президент Володимир Зеленський вшанував пам'ять полеглих у Другій світовій війні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

«Україна завжди пам'ятатиме тих, хто віддав своє життя, звільняючи нашу землю від загарбників. За мир українці заплатили надзвичайно високу ціну, і найвищою шанною добрій пам'яті полеглих є наша з вами відданість справі збереження миру», – сказав Глава держави.

Від імені Президента України було встановлено вінок до могили Невідомого солдата у парку Вічної Слави у столиці.

Спільна заява учасників саміту Україна-ЄС має потужні сигнали про підтримку незалежності та євроінтеграції України ([Укрінформ](#)).

Про це сказав Президент Володимир Зеленський після засідання 23-го Саміту Україна – ЄС, яке відбулося у Києві.

Він додав, що цінує спільну взаємодію з учасниками саміту Україна-ЄС. Також Зеленський вважає надання Україні європейської перспективи логічним і очікуваним кроком.

Зеленський зауважив, що для досягнення цієї мети Україна наполегливо працюватиме з усіма партнерами і державами ЄС.

Україна та Європейський Союз підписали Угоду про спільний авіаційний простір ([Укрінформ](#)).

Угоду про спільний авіапростір підписали Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, посол Словенії в Україні Томаж Менцін та віцепрезидент Єврокомісії і високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель.

Вона знімає ринкові обмеження України та прив'язує її до внутрішнього авіаційного ринку ЄС завдяки впровадженню авіаційних стандартів та правил Євросоюзу.

Президент України Володимир Зеленський заявив, що Угода про «відкрите небо» надає нові можливості для громадян і бізнесу, розширює географію подорожей (...).

Президент Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» № 1807-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 8 жовтня 2021 року ([Укрінформ](#)).

У зв'язку з прогнозованим перевиконанням дохідної частини державного бюджету до кінця поточного року майже на 40 млрд грн Верховна Рада збільшила фінансування нагальних потреб, зокрема соціальної підтримки населення, виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та реалізації інфраструктурних проектів (...).

4,1 млрд грн передбачено на виплату грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України, 2 млрд грн – на реалізацію програми державних гарантій медичного обслуговування населення (...).

На субвенції місцевим бюджетам для грошової компенсації за житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які брали участь в антитерористичній операції, та для учасників Революції Гідності буде спрямовано відповідно 282 млн грн і 4 млн грн.

Верховна Рада підтримала в першому читанні проект Держбюджету на 2022 рік ([Урядовий портал](#)).

2 листопада Верховна Рада України звершила процес розгляду проекту Держбюджету-2022 у першому читанні. Так, Верховна Рада прийняла постанову щодо висновків та пропозицій до проекту закону про Державний бюджет України на 2022 рік. За відповідне рішення проголосували 273 народних депутати.

При підготовці документа до першого читання народними депутатами, фракціями, групами та комітетами Верховної Ради було надано 3284 пропозиції до проекту Держбюджету-2022, поданого Урядом до Парламенту 15 вересня. (...)

Кабінет Міністрів у двотижневий термін має передати до Верховної Ради проект Держбюджету-2022 до другого читання.

Державний та гарантований державою борг зменшився на 40 мільярдів гривень у вересні 2021 року ([Урядовий портал](#)).

Станом на кінець вересня 2021 року сукупний державний та гарантований державою борг України в еквіваленті в національній валюті склав 2 445,52 млрд грн (92,02 млрд дол. США в еквіваленті в іноземній валюті). Порівняно з попереднім місяцем державний та гарантований державою борг України зменшився у гривневому еквіваленті на 39,8 млрд

грн та на 510 млн дол. США у доларовому еквіваленті. При цьому, державний борг зменшився на 31,1 млрд гривень (на 296 млн дол. США у доларовому еквіваленті), а гарантований державою борг зменшився на 8,7 млрд грн (213 млн дол. США).

Державний борг станом на кінець вересня склав 2 168,82 млрд грн (81,61 млрд дол. США), з яких 45,5% складає державний внутрішній борг (ОВДП), а 54,5 % – державний зовнішній борг, який складається з кредитів міжнародних фінансових організацій (22,4% від загальної суми державного боргу), єврооблігацій (28,2 %) та іншого зовнішнього боргу (3,9 %).

Частка державного боргу в гривні станом на кінець вересня 2021 року зросла до 40,2 %.

25 жовтня Україна отримала від Європейського Союзу 2-й транш в рамках п'ятої програми макрофінансової допомоги ЄС номінальним обсягом 600 млн євро ([Урядовий портал](#)).

Кредит надано у вигляді довгострокової позики під відсоткову ставку 0,250 % з терміном погашення у квітні 2036 року. (...)

Отримані кошти будуть спрямовані на фінансування бюджетних потреб та зменшення фінансового навантаження на бюджет України.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Оцінка МВФ демонструє, що Україна активно впроваджує реформи для розбудови сучасної держави ([Урядовий портал](#)).

Уряд України та команда Міжнародного валютного фонду досягли на робочому рівні домовленості, що дозволяє розпочати перший перегляд спільної програми Stand-by. За результатами першого перегляду Україна отримає виплату від МВФ у розмірі приблизно 700 мільйонів доларів США.

Президент Володимир Зеленський назвав рішення Апеляційного суду Амстердама (Нідерланди) про повернення колекції «скіфського золота» в Україну довгоочікуваною перемогою ([Укрінформ](#)).

Зеленський висловив вдячність суду за справедливе рішення, а командам Мін'юсту, МЗС і МКІП – за результат.

Своєю чергою міністр закордонних справ Дмитро Кулеба у відеокоментарі заявив, що Україна, яка завдяки наполегливій тривалій роботі домоглася рішення про повернення «скіфського золота», так само поверне й тимчасово окупований Крим (...).

Подолання наслідків пандемії COVID-19

Уряд виділив 150 млн грн на діагностику COVID-19 ([Міністерство охорони здоров'я України](#)).

Кабінет Міністрів України виділив 150 мільйонів гривень на забезпечення потреби закладів охорони здоров'я, які проводять попередню діагностику COVID-19, розхідними матеріалами для діагностики коронавірусної хвороби.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко:

Додатково очікується поставка 2 млн експрес-тестів за кошти спеціального фонду Державного бюджету України за бюджетною програмою «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей». Це дозволить покрити додаткову потребу закладів охорони здоров'я для діагностики COVID-19 та забезпечити безкоштовне тестування осіб з підозрою на коронавірусну хворобу.

Мінцифри: COVID-сертифікат про одну дозу вакцини можна згенерувати на порталі Дія ([Урядовий портал](#)).

На порталі Дія можна згенерувати «жовтий» внутрішній COVID-сертифікат про одну дозу вакцини. Для цього потрібен буде лише електронний підпис. Діяти COVID-сертифікат буде 120 днів.

Європейський Союз для боротьби з пандемією COVID-19 загалом надав Україні пакет допомоги обсягом 190 млн євро та програму макрофінансової допомоги у розмірі 1,2 млрд євро ([Укрінформ](#)).

Ці суми більші за обсяги допомоги від ЄС будь-якому іншому партнерові, ідеться у спільній заяві за підсумками 23-го саміту Україна – ЄС.

Учасники саміту підтвердили готовність тісно співпрацювати над забезпеченням доступу до вакцин проти COVID-19 в рамках платформи COVAX, у тому числі через Механізм передачі вакцин ЄС, та надання Україні вакцин через нього державами-членами ЄС.

Водночас на саміті привітали прийняття ЄС рішення про сумісність європейського цифрового COVID-сертифіката та українського цифрового сертифіката задля взаємного полегшення пересування людей під час обмежень COVID-19 і визнали досягнення України в цьому контексті.

У профільних лікарнях Донецької області зайнятість ліжок хворими на COVID-19 становить близько 90% ([Укрінформ](#)).

За словами начальника відділу стратегічного розвитку охорони здоров'я та забезпечення лікарськими засобами управління організації та розвитку медичної допомоги населенню Департаменту охорони здоров'я Донецької ОДА Олександра Педенка, у регіоні перевищено декілька показників: рівень захворюваності становить 586 на 100 тис. при нормі 75, рівень госпіталізації – 101 особа на 100 тис. населення області при нормі 60 і завантаженість ліжок з киснем – 87,8% при нормі 65%.

Педенко також додав, що серед госпіталізованих 98% – це хворі у стані середньої важкості або важкому стані.

У Львівській обласній дитячій лікарні «Охматдит», яка єдина в області приймає дітей з COVID-19 та підозрою на цю інфекцію, збільшили кількість ліжок з 50 до 120 ([Укрінформ](#)).

В.о. директора лікарні Богдан Мальований:

Лікарня «Охматдит» є єдиною медичною установою, яка надає допомогу дитячому населенню від COVID-19 у Львові і Львівській області. Були сформовані бригади і ми готові приймати більше дітей. А також розділити потоки дітей до трьох років і після трьох років, щоб забезпечити їм кращі умови перебування.

Хмельницька атомна електростанція (АЕС) отримала ліцензію на постачання кисню до медичних закладів області ([Укрінформ](#)).

Заступник голови Хмельницької ОДА Сергій Ткачук:

Хмельницька атомна електростанція виробляє медичний кисень та отримала ліцензію для постачання його до лікарень області. У них невелика потужність, вони можуть наповнити пів сотні балонів за добу, які потім отримують лікарні Хмельниччини.

В Україні на сьогодні діє 22 ліцензованих виробники медичного кисню (рідкого та газоподібного) ([Укрінформ](#)).

Перший заступник міністра охорони здоров'я Олександр Комаріда зазначив, що за умови різкого зростання захворюваності і госпіталізацій виникають певні логістичні збої в системі, але кисень є в достатній кількості і доставляється він по всіх лікарнях, які цього потребують.

Комаріда додав, що МОЗ також відпрацювало з Мінінфраструктури питання отримання дозволів на ввезення кисню з Польщі, і зараз кисень з Польщі частково надходить в Україну.

Серед спожитих та наявних в Україні вакцин проти COVID-19 – 70% закуплені коштом бюджету, а з тими виробниками, які не дотримались договірних зобов'язань, контракти були розірваними ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко наголосив, що всі вакцини, наявні в Україні, є безпечними, ефективними та включеними до переліку ВООЗ для екстреного застосування.

За словами міністра, наразі працює понад 3 тисячі пунктів щеплень та 400 центрів масової вакцинації. Йдеться про лікарні, торгово-розважальні та культурні центри, деякі відділення Укрпошти та залізничні вокзали.

В Україні наразі 64 тисячі виділених ліжок в медичних закладах для лікування пацієнтів, хворих на коронавірус ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

96% ліжок забезпечені можливістю проводити кисневу терапію. Пацієнтами, що потребують кисневої терапії, зайняті на сьогодні 54% ліжок з підведеним киснем.

Ми готові збільшити кількість ковідних ліжкових ресурсів ще принаймні на третину. Але ми повинні пам'ятати, що розширення ковідних ліжок може призвести до появи ризику ненадання повноцінної медичної допомоги пацієнтам з іншими хворобами.

В день медзаклади споживають 344 тони рідкого кисню та майже 6,5 тисяч сорокалітрових балонів газоподібного кисню. Загалом споживання одним ковід-пацієнтом кисню виросло в 5-6 разів ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко зазначив, що різні лікарні споживають різні обсяги кисню. За його словами, для вирішення ситуації, яка склалася з киснезабезпеченням через зупинку двох заводів на регламентні роботи, було знайдено можливості для постачання технічного кисню.

Міністр додав, що зараз навколо ситуації з киснем є «досить велика кількість політики», зокрема, в Чернігові, де 25 жовтня місцева влада заявила, що кисню в медзакладах міста вистачить на кілька годин.

Міністр наголосив, що кількість госпіталізованих залежить від кількості тих, хто захворів на COVID-19. Водночас серед госпіталізованих відсоток вакцинованих людей є мізерним.

Низка країн, у тому числі Україна, безоплатно отримали від Німеччини мільйони доз вакцини проти коронавірусу ([Укрінформ](#)).

Німеччина безоплатно надала різним країнам 7,6 млн доз вакцини AstraZeneca. Крім того, ще 10 млн доз передано в міжнародну програму рівного доступу до лікарських препаратів COVAX, ініційовану Всесвітньою організацією охорони здоров'я (...).

Верховна Рада ратифікувала Лист про внесення змін №3 до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком ([Укрінформ](#)).

Документ розроблено з метою використання коштів Європейського інвестиційного банку у сумі 50 млн євро для проведення вакцинації населення України від гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Прийняття акта надасть можливість використати до 50 млн євро на субпроекти у сфері боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19 та продовжити термін доступності кредитних коштів до 23 липня 2025 року. Йдеться про організацію вакцинації населення від COVID-19, а також забезпечення закладів охорони здоров'я медичним обладнанням.

В Україні для медичних проблем виробляється кисню більше, ніж споживається ([Укрінформ](#)).

Перший заступник міністра охорони здоров'я Олександр Комаріда:

Кисню, який виробляється в Україні, більше, ніж кисню, який споживається... На добу виробляється більше 400 тонн рідкого кисню, це саме кисень, що йде на потреби системи охорони здоров'я. Споживання також до 400 тонн.

Під час пікових навантажень на будь-яку систему є певні перебої з логістикою. Якщо ми візьмемо кисень, це не просто перелити з однієї ємності в іншу. Коли він виробляється, потрібен певний час на те, щоб завантажити 20-тонну машину (...).

З Польщі набагато ближче привезти кисень на західну Україну, ніж везти його через усю Україну зі сходу. Тому логістично можуть бути різні нюанси. За моєю інформацією, з Польщі надходить приблизно 100 тонн кисню на тиждень. Чи довготривалі ці контракти, я не можу сказати, але це не є супергостра потреба для України – закуповувати в Польщі.

Станом на 1 листопада в червоній зоні епідемічної небезпеки, окрім Києва, 15 регіонів; у жовтій зоні епіднебезпеки дві області - Закарпатська та Кіровоградська ([Укрінформ](#)).

Станом на 1 листопада до червоної зони епідемічної небезпеки віднесено Київ, Дніпропетровську, Донецьку, Житомирську, Запорізьку, Івано-Франківську, Київську, Луганську, Львівську, Миколаївську, Одеську, Рівненську, Сумську, Херсонську, Хмельницьку, Чернігівську області.

В жовтій зоні епіднебезпеки – Закарпатська, Кіровоградська області. Решта регіонів перебувають у помаранчевій зоні епіднебезпеки.

Рівень захворюваності на COVID-19, при визначеному показнику 75 на 100 тис. населення, по країні становить 766 на 100 тис. населення (...).

В Україні під лікування пацієнтів із коронавірусною хворобою виділено понад 74 тис. ліжок, 95% з них забезпечені кисне постачанням ([Укрінформ](#)).

Про це під час засідання Комітету ВР з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування сказав перший заступник міністра охорони здоров'я Олександр Комаріда.

Він додав, що протягом останнього місяця Україна витримує мінімальний резерв у 20-30 тисяч вільних ліжок із киснем. Із 1 серпня МОЗ додатково ввело 35 тисяч 479 ліжок під госпіталізацію хворих на коронавірус. За жовтень було введено 30 828 ліжок (...).

Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет: Принаймні одну дозу вакцини від COVID-19 отримали вже 83,8 % освітян ([Міністерство освіти і науки України](#)).

Сьогодні, за оновленою статистикою, принаймні одну дозу вакцини від COVID-19 отримали вже 83,8 % освітян. Найвищий показник демонструє Миколаївська область. Однією і двома дозами тут уже щеплено понад 98 %

вчителів. Харківська область досягла показника у 90,9 %, Луганська – 90 %, Донецька – 89,6 %.

Станом на 1 жовтня через відсутність достатньої кількості вакцинованих працівників майже 15 % українських шкіл працювали в онлайн режимі, а сьогодні таких лишилося 7,7 %, більшість з яких перебувають на порозі відновлення очного навчального процесу, адже активно вакцинуються.

Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет: Від COVID-19 повністю вакциновано понад 358 тис. працівників ЗЗСО, більші ніж 5 тис. шкіл пішли на канікули через пандемію ([Урядовий портал](#)).

Станом на 18 жовтня 2021 року принаймні одну дозу вакцини від COVID-19 отримали 86 % освітян, двома дозами вакциновано 358 390 працівників закладів загальної середньої освіти, тобто 56 % від загальної їх кількості. Водночас через погіршення епідемічної ситуації канікули розпочалися у 5125 закладах загальної середньої освіти України.

Вже 15 областей України долучилися до круглих столів з обговорення шляхів просування вакцинації від COVID-19 у пріоритетних групах (moz.gov.ua).

26–29 жовтня у містах Чернівці, Івано-Франківськ, Львів, Ужгород відбулися круглі столи з питань адвокації вакцинації від COVID-19. Ці обговорення на рівні громад є одними з ключових заходів, що сприятимуть оперативному просуванню вакцинації проти COVID-19 в пріоритетних групах.

Вже 15 регіонів долучилися до проведення зазначених круглих столів.

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко: Масова вакцинація та дотримання карантину – лише за таких умов можна уникнути зростання темпів захворюваності у країні ([Урядовий портал](#)).

Наша система охорони здоров'я спроможна робити близько 1,5 млн щеплень на тиждень без надмірних навантажень. В середньому це 220–250 щеплень на добу в одному пункті вакцинації. На жаль, у деяких центрах масової вакцинації логістично неправильно вибудований процес або неправильно розрахована кількість таких центрів. І як показала моя поїздка до Запоріжжя, все, що було неможливе, стає можливим, якщо докласти зусилля та визначити це пріоритетом. І за вчорашній день і в Запорізькій області, і в Україні зробили рекордну кількість щеплень за добу – понад 226 тисяч. І це не межа – регіони можуть і повинні нарощувати темпи далі. Але, на жаль, не всі відповідальні це розуміють, тому буду ініціювати відсторонення керівника охорони здоров'я міста Запоріжжя.

Заступник Міністра розвитку громад та територій Іван Лукеря: У регіонах працюють моніторингові групи з подолання COVID-19 ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

Моніторингові групи з подолання COVID-19 продовжують роботу в регіонах – виїзди відновили з першого листопада. Для одночасного контролю ситуації в областях України створено чотири підгрупи. До складу груп увійшли фахівці МВС, МОЗ, Мінрегіону та Держпродспоживслужби.

(...) моніторингові групи будуть здійснювати контроль за такими напрямками:

- перевірка закладів охорони здоров'я щодо забезпечення медичним киснем;
- перевірка здійснення доплат медичним працівникам;
- перевірка загальної кількості ліжкомісць, зайнятих та готових до розгортання у закладах охорони здоров'я;
- перевірка належності функціонування мобільних госпіталів (у разі наявності їх у регіоні);
- перевірка дотримання обмежень, визначених для «червоної» зони епідбезпеки;

перевірка пунктів вакцинації населення на належність функціонування та наявність черг (...).

Міжнародна підтримка України

Україна та Швеція посилюватимуть співпрацю у сфері енергетики, екології та кібербезпеки ([Урядовий портал](#)).

У межах робочої поїздки до Королівства Швеція 13 жовтня Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль провів зустріч із Прем'єр-міністром Швеції Стефаном Льовеном.

Сторони також порушили питання співпраці у сфері утилізації та переробки сміття. Глава українського Уряду відзначив, що досвід і передові технології шведських компаній можуть посприяти вдосконаленню системи утилізації в Україні.

Україна готова далі розвивати співпрацю в галузі інформаційних технологій, зокрема в частині цифровізації та посилення кібербезпеки.

Перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економіки України Олексій Любченко: Варто поглиблювати співпрацю у форматі Люблінського трикутника ([Міністерство економіки України](#)).

Вже завтра ми починаємо роботу по програмі 23-го Саміту Україна – ЄС. Очікуємо на політичне схвалення прискорення перегляду торговельної частини Угоди про асоціацію та розраховуємо на підтримку Литви. Також Україна націлена продовжувати консультації з Європейською Комісією щодо впровадження системи торгівлі викидами, механізму коригування вуглецю на кордоні (СВАМ), впровадження енергоощадних технологій. Загалом Україна може стати потужним світовим гравцем на ринку забезпечення

продуктами харчування, тому нам необхідно піклуватися про екологію, берегти довкілля та розвиватися у цьому напрямі.

(...) Мінекономіки провело моніторинг інвестиційних проектів, які можуть стати драйверами розвитку регіонів у розрізі залучення інвестицій. Сподіваюся, що литовським бізнесменам буде цікаво ознайомитися з нашими напрацюваннями, які незабаром представимо.

Надзвичайний і Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Вальдемарас Сарапінас:

Україна для Литви важливий друг та партнер. Ми виступаємо за поглиблення економічних відносин між нашими країнами. Литовський бізнес активно тут працює та інвестує сотні мільйонів євро у багатьох сферах: роздрібна торгівля, будівництво, фінансовий та ІТ-сектор, виробництво. Литовські бізнесмени мають великі плани щодо розширення інвестування в Україні. Також постійно зростає товарооборот між нашими державами – за 7 місяців цього року він склав майже \$ 1 млрд.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: Ми працюємо над чотирма новими подіями Люблінського трикутника, втілюючи проактивну зовнішню політику в регіоні ([Урядовий портал](#)).

Україна працює над організацією чотирьох подій у рамках Люблінського трикутника з Польщею та Литвою та активно розвиває цей регіональний альянс задля втілення проактивної зовнішньої політики нашої держави та зміцнення простору безпеки між Балтійським і Чорним морями.

(...) Люблінський трикутник існує трохи більше року, і за цей час вже відбулися дев'ять зустрічей у його форматі. Три зустрічі міністрів закордонних справ, одна зустріч національних координаторів, дві зустрічі керівників відомств з національної безпеки, три зустрічі парламентарів.

Україна працює над проведенням до кінця цього року чотирьох нових подій в рамках Люблінського трикутника: зустрічі глав урядів, міжпарламентської асамблеї, підписання меморандуму національних молодіжних рад, зустрічі міністерств регіонального розвитку.

Нині на порядку денному ініціатива Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала провести засідання на рівні глав урядів країн Люблінського трикутника. Ми також працюємо над проведенням у грудні цього року у Варшаві засідання міжпарламентської асамблеї Люблінського трикутника за участі парламентарів України, Польщі та Литви.

Безпекова ситуація

Адміністрація США провела консультації із союзними країнами щодо ситуації безпеки на кордонах України, де Росія знову стягує свої війська ([Укрінформ](#)).

Радник президента США з питань нацбезпеки Джейк Салліван:

Упродовж вихідних ми мали можливість провести консультації з ключовими союзниками та партнерами щодо України, щоби бути певними, що ми захищаємо Україну – або підтримуємо суверенітет і територіальну цілісність України.

Ми продовжимо уважно стежити за ситуацією.

Американське видання POLITICO оприлюднило знімки, зроблені комерційним супутником у понеділок, на підтвердження попередньої публікації The Washington Post про стягування російських військ і техніки до кордонів України ([Укрінформ](#)).

Нові зображення, зроблені Maxar Technologies та передані POLITICO, показують скупчення бронетанкових підрозділів, танків і самохідної артилерії разом із наземними військами, які зосереджуються біля російського міста Єльня, неподалік кордону з Білоруссю.

При цьому уточнюється, що ці підрозділи почали передислокацію з постійних місць базування наприкінці вересня. Вони включають частини 1-ї гвардійської танкової армії РФ. Ця армія призначена для проведення операцій різних рівнів та зазвичай першою отримує передові розробки бойової техніки, (...).

Водночас зазначається, що в районах Брянська й Курська – поблизу північного кордону України – зосереджується техніка 4-ї танкової дивізії РФ. Ці частини оснащені бойовими танками Т-80У та самохідною артилерією.

У перший день роботи Конференції ООН з питань зміни клімату COP26, що відкрилася в Глазго, Президент України Володимир Зеленський обговорив питання військово-оборонного співробітництва з прем'єром Британії Борисом Джонсоном ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський у Глазго зустрівся з Президентом Сполучених Штатів Америки Джо Байденом і обговорив з ним безпекову ситуацію на сході України ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський у Глазго на полях кліматичної конференції зустрівся з генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом та обговорив з ним розвиток безпекової ситуації на сході України ([Укрінформ](#)).

Україна розраховує на більш активний підхід з боку керівництва ООН до питань протидії триваючій військовій агресії Росії ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у заяві Міністерства закордонних справ з нагоди 76-ї річниці заснування ООН.

(...) У МЗС зазначають, що вкрай важливим завданням залишається втілити зусилля з реформування та удосконалення ООН, її зміцнення та

адаптації до вимог сьогодення. У свою чергу, Україна і надалі готова всіляко сприяти успішності цієї важливої місії.

Як йдеться у заяві, організації системи ООН, зокрема Програма розвитку ООН (ПРООН), продовжують відігравати важливу роль в підтримці курсу соціально-економічних реформ в Україні, досягненні цілей сталого розвитку, забезпеченні захисту прав людини та верховенства права (...).

Євроінтеграційний курс України

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба повідомив, що 27 жовтня Україна офіційно розпочинає головування у Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону ([Міністерство закордонних справ України](#)).

Україна стане першою державою, яка не будучи членом ЄС, координуватиме діяльність 14 країн басейну річки Дунай та реалізацію стратегічних ініціатив ЄС у регіоні.

(...) Україна братиме участь у формуванні регіональної політики ЄС на рівні держав-членів Євросоюзу. Разом із головуванням України в Дунайській Комісії, це свідчить про утвердження нашої держави як європейського гравця в Центральній Європі.

Головування України триватиме до кінця 2022 року.

Центр «Нова Європа» презентував дослідження «Євромапа-3» про поступ регіонів України на шляху до європейської інтеграції ([Укрінформ](#)).

Проект складений на основі відповідності 49 індикаторам в 9 сферах. Львівська область є лідером у євроінтеграції з 188,63 бала з 333.

Далі йдуть місто Київ зі 175,31 бала, Вінницька область зі 165,26 бала, Харківська область зі 163,52 та Івано-Франківська зі 160,45 бала.

За секторами Київ є лідером в економічній інтеграції, освітній, науковій та культурній інтеграції та в охороні здоров'я. Львівська область є лідером у інфраструктурі, Вінницька область — у локальній демократії та підзвітності, Сумська область — в енергетичній та економічній політиці, Чернігівська область — у гендерній рівності, Волинська область у комунікацій євроінтеграції, Тернопільська область — у ширшому партнерстві тощо.

Президент Литви Гітанас Науседа вважає, що Євросоюз повинен дати європейську перспективу України, Грузії й Молдові, зокрема - запропонувати можливість повної інтеграції в єдиний ринок ([Укрінформ](#)).

Про це він заявив на засіданні Європейської Ради.

За його словами, важливо дати європейську перспективу країнам «асоційованого тріо» – Україні, Сакартвело (в Литві так офіційно називають Грузію) й Молдові. Науседа вважає, що інтеграція до внутрішнього ринку ЄС буде своєчасним стимулом для асоційованих партнерів, в той час як інша інтеграція може бути запропонована іншим країнам Східного партнерства відповідно до їхніх потреб.

Україна та Словаччина підписали Декларацію про визнання європейської перспективи Української держави ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський у Твіттері поінформував, що разом із Президентом Словаччини Зузаною Чапутовою обговорили підтримку членства України в НАТО та ЄС, взаємодію в енергетичній сфері й безпекову ситуацію на сході нашої держави.

Європейський Союз підтвердив відданість зміцненню політичної асоціації та економічної інтеграції України з ЄС та непохитну підтримку суверенітету й територіальної цілісності Української держави ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у спільній заяві за підсумками 23-го саміту Україна – ЄС.

Також ЄС підтвердив свою непохитну підтримку та відданість незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України у її міжнародно визнаних кордонах.

Крім того, на саміті підтвердили нашу рішучу відданість подальшому зміцненню політичної асоціації та економічної інтеграції України з ЄС, зокрема шляхом продовження тісної співпраці для зміцнення верховенства права, просування реформ та сприяння сталому економічному зростанню, підтримки «зеленої» і цифрової трансформацій та підвищення стійкості.

Учасники саміту визнали європейські прагнення України та привітали її європейський вибір, як це закріплено в Угоді про асоціацію та у контексті набрання нею чинності у вересні 2017 року після рішення глав держав та урядів ЄС у грудні 2016 року (...).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Україна може отримати «митний безвіз» вже у 2022 році ([Урядовий портал](#)).

Уже у 2022 році Україна очікує на приєднання до Європейської конвенції про єдиний транзит, або так званого «митного безвізу».

Ми маємо високий ступінь готовності приєднання до митної системи ЄС. Україна на національному рівні вже використовує нову транзитну систему NCTS. У перспективі приєднання до міжнародної системи дозволить обмінюватися митними даними в режимі реального часу та контролювати товари на кожному етапі перевезення. Це важливий крок у напрямку детінізації та боротьби зі зловживаннями на митниці.

Це ще один із «5 безвізів» – стратегічних напрямків Уряду в частині інтеграції до європейського простору. Він нагадав, що минулого тижня за підсумками 23-го Саміту Україна – ЄС було підписано «авіаційний безвіз» (Угоду про спільний авіаційний простір).

Це важливий крок у бік наближення до правил та стандартів Європейського Союзу. Ринок авіаперевезень стане більш конкурентним, відкритим і прозорим. Українські авіаперевізники отримають розширений доступ на ринок ЄС і натомість європейські компанії зайдуть в Україну. Все це створить для українців більше можливостей для подорожей як у плані географії, так і в частині більшої цінової доступності.

Україна завершила внутрішньодержавну процедуру оновлення «цифрового» доповнення до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС ([Урядовий портал](#)).

Уряд схвалив розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення проекту Рішення Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі.

(...) Україна завершила процес внутрішньодержавних процедур узгодження щодо оновлення вищезазначених Доповнень Угоди про асоціацію.

У 2019 році Україна та ЄС досягли домовленостей про необхідність підготовки тексту оновленого Доповнення XVII-3 до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у секторі телекомунікаційних послуг з урахуванням динаміки розвитку права ЄС. Після детальної експертної оцінки ЄС та тривалих двосторонніх консультацій сторони узгодили на технічному рівні текст оновленого Доповнення XVII-3.

Попереду остаточне схвалення відповідного двостороннього Рішення Україна-ЄС про оновлення Доповнень під час наступного засідання Комітету асоціації у торговельному складі, яке має відбутися до кінця 2021 року. Це означатиме, що Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати найновіше законодавство ЄС у сфері цифровізації синхронно з державами-членами ЄС.

Економіка та фінанси

Мінекономіки: Промвиробництво з початку року зросло на 1,4 % ([Міністерство економіки України](#)).

За підсумком січня-вересня 2021 року промвиробництво в Україні зросло на 1,4 %. У тому числі у переробній промисловості – на 1,6 %, добувній – на 1,2 %, постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 1,2 %.

Перший заступник Міністра економіки України Володимир Гринюк:

Сприятлива кон'юнктура на зовнішніх ринках продовжує впливати на зростання промвиробництва в окремих галузях. Зокрема, у вересні спостерігалось зростання в добувній промисловості. Також ми бачимо зростання у інвестиційно-спрямованих видах діяльності, що свідчить про активізацію реалізації підприємствами інвестиційних проектів.

Так, за даними Держстату, виробництво інвестиційних товарів зросло на 2,5 %, та саме воно сформувало найбільший внесок у індекс промислової продукції. Зокрема, виробництво меблів, іншої продукції, ремонт і монтаж машин і устаткування зросло на 5,5 %, виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції – на 0,8 %, машинобудування – на 0,7 %.

Водночас у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у вересні спостерігалось зменшення виробництва на 2,4 % на тлі скорочення споживання природного газу через збільшення його вартості, що вплинуло на зменшення розподілення природного газу через місцеві (локальні) трубопроводи. Зокрема, за даними Держстату, у серпні 2021 року використання газу зменшилося на 24,6 % порівняно з серпнем попереднього року.

У вересні спостерігалось зменшення виробництва також харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів через низьку сировинну базу для переробки з боку сільського господарства в умовах пізнього початку збору врожаю соняшника.

Уряд схвалив Стратегію розвитку АТ «Державний ощадний банк України» на 2021–2024 роки ([Урядовий портал](#)).

Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію розвитку АТ «Державний ощадний банк України» на 2021–2024 роки. Проект Стратегії розроблено правлінням та затверджено наглядовою радою Ощадбанку.

Заступник Міністра фінансів України з питань європейської інтеграції Юрій Драганчук:

Схвалення Стратегії розвитку Ощадбанку забезпечить його належне функціонування, сприятиме ефективному управлінню, захисту прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера. Одним із пріоритетів Уряду є реформування державного банківського сектору, і Мінфін здійснює цілеспрямовані кроки для побудови надійної та конкурентоспроможної банківської системи.

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Уряд обговорює з бізнесом механізми підтримки в умовах карантину ([Урядовий портал](#)).

Цього року створено необхідні умови для роботи бізнесу в умовах карантину, основна з них – це вакцинація.

(...) Уряд продовжує вести діалог із бізнесом щодо можливої підтримки з боку держави в умовах пандемії. За словами Глави Уряду, найбільша кількість питань, що турбує підприємців, стосується розширення доступності до кредитних ресурсів, зменшення орендної плати та питання комунальних тарифів.

Урядом здійснено низку кроків у напрямку підтримки бізнесу. Урядом полегшено доступ до кредитних коштів за програмою «Доступні кредити 5–7–9 %». Здійснено низку полегшень для отримання цих грошей, зокрема що стосується фінансового лізингу та дозволу ФОП користуватися цією програмою.

Мінфін: «Доступні кредити 5–7–9 %» та «Доступна іпотека 7 %» стали ще доступнішими ([Урядовий портал](#)).

На Урядовому порталі оприлюднено постанову Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2021 р. № 1106 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28 і 29».

(...) Відповідно до прийнятих змін, до державної програми «Доступні кредити 5–7–9 %» долучено фізичних осіб – підприємців з річним доходом до 50 млн грн, які зможуть отримати пільгові кредити за ставкою 12 % річних до 1 млн грн без застави (кредит може бути забезпечено поручительством).

Також удосконалено процедуру поєднання програми «Доступні кредити 5–7–9 %» з регіональними програмами підтримки та розвитку малого бізнесу через співпрацю Фонду розвитку підприємництва з місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування, що дозволить збільшити обсяг допомоги підприємствам малого та середнього бізнесу.

Водночас постановою внесено зміни до Порядку здешевлення вартості іпотечних кредитів, якими передбачено спрощення вимог до предмета іпотеки, що придбається позичальником (...).

Децентралізація та реформа державного управління

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: Регіони отримають додаткові кошти на розвиток мережі ЦНАПів ([Урядовий портал](#)).

Уряд затвердив зміни щодо розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розбудову центрів надання адміністративних послуг.

Ми продовжуємо курс щодо розвитку мережі ЦНАПів, щоб якнайбільше українців мали доступ до якісних послуг у своїх громадах. Під час реалізації проектів було виявлено економію коштів. Вони будуть перерозподілені й спрямовані іншим громадам на розбудову та оснащення центрів надання адмінпослуг.

Зокрема, завдяки заощадженим коштам субвенції в розмірі 14,5 млн грн буде збільшено фінансування для 4 громад і виділено ресурс для ще 23 громад.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов: Тарифи на опалення для населення не будуть підвищуватися в жодному з регіонів ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

(...). Тарифи на опалення для населення не будуть підвищуватися в жодному з регіонів. Це визначено Меморандумом, що був укладений в рамках Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України. Умови цього документу мають виконуватися по всій Україні.

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

В Україні розроблена детальна програма енергомодернізації, на впровадження якої потрібно залучити близько 300 млрд гривень ([Укрінформ](#)).

Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час спільної пресконференції з президентами Європейської ради Шарлем Мішелем та Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн за результатами 23-го саміту Україна-ЄС.

Зокрема, за його словами, програма передбачає заміну мереж по всій державі. Зеленський розраховує, що програма почне впроваджуватися вже у 2022 році.

Він наголосив, що Україна повинна бути енергонезалежною, в тому числі за рахунок розширення атомної генерації. Зеленський також підкреслив важливість збереження транзиту газу через Україну.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина взяла участь у заході «Україна-ENTSO-E: За крок до енергетичної незалежності» ([Урядовий портал](#)):

Сьогодні, напередодні Саміту, як ніколи важливо говорити про інтеграцію України до європейської електричної мережі ENTSO-E.

З моменту підписання Угоди про умови майбутньої синхронізації енергосистеми України з ENTSO-E ми пройшли значний шлях у євроінтеграційному напрямі. (...) Україна вже виконала майже всі необхідні умови для синхронізації своєї енергосистеми з європейськими. Нещодавно Європейський Союз підтвердив відповідність українських систем європейським стандартам та практикам. Впевнена, цей позитивний приклад буде зразком подальшого руху до інтеграції в інших, не менш важливих, секторах.

Прийнято рішення, що створює передумови для зняття арештів з рахунків підприємств ТКЕ і дозволяє розпочати процес укладання

договорів реструктуризації боргів за спожиті енергоносії ([Урядовий портал](#)).

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:

На засіданні Уряд прийняв постанову «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення». Документ дозволить розпочати процедуру включення підприємств ТКЕ і ВКГ до Реєстру теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання та водовідведення, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості, та укласти з ними договори про реструктуризацію заборгованості за спожиті енергоносії.

Одним із найважливіших пунктів Меморандуму щодо сталого проходження опалювального сезону є реструктуризація заборгованості підприємств теплопостачання перед НАК «Нафтогаз України». Затверджена Урядом постанова дозволяє розпочати практичну реалізацію цього пункту. Йдеться про внесення підприємств до реєстру, укладання з ними договорів та подальшу компенсацію частини боргу, що стосується різниці в тарифах. Прийняття постанови було необхідним для приведення чинних нормативно-правових актів у відповідність до положень Закону № 1639.

Програма розвитку українського експорту

Почав роботу Офіс з розвитку підприємництва та експорту ([Укрінформ](#)).

В обов'язки установи входить ведення державної політики щодо бізнесу та відстоювання його інтересів.

Установа створена на базі Офісу з просування експорту України, що успішно функціонував з 2015 року.

Компетентні органи України та Грузії погодили форму сертифіката на експорт з України м'яса, субпродуктів та інших продуктів птахівництва ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Ми створюємо нові можливості для українських компаній заробляти за кордоном більше грошей. Це означає більше валютних надходжень до України, зміцнення гривні, сплачені до бюджету податки та нові робочі місця. Цього тижня українські компанії галузі птахівництва отримали нові можливості експорту до Грузії.

Станом на 20 жовтня 2021 року експорт зернових та зернобобових у 2021/2022 маркетинговому році (МР, почався із 1 липня 2021 року)

сягнув 16 954 тис. тонн, що на 2 153 тис. тонн більше, ніж за аналогічний період минулого МР ([Укрінформ](#)).

З 1 липня по 20 жовтня 2021 року було експортовано 11 045 тис. тонн пшениці (на 1001 тис. тонн більше, ніж за аналогічний період 2020/2021 МР), 4 068 тис. тонн ячменю (на 769 тис. тонн більше), 53,3 тис. тонн жита (на 51,6 тис. тонн більше), 1 602 тис. тонн кукурудзи (на 199 тис. тонн більше). Також за цей період було експортовано 39,7 тис. тонн борошна (на 19,2 тис. тонн менше).

Україна увійшла в сімку світових лідерів за обсягами експорту малини з часткою близько 3% світового експорту ([Укрінформ](#)).

(...) За оцінками East-fruit, Україна в останні п'ять років є світовим лідером за відносними темпами нарощування експорту малини серед топ-10 чистих експортерів і посідає друге місце в світі за абсолютними темпами зростання чистого експорту. Щорічно, Україна нарощує експорт замороженої малини на 17% або 2,5 тис. тонн.

Експерти зазначають, що Україна за перші 7 місяців 2021 року збільшила експорт замороженої малини на 32% або близько 2,5 тис. тонн. Тому зростання експорту малини в 2021 році може істотно прискоритися, тому що урожай малини в Україні був високим і експорт був дуже активним.

У третьому кварталі 2021 року МХП відправив на експорт 59% виробленої курятини, тоді як у липні - вересні минулого року цей показник становив 56% ([Укрінформ](#)).

При цьому загальний обсяг експорту курятини «залишився відносно стабільним рік до року та квартал до кварталу та досяг 108 963 тонн».

За 9 місяців 2021 року продажі курятини становили 521,5 тис. тонн проти 523,7 тис. тонн торік. З них продажі курятини на внутрішньому ринку зросли на 10% рік до року, тоді як експорт зріс на 8% рік до року. Зростання в обох випадках у компанії пояснили «сильними результатами продажу» в першому півріччі 2021 року порівняно з першим півріччям 2020-го.

Сумарний експорт електроенергії за минулий тиждень становив 61,7 млн кВт-год., що у 3,1 раза більше, ніж за попередній тиждень ([Укрінформ](#)).

Середньодобовий експорт з «острова Бурштинської ТЕС» минулого тижня порівняно із 18-24 жовтня зріс у 3,4 раза, до 61,4 млн кВт-год., а з об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України зменшився у 4,3 раза, до 0,3 млн кВт-год.

При цьому, експорт до Молдови минулого тижня порівняно із позаминулним зменшився у 4 рази (відбувався лише у деякі години 25 і 26 жовтня), а до Польщі – взагалі був відсутній. Найбільше експорт зріс до Словаччини — у 10,7 раза.

Україна 2021 року знизилася експорт кавунів до мінімальних 5,5 тис. тонн і імпортувала рекордні понад 10 тис. тонн ([Укрінформ](#)).

Станом на кінець серпня 2021 року з України було експортовано всього 5,5 тис. тонн кавунів – у чотири рази менше, ніж на цю ж дату 2020 року і менше, ніж будь-коли в історії.

Зазначається, що ще до початку обвалу цін, українські трейдери встигли ввезти рекордний обсяг кавунів в Україну – понад 10 тис. тонн кавунів. Це в п'ять разів більше, ніж у 2020 році, і в 17 разів більше, ніж 2019 року і в 50 разів більше, ніж у 2018 році. Основний обсяг кавунів (44%) надійшов із Туреччини. Великі партії поставили також Азербайджан, Казахстан, Узбекистан і Греція. Крім Узбекистану, який знизив поставки кавунів в Україну на 38%, решта експортерів змогли значно наростити обсяги експорту.

Лівія відкрила ринок для нової категорії товарів українського тваринництва ([Урядовий портал](#)).

Компетентні органи України та Лівії погодили двосторонню форму ветеринарного сертифіката на експорт племінної великої рогатої худоби з України до Лівії.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба:

Ми продовжуємо відкривати нові можливості для українських експортерів на іноземних ринках. Зокрема, просуваємо українські економічні інтереси на великому споживчому ринку країн Африки. Послідовні зусилля приносять конкретні результати для українського бізнесу. Сьогодні це додатковий доступ для українських компаній галузі тваринництва на ринок Лівії.

Українські корми для домашніх тварин експортуватимуть до Боснії і Герцеговини ([Урядовий портал](#)).

Компетентні органи України та Боснії і Герцеговини погодили одразу три сертифікати на експорт з України кормів для домашніх тварин. Так, українські компанії отримали змогу експортувати до Боснії і Герцеговини консервовані, перероблені корми та жувальні предмети.

Голова Держпродспоживслужби Владислава Магалецька:

Виробництво кормів для тварин в Україні останні роки демонструє стабільне зростання. Відкриття нових експортних ринків у цьому сегменті свідчить про те, що продукція українського виробництва є високоякісною та конкурентоспроможною.

Україна та Чилі зацікавлені розпочати переговорний процес щодо Угоди про вільну торгівлю ([Урядовий портал](#)).

Для реалізації торгового потенціалу між Україною та Чилі ефективним інструментом може стати укладення Угоди про вільну торгівлю. У січні-

серпні 2021 року товарообіг між Україною та Чилі зріс на 13,4 % до \$45,1 млн. Зокрема, український експорт збільшився у 2 рази до \$7,8 млн.

Заступник Міністра економіки України – Торговий представник України Тарас Качка:

Нинішній обсяг торгівлі між нашими країнами не є вичерпним та потребує диверсифікації сфер двосторонньої торгівлі. Україна націлена поглибити двосторонню співпрацю в торговельно-економічній сфері шляхом створення умов для вільної торгівлі, покращення бізнес-клімату, збільшення інвестицій. Ми зацікавлені в початку переговорного процесу щодо Угоди про вільну торгівлю з Чилі.

Взаємний інтерес для співпраці України та Чилі становлять гірничодобувна галузь, сільське господарство, транспортна, космічна, авіаційна, фармацевтична та енергетичні сфери.

Крім того, важливим є пошук ефективних механізмів та створення сприятливих умов для активізації підприємницької діяльності, а також залучення чилійських інвестицій у важливі економічні проекти в Україні.

Своєю чергою, потенційний інтерес для українських підприємств може становити реалізація інфраструктурних проектів у Чилі, збільшення експорту машинного та енергетичного обладнання, автомобілів, сільськогосподарської техніки українського виробництва тощо.

Заступник Міністра економіки України – Торговий представник України Тарас Качка: Україна готова постачати зерно на ринок Вірменії (Міністерство економіки України).

Україна готова постачати на ринок Вірменії зернові культури, олію, м'ясну продукцію тощо.

За січень-серпень 2021 року двостороння торгівля аграрною продукцією між Україною та Вірменією становила \$51,5 млн, що на 3 % більше, ніж за аналогічний період минулого року. Зокрема, український експорт становив \$41,6 млн.

Зокрема, організація діалогу між представниками бізнесу обох країн є гарною нагодою для обговорення сфер та галузей взаємної зацікавленості.

Українська сторона також запропонувала вірменській стороні розглянути можливість реалізації інвестицій в українські індустріальні парки. Також обговорили питання поглиблення взаємодії у сфері енергоефективності, співробітництва в різних галузях промисловості, розвиток мультимодальних вантажних перевезень (...).

Митна політика

Уряд врегулював питання оплати праці посадових осіб та працівників Держмитслужби ([Урядовий портал](#)).

20 жовтня 2021 р. за ініціативи Міністерства фінансів Уряд прийняв постанову «Деякі питання оплати праці посадових осіб та працівників митних органів», яка врегульовує питання оплати праці посадових осіб та працівників Держмитслужби на постійній основі.

Заступник Міністра фінансів України з питань європейської інтеграції Юрій Драганчук:

Прийнятою сьогодні постановою Уряду передбачено встановлення посадових окладів посадових осіб та працівників митних органів. Також встановлено оклади спеціалістів Держмитслужби, які займаються розробкою ІТ-продуктів для митних органів, що дозволить залучати дійсно висококваліфікованих фахівців. Посадові оклади митників будуть визначатись з прив'язкою до прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Ринок землі та стан аграрної галузі

Президент України Володимир Зеленський підписав закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання діяльності фермерських господарств» № 1788-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 24 вересня 2021 року ([Укрінформ](#)).

Закон, що його підписав Президент, уточнює склад земель фермерських господарств та визначає коло одержувачів державної підтримки. Відповідно до документа, фермерським господарствам у перші три роки після створення надається допомога коштом держбюджету, зокрема через Український державний фонд підтримки фермерських господарств. Також допомога може надаватися коштом місцевих бюджетів.

На таку допомогу можуть розраховувати новостворені фермерські садиби, сімейні фермерські господарства, фермерські господарства, розташовані в гірських населених пунктах, на поліських територіях, визначених в установленому порядку Кабінетом Міністрів України (...).

Ринок землі в Україні стабільний – перші 100 днів підтверджують успішність земельної реформи ([Міністерство юстиції Україн](#)).

Вже понад 100 днів, як в Україні відкрито ринок землі сільськогосподарського призначення. Всупереч побоюванням, він працює у штатному режимі, забезпечуючи українцям можливість розпоряджатися власними земельними ділянками сільськогосподарського призначення.

Перший заступник Міністра юстиції Євгеній Горовець:

Наразі жодних нарікань на законодавчий механізм реалізації земельної реформи немає, перші місяці роботи ринку землі довели його працездатність. У перший же день, коли закон про обіг земель сільськогосподарського призначення набрав чинності, розпочалося нотаріальне посвідчення правочинів щодо відчуження земельних ділянок. Дякую нотаріусам, які не побоялися бути першими.

За період з 1 липня цього року вже зареєстровано більше 28 тисяч правочинів щодо відчуження сільськогосподарської землі. Така динаміка свідчить про те, що ринок набув усіх ознак стабільності, а відповідна інфраструктура є повністю готовою для того, щоб задовольнити інтереси потенційних продавців та покупців.

Стан оборонної галузі

Міністерство оборони України профінансувало військові частини та установи Збройних Сил України на загальну суму 3,7 млрд гривень ([Урядовий портал](#)).

Міністерство оборони України у період 11 та 12 жовтня 2021 року профінансувало військові частини та установи Збройних Сил України на загальну суму майже 3,7 млрд гривень. Питання виділення необхідного фінансового ресурсу та виплат коштів військовослужбовцям Збройних Сил перебувало на особистому контролі Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Володимира Зеленського.

Ці кошти призначені для погашення заборгованості з одноразових додаткових видів грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил, виплати винагород, заохочення особового складу тощо.

З цієї суми для виплати грошової допомоги на оздоровлення виділено 1 млрд 810 мільйонів гривень. У той же час майже 247 мільйонів гривень спрямовано на виплату винагороди за підписання першого контракту та інших одноразових виплат. Для матеріальної допомоги на вирішення соціально-побутових питань військовослужбовців переказано майже 50 мільйонів гривень, 195 мільйонів гривень на виплату компенсації за піднайом житла, ще понад 82 мільйони гривень призначені для розрахунків зі звільненими з військової служби.

Крім того, для виплати винагороди за участь в ООС за вересень 2021 року виділено понад 725 мільйонів гривень. А до Дня захисників та захисниць України військовослужбовців заохочено більше ніж на 641 мільйон гривень.

Президент України Володимир Зеленський підписав Указ «Про деякі заходи із забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів війни» ([Укрінформ](#)).

Цим документом глава держави поставив завдання Кабінету Міністрів України невідкладно вжити заходів щодо виплати в повному обсязі належного грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, а також їхнього одноразового преміювання з нагоди Дня захисників і захисниць України.

Кабмін має щоквартально інформувати про реалізацію заходів щодо соціального захисту ветеранів війни та сімей загиблих.

Міністерство оборони України у період 11 та 12 жовтня 2021 року профінансувало військові частини та установи Збройних Сил України на загальну суму майже 3,7 млрд гривень (...).

Рада національної безпеки й оборони затвердила Стратегію біобезпеки і біологічного захисту України ([Укрінформ](#)).

(...) Секретар РНБО Олексій Данілов пояснив, що ухвалення Стратегії зумовлене тим, що нині COVID-19 та інші хвороби, які зараз вирують у світі, поставили не тільки Україну, а й увесь світ перед низкою нових викликів, на які потрібно реагувати.

Рада національної безпеки й оборони затвердила План оборони України ([Укрінформ](#)).

Про це заявив секретар РНБО Олексій Данілов. За його словами, це фундаментальний документ, який дає чіткі відповіді на питання, які нині стоять перед Україною.

Україна може розраховувати на стабільну підтримку Європейського Союзу у сфері безпеки та відновленні суверенітету і територіальної цілісності ([Укрінформ](#)).

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Ми засуджуємо незаконну анексію Криму і Севастополя, ми постійно підтверджуємо свою підтримку незалежності і суверенітету України, і ми будемо продовжувати підтримувати всі зусилля України у рамках двосторонньої співпраці, щоб зберегти світовий порядок, який базується на верховенстві права.

Сполучені Штати Америки мають намір зміцнювати стратегічне оборонне партнерство з Україною ([Укрінформ](#)).

Про це заявив міністр оборони США Ллойд Остін на спільному з українським колегою Андрієм Тараном брифінгу в Києві.

У цьому контексті він нагадав, що Президент Байден під час візиту Президента Зеленського до Вашингтона зазначив, що американська підтримка українського суверенітету є непохитною.

Він також нагадав, що з 2014 року США виділили понад 2,5 млрд доларів для зміцнення Збройних Сил України та забезпечення захисту територіальної цілісності і суверенітету України.

Україна та США на рівні міністрів оборони погодили кроки практичної реалізації домовленостей щодо забезпечення оборони України на суходолі, в повітрі, на морі, а також кіберпросторі від існуючих та потенційних загроз ([Укрінформ](#)).

Про це заявив міністр оборони Андрія Таран за підсумками переговорів з міністром оборони США Ллойдом Остіном.

Таран також наголосив, що візит міністра оборони США до України без перебільшення можна назвати великою подією, яка є продовженням діалогу, розпочатого під час візиту Президента України Володимира Зеленського до Вашингтону у серпні цього року, коли було започатковано новий етап стратегічного оборонного партнерства між Україною та США.

Жодна третя країна не має права вето на вступ України до НАТО, вона має право визначати своє майбутнє без зовнішнього втручання ([Укрінформ](#)).

Про це заявив міністр оборони США Ллойд Остін на спільному з українським колегою Андрієм Тараном брифінгу в Києві (...).

Він запевнив, що США залишаються непохитними у підтримці оборонної реформи України, що сприятиме досягненню критеріїв повноправного членства в НАТО.

Україна та США спільно протидіятимуть агресивній політиці Російської Федерації в Чорноморському регіоні ([Укрінформ](#)).

Про це заявив міністр оборони Андрій Таран за підсумками переговорів з міністром оборони США Ллойдом Остіном.

Своєю чергою Остін зазначив, що для протидії дестабілізаційним крокам РФ Сполучені Штати готові підтримувати своїх союзників – Україну, Грузію, Румунію, Болгарію – аби стримати російську агресію в Чорноморському регіоні (...).

Інтеграція України до НАТО зараз передбачає не лише звернення за підтримкою, але й пропозицію допомоги самому Альянсу ([Укрінформ](#)).

Військовий експерт, директор Міжнародного центру протидії російській пропаганді Юрій Кочевенко:

Українська армія зараз — одна з найсильніших у Європі, і одна з найбільших навіть за чисельністю особового складу. Багато країн НАТО певною мірою розслабилися та економлять на озброєнні. Навіщо, якщо є США, є велика НАТОвська «парасолька»? З наших сусідів об'єктивні лише Збройні сили Польщі, вони за чисельністю становлять приблизно 150-160 тис. осіб особового складу, українська армія — 250 тис. А сили інших країн — набагато менші.

І ось коли ми лише починали свою співпрацю з НАТО, то ми на НАТОвців все-таки дивилися знизу вгору в плані досвіду, розуміння систем управління. Там було настільки все круто, і ось не так, як у нас. А зараз, коли ми зустрічаємося з нашими партнерами з НАТО, коли ми проводимо спільні навчання, ми вже рівні там. Крім того, багато офіцерів із США, Литви, тієї самої Німеччини з великим інтересом вже до наших підходів ставляться, вивчають наш досвід, наші методики (...).

Партнерство Національної гвардії штату Каліфорнія (США) з українськими військовими структурами перебуває на дуже високому рівні, і з кожним днем лише міцнішає ([Укрінформ](#)).

Про це заявив у середу в ексклюзивному коментарі в Вашингтоні командувач Національної гвардії Каліфорнії генерал Девід Болдвін.

Він підкреслив, що Нацгвардія Каліфорнії дуже тісно співпрацює з українською стороною. «Ми вчимося один у одного, і зараз стали більше ніж просто партнерами – це радше нагадує родинні стосунки», – зазначив Болдвін.

Коментуючи запитання, наскільки українські Збройні сили наблизилися до стандартів НАТО, американський генерал підкреслив, що ЗСУ з кожним днем стають все кращими (...).

Заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець обговорив з аташе з питань армії та оборони США Бріттані Стюарт шляхи імплементації українсько-американських домовленостей у сфері безпеки й оборони ([Укрінформ](#)).

Машовець поінформував американську сторону про безпекову ситуацію на сході України, у Чорноморському регіоні та вздовж українського кордону. (...)

У контексті практичної імплементації двосторонніх домовленостей та ініціатив глави держави було обговорено дорожню карту спільних дій та запропоновано конкретні заходи на найближчу перспективу (...).

Стюарт також відзначила готовність американської сторони до продовження надання підтримки та практичної допомоги Україні із захисту територіальної цілісності та стримування агресора.

Міноборони: В Україну прибули вантажі додаткової безпекової допомоги від Уряду США ([Урядовий портал](#)).

У рамках реалізації надання додаткової безпекової допомоги від Уряду Сполучених Штатів Збройним Силам України за результатами домовленостей, досягнутих під час нещодавнього візиту Президента Володимира Зеленського до США, в Україну прибули вантажі міжнародної технічної допомоги.

Окрім раніше погодженого обсягу у 250 млн доларів, Україна отримує від американських партнерів медичне майно, озброєння, необхідні боєприпаси, високоточне озброєння та засоби радіолокаційного спостереження ще на 60 млн доларів. Вантажі надходять декількома партіями, одна з яких прибула сьогодні, 10 жовтня, до Міжнародного аеропорту «Бориспіль».

Загалом, починаючи із 2014 року, Україна отримала матеріально-технічної підтримки від США на загальну суму понад 2 млрд доларів.

Зміцнення системи національної безпеки

Рада національної безпеки й оборони розглянула та ухвалила Стратегію інформаційної безпеки України ([Укрінформ](#)).

Про це заявив Олексій Данілов за підсумками засідання РНБО 15 жовтня. Він підкреслив, що Росія чинить агресію проти України не лише на фронті, а й з використання ЗМІ «для впливу на нашу країну і наших людей».

Служба безпеки України викрила корупційний механізм розтрати бюджетних коштів керівництвом одного з державних підприємств, яке входить до структури Укроборонпрому ([Укрінформ](#)).

Контррозвідники встановили, що організатори оборудки замовляли неякісні гусеничні стрічки до бронетехніки, які не відповідають технічним та якісним характеристикам, а посадовці військового представництва Міноборони не звертали на це уваги (...).

Україна стала однією з 30 країн-учасниць міжнародної платформи Counter Ransomware Initiative, де обговорювались питання координації зусиль з протидії кіберзлочинам ([Укрінформ](#)).

13-14 жовтня ц.р. з ініціативи Ради національної безпеки США була проведена перша зустріч міжнародної платформи Counter Ransomware Initiative в онлайн-форматі.

Україну на міжнародному заході представили заступник Секретаря РНБО Сергій Демедюк та керівник Управління забезпечення діяльності Національного координаційного центру кібербезпеки (НКЦК) Апарату РНБО Сергій Прокопенко.

Контррозвідка СБУ на Вінниччині затримала агента ФСБ, який пройшов вишкіл у терористів у тимчасово окупованому Донбасі ([Укрінформ](#)).

Контррозвідники СБУ викрили та затримали на Вінниччині агента ФСБ РФ, який пройшов вишкіл у терористів у тимчасово окупованому Донбасі. У ході слідства встановлено, що громадянин України приєднався до незаконних збройних формувань так званої ЛНР та брав участь у збройному протистоянні ЗС України. Також, він пройшов бойовий вишкіл у складі диверсійно-розвідувальної групи на окупованій території Луганщини під керівництвом колишнього співробітника ФСБ з позивним «Дикий».

За завданням російських кураторів агент ФСБ перебрався на мирну територію України для виконання розвідувальних завдань (...).

Контррозвідники Служби безпеки України виявили та припинили діяльність на Донеччині членів агентурної мережі, що діяла під кураторством ФСБ РФ ([Укрінформ](#)).

Координував її один із бойовиків розвідувального підрозділу НЗФ «ДНР». Співробітники спецслужби встановили, що до складу групи входили

громадяни України, які були завербовані на тимчасово окупованій території Донецької області, та направлені для здійснення розвідки військових об'єктів у районі проведення ООС для вчинення на них диверсійних акцій (...).

Апарат РНБО розробив глосарій, який рекомендовано використовувати органам державної та місцевої влади, аби протистояти російським нарративам в інформаційному просторі ([Укрінформ](#)).

З метою деструктивного інформаційного впливу, маніпуляцій суспільною думкою російські спецслужби інфільтрують в український і світовий інформаційний простір назви, терміни та словосполучення, за допомогою яких намагаються легітимізувати псевдодержавні утворення на Сході України, спробу анексії Криму, просувати російські пропагандистські стратегії. Тому використання згаданого глосарія дозволить протистояти таким інформаційним війнам.

Глосарій рекомендовано для використання органами державної влади та місцевого самоврядування, дипломатичними представництвами України, засобами масової інформації, організаціями громадського сектору (...).

Апарат РНБО проаналізував виконання закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік» стосовно статей, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України», та визначив, що він виконується у повному обсязі ([Укрінформ](#)).

Фінансування сектору безпеки і оборони України за загальним фондом держбюджету за цей період здійснено у повному обсязі відповідно до помісячного розпису асигнувань – 167 569,5 млн грн.

За наявними даними, до спеціального фонду державного бюджету за цей період надійшло 16 195,4 млн грн, або 114,5% надходжень від річного плану.

Крім того, в Радбезі нагадали, що уряду було доручено збільшити фінансування у 2021 році для Міністерства оборони, органів сектору безпеки і оборони України на виплату грошового забезпечення військовослужбовців, зокрема, виплату нагород, оплату праці у зв'язку з підвищенням рівня мінімальної заробітної плати, відповідно до обґрунтованих потреб (...).

Судова реформа

Кабінет Міністрів додатково спрямував 3,5 млрд грн на будівництво, ремонт, реконструкцію та утримання доріг місцевого значення, вулиць і місцевих доріг комунальної власності ([Укрінформ](#)).

Згідно з текстом пояснювальної записки до розпорядження, додаткова субвенція розподіляється за рахунок перевиконання доходів державного дорожнього фонду у 2021 році. Передбачається, що 10% від загальної суми додаткового обсягу субвенції буде направлено до бюджету міста Києва, 90%

- місцевим бюджетами (окрім Києва) залежно від протяжності автомобільних доріг загального користування місцевого значення у відповідній адміністративно-територіальній одиниці станом на 1 січня 2020 року.

Інфраструктура та транспорт

Кабінет Міністрів додатково спрямував 3,5 млрд грн на будівництво, ремонт, реконструкцію та утримання доріг місцевого значення, вулиць і місцевих доріг комунальної власності ([Укрінформ](#)).

Згідно з текстом пояснювальної записки до розпорядження, додаткова субвенція розподіляється за рахунок перевиконання доходів державного дорожнього фонду у 2021 році. Передбачається, що 10% від загальної суми додаткового обсягу субвенції буде направлено до бюджету міста Києва, 90% - місцевим бюджетами (окрім Києва) залежно від протяжності автомобільних доріг загального користування місцевого значення у відповідній адміністративно-територіальній одиниці станом на 1 січня 2020 року.

Програма популяризації України в світі

Українська громада в Об'єднаних Арабських Еміратах та Посольство України організували показ на великому екрані в Абу-Дабі одного з найкращих фільмів про сучасних героїв, захисників Донецького аеропорту –«Кіборги» ([Укрінформ](#)).

На початку заходу до присутніх із вітальним словом звернувся Тимчасовий повірений у справах України в ОАЕ Андрій Козлов. Він нагадав про зусилля, яких доклали українці для захисту своєї Держави, її незалежності, територіальної цілісності та суверенітету.

Також після перегляду фільму відбулося спілкування української громади у форматі запитання/відповіді з аташе з питань оборони при Посольстві України в ОАЕ полковником Олександром Галкиним та військовим аташе при Посольстві України в ОАЕ полковником Костянтином Борисовським, які розказали про реальний досвід участі в АТО/ООС та сьогоденню ситуацію на лінії зіткнення.

Крім того, присутні оглянули фотопроєкт «Сьогодні захисників», де на фото, зроблених самими захисниками та захисницями, показані будні ООС (...).

У турецькій Конії офіційно зареєстрували українську діаспорянську організацію – Українську асоціацію культури, взаємодопомоги та солідарності у Конії, яка стала першою в історії міста офіційно зареєстрованою громадою слов'янської групи населення та 17-ю громадою в Туреччині ([Укрінформ](#)).

Українська асоціація культури, взаємодопомоги та солідарності у Конії стала першою в історії міста офіційно зареєстрованою громадою слов'янської групи населення.

(...) На базі асоціації найближчим часом планують започаткувати українську суботню школу. Українська асоціація культури, взаємодопомоги та солідарності у Конії стала 17-ю в Туреччині українською діаспорянською організацією (...).

Українці Бразилії презентували у штаб-квартирі Культурного фонду Курітіби три книги на тему української імміграції в Солар-ду-Росаріо ([Укрінформ](#)).

Це книги «Українці Бразилії» Дієго Антонеллі, Андреїв Чоми та Таліти Сенюк і дві роботи українських авторів: «Вентура Бразилейра» та «Віла де Сем Жужуо» у перекладі Емілію Гаудеди.

На відкритті були присутні автори та перекладач, а також Віцепрезидент СКУ, Президент Центральноукраїнського представництва Бразилії Віторіо Соротюк, почесний консул України в Куритибі Мар'ян Чайковський, Карлос Хауер з Культурного фонду Курітіби та представники української громади.

У Буенос-Айресі вперше успішно стартували «Дні українського кіно» ([Укрінформ](#)).

Свято українського фільму розпочалося показом стрічки «Білий птах з чорною ознакою» Юрія Ілленка, ретроспективний показ якої присвятили 80-річному ювілею народного артиста України Богдана Ступки.

Культурний захід організований Посольством України. До програмної добірки «Днів українського кіно» також увійшли українські кінофільми – «Толока» (реж. Михайло Ілленко), «Соловей співає» (реж. Сергій Кримський), «Міф» (реж. Леонід Кантер, Іван Ясній), «Заборонений» (реж. Роман Бровко) та Кіноальманах «Все починається в Києві».

При Фонді української писемності та культури «Мова калинова» у словацькій столиці Братиславі відкрилася невеличка бібліотека книжок українською мовою ([Укрінформ](#)).

У новоствореному Українському центрі в Баку, який покликаний стати осередком активності української діаспори в Азербайджані, показали фільм «Кіборги», що розповідає про боротьбу українських бійців за Донецький аеропорт восени 2014 року ([Укрінформ](#)).

Після урочистого відкриття Український Центр активно долучився до реалізації спільних проектів з українською громадою Азербайджану. Новостворена установа гостила учасників Ukrainian Speaking Club – ініціативи, яка об'єднує охочих спілкуватися рідною українською мовою.

У дипустанові зазначили, що відтепер українці Баку мають справжній Дім, у якому можуть зустрічатися, спілкуватися, реалізовувати спільні проекти, а у разі необхідності – отримати допомогу чи консультацію, просто відчутти частинку України у самому серці Баку.

Лауреаткою премії Angelus стала українська письменниця Катерина Бабкіна ([Укрінформ](#)).

У попередні роки цю літературну нагороду Центральної Європи отримували Юрій Андрухович, Оксана Забужко та Сергій Жадан.

Авторка нагороджена за книжку «Мій дід танцював краще за всіх», а також отримала Приз глядацьких симпатій імені Наталії Горбанєвської.

В угорському місті Сегед з нагоди Дня захисників і захисниць України у будинку меншин відбулася презентація книги угорської журналістки Ілдіко Епер'єші та українського репортера Олександра Качури «Книга про долі з фронту/Уривки війни», яка розповідає про події на сході України з початку агресії РФ ([Укрінформ](#)).

Презентація книги, виданої угорською мовою у листопаді 2019 року угорським виданням «Кошут» (Kossuth Kiadó), що вже вдруге організована Самоврядуванням українців м. Сегед за сприяння Посольства та Почесного Генерального консульства України в Сегеді та Культурного товариства українців області Чонград-Чонад у рамках серії презентацій, які з листопада 2019 р. вже пройшли в Будапешті, Веспремі, Печ, Ниредьгазі та Дебрецені.

У Вашингтоні в Українському домі (Ukraine House) відбулася перша музична подія – концерт відомого українського бандуриста-віртуоза Тараса Яницького ([Укрінформ](#)).

Про це у Фейсбуці повідомила посол України у США Оксана Маркарова. Організатором концерту виступила благодійна організація US Ukrainian Activists за підтримки Посольства України в США та Українського дому у Вашингтоні.

Усі отримані від концерту кошти підуть на підтримку медбату «Госпітальєри» та військових кінологів в Україні (...).

Всесвітньо відома українська диригентка Оксана Линів стала музичним директором італійського Teatro Comunale Bologna ([Укрінформ](#)).

В різні століття тут поставили світові прем'єри своїх творів Россіні, Белліні, Доніцетті, Верді, а Вагнер не тільки справив фурор італійськими першовиконаннями своїх творів, а ще при житті став почесним громадянином міста. На сцені цього театру в 1901 році дебютував Енріко Карузо, а одним з відомих диригентів був легендарний Артуро Тосканіні.

Комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії (СУР) організував V Фестиваль української релігійної пісні та поезії «Покрий нас чесним Твоїм Покровом, Пречиста Богородице» ([Укрінформ](#)).

На відкритті заходу голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста передав вітання голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та розповів про важливість збереження та популяризації української релігійної пісні. Потім настоятель української парафії в Бухаресті Володимир Малкович відслужив короткий Те Деум на честь Пресвятої Богородиці.

На сцені Art Ballroom Events виступив хор української церкви в Бухаресті, який виконав пісні присвячені Пресвятій Богородиці. Також відома скрипачка Наталя Панчек Колотило виконала низку релігійних пісень українських композиторів, а гітарист Дан Васілеску – християнські молитви та пісні.

Українська громада та Посольство України у Словенії взяло участь у щорічному Люблянському дипломатичному благодійному базарі SILA-2021, організованому Міжнародним жіночим клубом SILA ([Укрінформ](#)).

Цей захід є одним із найбільших і найвідоміших благодійних заходів у Словенії. Посольство та представники української громади мали чудову нагоду представити українську культуру та національну кухню на цій мультикультурній платформі.

Дипустанова подякувала представникам української громади в Словенії та членам жіночого клубу «Форум українок в Словенії», які гідно презентували нашу державу та зробили цей захід яскравим та незабутнім.

Діаспора та Посольство представили українську культуру на благодійному базарі у Словенії (...).

У Торонто посвідчення закордонного українця отримав Олександр Грушевський – нащадок видатного українського історика громадського та політичного діяча Михайла Грушевського ([Укрінформ](#)).

У Генеральному консульстві відбулась приємна подія – посвідчення закордонного українця отримав Олександр Грушевський, громадянин Канади, який є нащадком нашого видатного співвітчизника Михайла Грушевського.

Український проєкт Endless Movement узяв участь у всесвітньовідомому Голландському тижні дизайну (Dutch Design Week) – найповажнішій події у галузі дизайну в Північній Європі, що фактично є найпрогресивнішою у світі лабораторією сучасного дизайну ([Укрінформ](#)).

Український дизайнер Валерій Кузнєцов:

Я бачу, що люди у захваті. Міжнародні журналісти із захопленням ставляться до нашого проєкту. Тож ту задачу, яку ми собі поставили, ми виконуємо. Ми хотіли поєднати досвід науки, мистецтва, дизайну,

нашарувань світової культури, створити щось нове. Ми хотіли, щоб цей продукт подобався і дітям, і дорослим, і професіоналам.

У Бразилії мер міста Прудентополіс, що в штаті Парана, Осней Стадлер увів у дію історичне рішення муніципалітету, згідно з яким українська мова стала офіційною на рівні з португальською у межах території Прудентополіса ([Укрінформ](#)).

Про це у Фейсбуці повідомив Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень.

Він нагадав, що проєкт зазначеного документа ради муніципалітету підготувала Українсько-бразильська центральна репрезентація (провідна українська організація в Бразилії) на чолі з Вітторіо Соротюком.

За словами Кременя, це неабияка гуманітарна перемога для майже 500 тисяч етнічних українців, котрі мешкають на американському континенті у бразильському штаті Парана; для української діаспори в Бразилії та для України, що твердо стала на шлях впровадження своєї рідної мови як державної (...).

У Парижі 21 вересня відкрилася унікальна виставка українського мистецтва Des Meilleurs de l'Art Ukrainien ([Укрінформ](#)).

На виставі представлені твори сучасних українських митців, а також українських художників минулого, котрі жили та творили у Франції у XIX та XX сторіччях.

Мистецький захід презентували The Meloy Art та Мистецьке Коло Зої у співпраці з Культурно-інформаційним центром Посольства України у Франції.

У дипустанові зауважили, що мешканці та гості Парижу зможуть побачити твори сучасного мистецтва з України і порівняти їх з роботами відомих на Заході українських митців минулого з приватних художніх колекцій.

У Філадельфії відбулася презентація нової поетичної збірки українського поета та прозаїка з Нью-Йорка Василя Махна «Одновітрильний дім» ([Укрінформ](#)).

Подію зорганізувало Релігійне Товариство українців католиків «Свята Софія» США за підтримки Осередку праці Наукового Товариства ім. Шевченка. Книгу представив автор.

Твори Махна перекладено багатьма мовами, окремими виданнями виходили в Ізраїлі, Німеччині, Польщі, Румунії, Сербії та США.

У бельгійському Брюгге з успіхом пройшов черговий, вже традиційний Тиждень Українського мистецтва ([Укрінформ](#)).

У виставковому залі у центрі міста, на площі Markt, представлені десятки творчих робіт різних жанрів і напрямів з усіх куточків України.

Родзинкою Українського тижня культури у Брюгге цього року стала присутність великих проєктів. Так, унікальну колекцію художніх творів привезла до Брюгге колишня киянка Юлія Шумейко. Ще один проєкт – «Тонка червона лінія» – був представлений Оленою Ключко, та творами ще десяти художників з охопленого війною Донбасу. Сама Олена проживає у Бахмуті, за 20 кілометрів від лінії розмежування.

У цьому проєкті також представлений художник Сергій Захаров – автор уже відомого у Європі графічного роману «Діра», який він написав після ув'язнення після тортур у підвалах так званої «ДНР» (...).

У Празькому Граді, який є найбільшим за площею фортечним комплексом світу і входить до списку Світової культурної спадщини ЮНЕСКО, запрацював україномовний аудіогід ([Укрінформ](#)).

Дружина Президента України Олена Зеленська:

Завдяки аудіогідам ми відкриваємо українцям нові культурні точки по всьому світу, а тим, хто прагне вивчати нашу мову, – даємо можливість її почути. Продовжуємо розширювати кордони.

У муніципалітеті Аленкер (Alenquer) у Португалії відбулося відкриття Українського культурного центру при Асоціації українців «Собор» ([Укрінформ](#)).

У відкритті Центру на запрошення Асоціації українців Португалії «Собор» взяли участь дипломати Посольства.

31 жовтня 2021 року на запрошення Асоціації українців Португалії «Собор» дипломати Посольства взяли участь у відкритті Українського Культурного Центру в муніципалітеті Аленкер (Alenquer).

Політика цифрової трансформації

Мінцифри та U-LEAD з Європою підписали меморандум: посилять цифровізація в регіонах і з'являться онлайн-курси для громад ([Урядовий портал](#)).

19 жовтня 2021 року Міністерство цифрової трансформації України та U-LEAD з Європою підписали меморандум про взаєморозуміння.

Сторони планують:

– Реалізувати ініціативи з розвитку потенціалу цифрової трансформації на місцевому рівні: провести спільні дослідження щодо потреб територіальних громад у цифровій трансформації, провести тренінги для представників територіальних громад на тему цифрової трансформації.

– Розробити спільно онлайн-курси щодо цифровізації громад на порталі Дія.Цифрова освіта.

– Спільно опрацювати питання впровадження інформаційних

технологій, інструментів та платформ, які забезпечують залучення громадян та сприяють прозорості громадської діяльності на муніципальному рівні.

Цифрова трансформація соцсфери – Єдина електронна система дозволить заощадити до 11 млрд грн щороку ([Урядовий портал](#)).

У пілотних регіонах України запустили Єдину інформаційну систему соціальної сфери (ЄІССС), яка допоможе провести цифрову трансформацію соціальної сфери, отримувати якісні дані та оперативно надавати послуги українцям. Впровадження єдиної системи дозволить заощадити бюджету до 11 млрд грн щороку. Про це стало відомо під час спільного брифінгу Міністерства цифрової трансформації та Міністерства соціальної політики України.

На соціальну сферу витрачається щорічно найбільше коштів – понад 700 млрд грн. Але державі важко відслідкувати правильність використання цих коштів та адресність їх отримання. За попередніми даними Міністерства фінансів, 10–12 % всіх соціальних виплат – це корупція.

Міністерство цифрової трансформації України презентувало національну ІТ-екосистему на найбільшій у світі міжнародній конференції Web Summit 2021, яка проходить у Лісабоні ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра цифрової трансформації України з питань розвитку ІТ Олександр Борняков під час свого виступу розповів, про унікальну екосистему Дія, що має на меті перетворити Україну на найзручнішу країну для людей та бізнесу. Спеціальний правовий режим Дія City, що запроваджує особливі податкові умови та комплекс стимулів для розвитку ІТ. Проект e-Residency, що створює для іноземців комфортні умови для ведення бізнесу в Україні.

Україна вперше бере участь в одній з найвідоміших ІТ конференцій світу Web Summit 2021. Цього року до події долучилося понад 40 тисяч компаній та відвідувачів з різних країн світу.

Міністерство цифрової трансформації оголосило місяць цифрової грамотності ([Укрінформ](#)).

(...) Щодня впродовж місяця спільно з партнерами Мінцифри буде розповідати про цифрові компетентності та проводити інтерактивні квестові завдання на вивчення кожної з компетентностей, складати національний тест з цифрової грамотності Цифрограм для громадян, а також Цифрограми для вчителів, медиків, держслужбовців, міжнародну сертифікацію навичок володіння комп'ютером ICDL, проводити в соцмережах конкурси на тему цифрової грамотності з подарунками, організувати освітні онлайн-події, презентувати покрокові інструкції щодо використання онлайн-сервісів (...).

Мінцифри може зекономити 14,2 млн грн коштів субвенції – ноутбуки отримають ще більше вчителів ([Урядовий портал](#)).

Мінцифри спільно з ДКІБ СБУ провела експертизу договорів на закупівлю ноутбуків за рахунок субвенції на реалізацію програми «Ноутбук кожному вчителю». Перевірили закупівлі у трьох областях – Дніпропетровська, Чернігівська, Кіровоградська. У результаті виявили завищення ціни на ноутбуки на понад 14,2 млн грн і запропонували зменшити ціну. Дніпропетровська область уже зменшила вартість закупівлі на 8 млн. Завдяки цьому ноутбуки отримають ще більше вчителів.

Реалізація програми «Ноутбук кожному вчителю» здійснюється Мінцифри та МОН. Ціль – закупити 60 тисяч ноутбуків для вчителів. На це з держбюджету виділено 980 млн грн. Завдяки цій субвенції вчителі зможуть зробити процес навчання більш сучасним і доступним.

Від початку вартість ноутбуків була встановлена у 20 тисяч грн. Але під час перевірки закупівель Мінцифри з ДКІБ СБУ було визначено, що її можна зменшити у середньому до 18 тисяч грн. Водночас на якість техніки це не впливає. Така економія дозволить ефективніше розподілити кошти субвенції та забезпечити більше вчителів ноутбуками. Всього контроль за цільовим використанням субвенції дозволить заощадити більше ніж 100 млн гривень та додатково забезпечити понад 5000 вчителів ноутбуками.

Реформа освіти та науки

Мінфін: Вперше видатки на освіту зведеного бюджету у 2022 році передбачають понад 7 % ВВП та становлять 392,2 млрд гривень ([Міністерство фінансів України](#)).

У проєкті Державного бюджету України на 2022 рік уперше видатки на освіту зведеного бюджету 2022 році передбачені на понад 7 % ВВП та становлять 392,2 млрд гривень. Загальний обсяг видатків державного бюджету (із трансфертами) на освіту запланований – 185,6 млрд грн, що більше на 16,7 млрд грн, ніж у 2021 році.

Заступник Міністра фінансів Роман Єрмоличев:

Держава продовжує виконувати взяті на себе зобов'язання щодо утримання педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти для надання якісної загальної середньої освіти. З цією метою у проєкті держбюджету на 2022 рік враховано освітню субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам в обсязі 108 млрд грн, що на 8,4 млрд грн більше, ніж у 2021 році. За рахунок цих коштів заробітною платою будуть забезпечені 420 тис. Учителів.

На реалізацію реформи «Нова українська школа» буде виділено 1 млрд гривень.

Для забезпечення якісної освітньої складової освітнього процесу у проєкті держбюджету вперше передбачено дві субвенції в загальному обсязі 3 млрд гривень. Ці кошти будуть спрямовані для придбання обладнання для

їдалень закладів загальної середньої освіти, а також на заходи, пов'язані із забезпеченням пожежної безпеки у закладах освіти.

У проєкті держбюджету 2022 року вперше з 2017 року враховані кошти на суттєве підвищення стипендії студентам, щоб надати рівні можливості для кожної дитини отримати якісну освіту.

Реформа шкільного харчування: у Дніпрі відбувся третій регіональний форум за участі першої леді Олени Зеленської ([Урядовий портал](#)).

Безпечність і якість як основа реформи системи шкільного харчування, особливості публічних закупівель та проектний підхід до переобладнання закладів освіти. Про це йшлося під час третього регіонального форуму «Реформа системи шкільного харчування», який відбувся сьогодні, 8 жовтня 2021 року, в Дніпрі за участі першої леді Олени Зеленської та Прем'єр-міністра Дениса Шмигала.

Перша леді України Олена Зеленська:

Якщо все починалося з мого простого бажання як мами забезпечити корисне і смачне харчування в школі для дітей, то за ці два роки це перетворилося на важливу місію. І зараз я впевнена, що це – не просто реформа шкільної їдальні. Це – реформа мислення.

Учасниками форуму стали представники шести областей – Дніпропетровської, Сумської, Харківської, Запорізької, Луганської, Донецької: голови/заступники ОДА, директори департаментів (управлінь) освіти і науки, директори департаментів економічного розвитку, голови територіальних громад, керівники органів управління освітою територіальних громад, керівники територіальних управлінь Держпродспоживслужби, керівники територіальних управлінь Державної служби якості освіти цих областей тощо.

Реформа системи охорони здоров'я

ВРУ прийняла низку важливих законодавчих актів, що стосуються охорони здоров'я ([Міністерство охорони здоров'я України](#)).

Міністерство охорони здоров'я вітає ухвалення Парламентом на позачерговому засіданні важливих законодавчих актів, що стосуються сфери охорони здоров'я. Частина з них направлена на боротьбу із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19.

Так, у першому читанні був прийнятий законопроект № 6084, яким встановлюється кримінальна відповідальність за підробку документів про профілактичні щеплення. За створення, реалізацію та використання завідомо підроблених документів встановлюється покарання у вигляді штрафу на суму від 17 до 170 тис. грн або обмеження чи позбавлення волі строком до 3 років залежно від тяжкості злочину. А саме:

- за використання особою завідомо підроблених документів, які підтверджують проведення профілактичних щеплень проти особливо небезпечних інфекційних хвороб, у вигляді штрафу від 17 до 34 тисяч гривень або обмеження волі на строк до двох років;
- за внесення медичним працівником завідомо неправдивих відомостей до медичної документації щодо проведення профілактичних щеплень проти особливо небезпечних інфекційних хвороб, у вигляді штрафу від 34 до 68 тисяч гривень або позбавлення волі на строк до двох років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк від одного до трьох років;
- за виготовлення з метою збуту, збут підроблених документів, які підтверджують проведення профілактичних щеплень проти особливо небезпечних інфекційних хвороб, у вигляді штрафу від 85 до 170 тисяч гривень або позбавлення волі на строк до трьох років.

На засіданні була схвалена постанова № 6154 «Про додаткові заходи протидії поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)». Цим документом запроваджується допуск до приміщень Верховної Ради народних депутатів, їх помічників, працівників Апарату Парламенту, членів Кабінету Міністрів, працівників державних установ, а також представників ЗМІ лише за наявності документа про вакцинацію (однією або двома дозами), негативного результату тестування на COVID-19 або ж довідки про одужання.

Також народні депутати внесли зміни до Закону «Про лікарські засоби». Нововведення дозволяють прискорити державну реєстрацію лікарських засобів (зокрема вакцин) для екстреного застосування, наприклад, під час епідемії та пандемії. Ці зміни покликані не допустити поширення фальсифікованих медичних виробів в Україні. Пацієнти, у свою чергу, отримають життєво необхідні лікарські засоби, які зможуть врятувати їм життя.

У першому читанні проголосовано законопроект № 5873, який удосконалює правову базу функціонування електронної системи охорони здоров'я. Функціонал системи розширюється на сферу громадського здоров'я, на питання реабілітації, донорства крові та її компонентів. Також цей законопроект запроваджує можливість перетворення державних установ охорони здоров'я на державні некомерційні підприємства (подібний процес відбувся у 2017–2019 рр. в комунальних закладах). Приєднання державних закладів до системи фінансування медичних гарантій відкриває можливість для покращення забезпечення громадян медичними послугами.

Пенсійна реформа

Дефіцит Пенсійного фонду України вже наближається до 170 млрд грн ([Укрінформ](#)).

Про це Моніторингова місія ООН з прав людини повідомляє у Фейсбуці.

Наразі до державної пенсійної системи внески сплачуються лише для 36% населення віком 15-64 років.

У Моніторинговій місії ООН з прав людини заявляють, що пенсійна реформа має знайти рішення, які дозволять повністю реалізувати право на соціальне забезпечення в Україні.

Розширення охоплення пенсійної системи, відмова від прив'язки пенсійних виплат до реєстрації як внутрішньо переміщених осіб та інклюзивний національний діалог щодо майбутнього пенсійної системи – це ключові сфери пенсійної реформи, які, на нашу думку, мають бути пріоритетними для влади.

Мінсоцполітики пропонує зробити добровільною участь людини у сплаті внесків до накопичувальної системи зі 100 % бонусом від держави ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Мінсоцполітики пропонує не зобов'язувати людей сплачувати внески на загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення за власний рахунок, але заохочувати їх це робити через 100% бонус від держави в рамках 1 % від заробітної плати на старті роботи системи.

Такі пропозиції Мінсоцполітики напрацювало в результаті обговорення системи внесків з Міністерством фінансів та місією Світового банку.

З урахуванням положень зареєстрованого проекту «Про загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення» (реєстр. № 2683-3), яким передбачається впровадження загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення, пропонується наступна модель накопичувальних внесків:

Обов'язкові внески на індивідуальні рахунки людей в розмірі 1 % сплачує роботодавець (за рахунок зниження ЄСВ) на користь всіх осіб, щодо яких він є страхувальником у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Добровільні внески на власні індивідуальні рахунки в розмірі 1 % сплачують всі застраховані особи з власної заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) на умовах автозапису з правом відмови.

На індивідуальні рахунки людей, які не відмовились від добровільної сплати накопичувальних внесків з власної зарплати, держава перераховує додаткові стимулюючі внески в розмірі 1 %.

Таким чином, всі застраховані особи автоматично стають учасниками другого рівня пенсійної системи і отримують від 1 % до 3 % від своєї заробітної плати на власні пенсійні рахунки, відповідного до свого вибору.

Податковий тиск на роботодавців не зростає за рахунок зниження ЄСВ на розмір накопичувального внеску.

Людина має право в будь-який час відмовитися від сплати добровільного накопичувального внеску з власної зарплати. Додаткові стимулюючі внески від держави на індивідуальний рахунок такої людини в цьому випадку припиняються. Після відмови за нею залишається право поновити сплату добровільних внесків в будь-який час за власним бажанням з одночасним поновленням сплати стимулюючого внеску від держави.

Крім того, з урахуванням кращих світових практик підвищення охоплення працюючих системою пенсійних накопичень, пропонується кожні два роки проводити повторний автозапис учасників, які раніше відмовились від сплати внесків за власний рахунок. Право відмовитись за ними зберігається.

Людина на кожен свій внесок за рахунок співфінансування від держави фактично одразу отримує 100-відсоткову дохідність додатково до дохідності від інвестування.

У 2022 році запрацюють персональні кабінети в ЄСР для контролю майбутніх пенсійних накопичень ([Урядовий портал](#)).

Мінсоцполітики та Мінцифри успішно завершили пілотування Єдиної інформаційної системи соціальної сфери у чотирьох територіальних управліннях соціального захисту населення та п'яти територіальних громадах Київської та Житомирської областей.

Вона дозволить людині, не виходячи з дому, через особистий електронний кабінет звернутись за соціальною допомогою, проконтролювати призначення та отримати її за кілька днів без черг та паперів.

Єдиний соціальний реєстр, створений замість десятка не пов'язаних між собою реєстрів та інформаційних систем, буде єдиним місцем зберігання інформації про людину для надання будь-яких соціальних послуг з потужною системою захисту персональних даних та чітким розмежуванням прав доступу до цієї інформації.

Зокрема, на базі Єдиного соціального реєстру буде консолідуватись вся «пенсійна історія» людини, тобто інформація та документи про формування її пенсії в солідарній та обов'язковій накопичувальній пенсійних системах.

Промислова експлуатація системи розпочнеться у 2022 році. Поступово до системи увійдуть всі види соціальних виплат – від пенсій та субсидій до виплат по малозабезпеченості і допомоги по безробіттю.

«Велике будівництво»

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов:
У 2021 році на Сумщині реалізується 11 об'єктів у межах Програми Президента «Велике будівництво» ([Урядовий портал](#)).

У межах Програми Президента України Володимира Зеленського «Велике будівництво» на Сумщині реалізується 11 об'єктів будівництва.

Йдеться про дві школи, два дитячі садки, три медичних заклади та чотири об'єкти спортивної інфраструктури.

У Вижницькій районній лікарні на Буковині за програмою президента «Велике будівництво» оновили приймальне відділення із сучасною діагностичною технікою ([Укрінформ](#)).

Заклад також отримав комп'ютерний томограф, цифровий рентген та апарат ультразвукової діагностики.

Під час оновлення приймального відділення велику увагу приділили і його доступності. Тут є пандуси та окрема вбиральня для пацієнтів з інвалідністю. Крім того, при вході і у приміщенні відсутні пороги. Відділення оснащено ліфтом, який з'єднує його із трьома поверхами райлікарні. Також біля закладу планують облаштувати затишний сквер.

На Вінниччині у Тульчинській ЦРЛ відкрили оновлене приймальне відділення, - дев'яте з реконструйованих у межах програми президента «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

(...) На реконструкцію приймального відділення Тульчинської ЦРЛ використано близько 30 млн грн. З них 5,7 млн грн – це кошти міського та районного бюджетів. Тульчинська лікарня є опорною у Вінницькому госпітальному окрузі. Тут надають екстрену невідкладну медичну допомогу майже 120 тис. осіб.

У межах програми Президента Володимира Зеленського «Велике будівництво» у одеській міській клінічній лікарні №10 був проведений капітальний ремонт із розширенням приймального відділення ([Укрінформ](#)).

Нове відділення оснащено найсучаснішим обладнанням, придбані монітори пацієнта, рентгенологічний апарат, ультразвукова система, апарати ШВЛ.

Тут обладнані два операційних зали, діагностичний блок, ізолятор для хворих із симптомами інфекційних захворювань, палати інтенсивної терапії.

Дія Центр, зведений за програмою «Велике будівництво», запрацював у Полтаві ([Укрінформ](#)).

Дія Центр у Полтаві – це три просторі поверхи, 2 тисячі метрів квадратних площі. Нині кожен відвідувач уже може проконсультуватися в Дія. Бізнес, а невдовзі – одержати будь-які публічні послуги в Центрі Дія.

З часом у будівлі також запрацюють відділення банку, дитяча ігрова кімната й кафе.

У селі Їжівці Чернівецької області завершили добудову нового корпусу школи на 200 учнів, яку реконструювали за програмою Президента України «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

Тут добудували новий корпус, зводити який почали ще 2018 року. Це дозволить відкрити підготовчу групу для дошкільнят.

В обласній адміністрації зазначають, що вартість робіт становить майже 16,5 мільйонів гривень. Близько 14 мільйонів виділив Державний фонд регіонального розвитку, решту додала громада.

Школа буде доступною, із пандусом та ліфтом, тож діти з особливими освітніми потребами матимуть гідні та рівні умови для навчання.

За програмою «Велике будівництво» закінчився ремонт трьох мостів на дорозі Р-66 КПП «Демино-Олександрівка» – Сватове – Лисичанськ – Луганськ ([Укрінформ](#)).

На вказаних об'єктах працювали мостобудівники ТОВ «Укрбуд-проект-реконструкція» (Київ). Роботи розпочалися в квітні поточного року. У липні-серпні було укладено верхній шар асфальтобетону; закінчені роботи знизу мосту: очищення опор, обробка оголених ділянок, штукатурні роботи. У вересні-жовтні була нанесена горизонтальна розмітка, встановлені сигнальні стовпчики.

У Закарпатській області в рамках програми «Велике будівництво» реконструйовано та побудовано 46 лікувальних закладів, 13 шкіл і садочків, 562 км доріг ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Нові дороги, лікарні, школи, садочки, стадіони, басейни, ЦНАПи, культурні об'єкти та ще багато іншого – результат, на якому ми не збираємося зупинятися. І для мене вкрай важливо, щоб його відчував кожен регіон – на заході й на сході, на півдні, півночі і в центрі нашої прекрасної України.

У Тальному Черкаської області в рамках програми «Велике будівництво» завершили реконструкцію стадіону Тальнівського НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 – гімназія» ([Укрінформ](#)).

На стадіоні, зокрема, збудували футбольне поле з поліуретановим покриттям, п'ятьма легкоатлетичними доріжками, трибунами й освітленням. Є тут й інші локації для занять різними видами спорту.

У рамках реставрації Полтавської обласної філармонії відремонтовано глядацьку залу та балкон, фойє, сцену, частину фасаду, а також проведено облаштування звукоапаратної, світлоапаратної та інших приміщень ([Укрінформ](#)).

Під час реставрації у філармонії відремонтували глядацьку залу та балкон, фойє, сцену, провели утеплення, відреставрували частину фасаду. Також переобладнали санвузли з урахуванням потреб маломобільних груп населення, облаштували приміщення для гуртків, замінили вікна та двері.

Крім того, зазначається, що відбулося облаштування звукоапаратної, світлоапаратної та інших приміщень (...).

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Депутати Житомирської облради звернулись до Верховної Ради та уряду щодо необхідності проведення за кошти держбюджету комплексної перевірки радіоактивно забруднених земель на відповідність їх використання під сільськогосподарські угіддя ([Укрінформ](#)).

«Ми, депутати обласної ради, вкрай стурбовані ситуацією, що склалася навколо земель Житомирської області, які мають статус радіоактивно забруднених... Одним з найголовніших напрямків, що може призвести до значного економічного розвитку об'єднаних територіальних громад півночі Житомирщини, є проведення повторного радіологічного обстеження, інвентаризація виведених з користування сільськогосподарських угідь, зміна їх статусу, з урахуванням вимог радіаційної безпеки», – йдеться у зверненні.

Зазначається, що внаслідок аварії на ЧАЕС більшість населених пунктів півночі Житомирщини потрапили у зону безумовного (обов'язкового) відселення, а значна частина їхніх земель віднесені до 2-ї та 3-ї категорії радіаційного забруднення, де будь-яка сільськогосподарська діяльність заборонена чи обмежена.

Депутати наводять приклад Народицької громади, де наразі для сільгоспобробітку придатні лише 2 із 15 тис. га земель, що значно зменшує потенціал створення та діяльності фермерських господарств, виробництва сільгосппродукції.

«Разом із тим, всупереч існуючим заборонам, на землях Народицької громади, які віднесені до 2-ї та 3-ї категорії радіаційного забруднення, недобросовісні фермери самочинно займаються незаконною діяльністю. Так, проводяться незаконні меліоративні заходи на заболочених землях, здійснюється розчищення заліснених сільськогосподарських угідь та їх подальший обробіток. Вироблена продукція від такої діяльності потрапляє на ринки України без відповідного радіаційного контролю», – вказано у зверненні.

Депутати апелюють до того, що, згідно з висновками Держекоінспекції, обробіток та вирощування сільськогосподарської продукції на таких землях необхідно повністю заборонити, провести комплексний аудит із залученням Кабінету Міністрів, Національної академії наук, ДАЗВ та інших органів державної влади. Разом із тим, є значна кількість земель, де рівень радіації відповідає допустимим нормам для їх сільськогосподарського обробітку.

Дев'ятсот саджанців дерев та кущів висадили уманські лісівники на території новозбудованого шкільного стадіону в Тальному Черкаської області ([Укрінформ](#)).

Декоративні рослини від лісівників було висаджено в рамках акції «Створюємо ліси разом» та програми Президента «Зелена країна». Всього посадили 300 самшитів, 90 туй західних, 500 дубів червоних, 20 ялин звичайних.

Днями на стадіоні в Тальному збудували футбольне поле з поліуретановим покриттям, п'ятьма легкоатлетичними доріжками, трибунами, освітленням та іншими локаціями для занять різними видами спорту. Його збудували в рамках програми президента «Велике будівництво».

Завдяки співпраці органу місцевого самоврядування з депутатами різних рівнів у Жашківській територіальній громаді крок за кроком відбуваються позитивні зміни в галузі освіти ([Прочерк](#)).

Зокрема, завдяки такій співпраці здійснено капітальний ремонт (утеплення) фасаду Жашківського ЗЗСО І-ІІІ ст. №3 ім. І.М.Ляшенка, створено навчально-практичний центр «Сучасні аграрні технології» на базі ДНЗ «Жашківський АТПЛ». Наразі в «Жашківському АТПЛ» за кошти обласного бюджету відбувається утеплення фасаду із заміною вікон і дверей та встановлення нової пожежної сигналізації в приміщеннях навчального корпусу та гуртожитку.

Органічну, екологічно-чисту соняшникову олію виготовляють на Красногірському олійному заводі (Золотоніський р-н Черкаської обл.) ([Черкаська обласна державна адміністрація](#)).

Запустили підприємство у 2011 року. Тоді основною культурою для переробки був ріпак. З нього виробляли олію та макуху. Надалі взяли «в роботу» соняшник та сою. Втім, зараз надають перевагу органічному соняшнику. З нього виготовляють органічний продукт відповідної якості та сертифікації.

Відповідальний за технологічні питання Красногірського олійного заводу Микола Засименко:

Є чіткі вимоги до органічної продукції. Якщо говоримо про сонях, то він має бути вирощений без застосування гербіцидів, пестицидів, мінеральних добрив. Також перевіряється земля, техніка, посадкове насіння відповідно до органік-стандартів. Наше підприємство пройшло органічну сертифікацію торік, відтоді всі наші продукти мають відповідний знак якості. Торік ми переробили 5 тисяч тонн сировини, цього ж плануємо – 18 тисяч тонн.

Сировину для переробки закупають у виробників Полтавської, Херсонської та Житомирської областей. На Черкащині також вже є два підприємства, які вирощують органічний соняшник.

Виготовлену продукцію переважно експортують. Органічну макуху та олію, а також звичайну олію відправляють в Литву, Бельгію, Німеччину, Нідерланди, США. Знайти продукцію золотоніського підприємства можна й у магазинах області.

Виготовлена продукція має транзакційний органічний сертифікат.

Новини з соціальних мереж

([Юрій Бойко](#))

Народний депутат Юрій Бойко:

Сьогодні парламент об'єднався у вирішенні життєво важливої проблеми для людей. Йдеться про виділення 800 млн грн на закупівлю кисневих станцій, щоб допомогти українцям пережити пандемію. Розгляд цього питання перенесли на початок засідання Верховної Ради, і всі фракції його підтримали.

Це, безумовно, один з небагатьох позитивних кроків, які зробив нинішній парламент.

Будемо наполягати, щоб такі рішення продовжували прийматися консолідовано.

Наша спільна відповідальність – забезпечити необхідне фінансування медицини та знайти засоби для підтримки українців під час епідемії, допомогти їм боротися з хворобою, дозволити дихати. Ми завжди будемо захищати інтереси людей, пропонувати та голосувати за важливі для громадян рішення.

Переконаний, що парламент має відстояти такі ініціативи одногосно, щоб люди не страждали.

([Ярослав Железняк](#))

Народний депутат Ярослав Железняк:

Вчора багато обговорювали та раділи траншу від ЄС у 600 млн євро. Це, безумовно, позитивна новина, бо як би уряд не вдавав з себе супергероя, ці гроші потрібні Україні, щоб пройти осінь-зиму. Ціни на енергоносії, думаю, всі бачили. Як і темпи поширення ковіду та велику потребу у кисні (півроку невеликої «відпустки» вірусу було замало підготуватися).

Втім, є ще одне джерело грошей, про яке мало говорять. Коли кажуть, що не буває поганого піару, здається, забувають про політичний піар. Це взагалі дуже цікавий феномен. Зазвичай, людина, яка купує торт на зустріч гостей, не каже, що це вона його спекла (бо, скоріш за все, його потім побачать на полицях магазину). Компанії не використовують у своїй рекламі досягнення інших учасників ринку (бо тут взагалі можна пряма дорога до суду). І тільки політики – від селищного голови до представників центральної влади – обирають якусь популярну тему і витрачають на неї купу грошей для власного піару. Тільки от забувають сказати, що це не ті

гроші, які вони заробили власноруч, а ті гроші, які заробив кожен громадянин та віддав чиновникам у вигляді податків.

Щось мені підказує, що громадянин точно хотів би, щоб ці гроші йшли і на осучаснення шкіл та лікарень, і на підвищення зарплат, і на утеплення садочку його дитини, і на те, щоб безпечно було переходити дорогу, їздити маршруткою та вертатися додому ввечері. Але гроші потрапляють до чиновників, а вони такі: «Клас, вистачить ще на місяць мого піар-проекту».

Дмитро Боярчук з командою зареєстрували дуже круту петицію: щоб на всій рекламі піар-проектів політиків великими літерами зазначали справжнього інвестора проекту – платника податків. Ну, справді, в кіно ж продюсер та студія вказуються в титрах так, що не пропустиш. Чому з політрекламою має бути навпаки? Ми вирішили підтримати ідею: (...) зареєстрували відповідний законопроект.

Маю передчуття, що як тільки Рада ухвалить законопроект, то піарних проектів може різко стати менше, а коштів на реалізацію реальних потреб громадян більше.

[\(Валерій Пекар\)](#)

Віце-президент Української спілки промисловців та підприємців Валерій Пекар:

Податок на виведений капітал:

- стимулює економіку (в першу чергу інвестиції),
- запобігає ухилянням від податку,
- зменшує корупційні ризики (дискрецію податківців),
- протидіє офшорам.

Окрім того:

- обіцяний президентом Зеленським у передвиборчій програмі,
- схвалений багато разів бізнесом на всіх публічних майданчиках,
- підходить для запровадження у кризовий рік,
- високо оцінений міжнародною спільнотою.

В чому ж тоді проблема?

Проблема в тому, що економіка нині не на порядку денному Банкової. Там інші пріоритети -- боротьба з Разумковим, Кличком, Порошенком, незалежними медіа, громадянським суспільством та всіма іншими, хто може створити перешкоди для другого терміну.

Але який може бути другий термін без економіки?!

Експертний погляд

[\(BusinessUA.com\)](#)

Початок опалювального сезону актуалізував тему його успішного проходження.

Експерт з енергетичних питань Сергій Дяченко:

Енергокриза почалася не з вини України, вона є загальносвітовою.

У новому опалювальному сезоні Україні вистачить наявних запасів газу, втім, без проблем не обійтися. Вони можуть виникнути через складнощі з транзитом російського блакитного палива.

18 млрд кубів газу достатньо, щоб середньої холодності зиму пройти. Правда, для того, щоб було нормальне газоспоживання взимку труби, треба, щоб був транзит – хоча б 40 млрд кубів річного обсягу, оскільки в східних регіонах побудовано енергоспоживання таким чином, що відбирається з транзитного газу обсяг і компенсується на заході, оскільки коли в прямому режимі працює газопровід, всі сховища на заході знаходяться, і вони не можуть подати в східні регіони газ. З цією метою роблять «заміну» схему.

Це не крадіжка газу – ми компенсуємо, просто так побудовано. Тому, якщо не буде транзиту, доведеться розгортати ГТС на реверс, як це було в 2009 році, і докуповувати в Європі необхідні обсяги.

Налагодити реверс в ситуації, що склалася, складно, але можливо. Треба розгорнути компресорні станції. Інша справа – якщо одумаються і захочуть транзит, доведеться знову розгортати. Це штука не проста і коштує грошей. Тому краще, щоб зберігся реальний транзит через Україну, і щоб все нормально працювало.

[\(Укрінформ\)](#)

Координатор експертних груп Економічної експертної платформи

Олег Гетман:

На цей час солідарна система виглядає таким чином, що не всі розуміють, яка орієнтовна сума пенсії буде, чи вона взагалі буде через 30-40 років, тобто люди невпевнені в своєму пенсійному майбутньому. Коли запроваджується накопичувальний рівень, то йдеться про персональні рахунки, людина може бачити суму, яка є на рахунок, рахунок також дає дохід, це захищений рахунок або за допомогою фонду за типом фонду гарантування вкладів, або іншим чином. Людина впевнена в своєму пенсійному забезпеченні, розуміє, яка сума буде цього рахунку в її розпорядженні.

Якщо буде прийнята модель, яка діє в багатьох країнах, з цього рахунку і до пенсії можна буде скористатись коштами в екстрених випадках. Насправді переваг накопичувального рівня багато. Прийнятною моделлю вбачається така, що держава забезпечує базовий мінімальний дохід пенсіонерам, а все інше йде з накопичувального рівня.

Також важливо, що кошти з пенсійного рахунку можуть бути успадковані, якщо людина померла до виходу на пенсію.

[\(Слово і Діло\)](#)

За останній рік в Україні суттєво змінився підхід до боротьби із коронавірусом COVID-19. Якщо торік посилення обмежувальних заходів та повний локдаун були мало не єдиними способами зупинити поширення

небезпечного вірусу, то у 2021-му з'явилися вакцини й акценти у боротьбі з пандемією змінилися.

Політолог Олександр Радчук:

Уже цього року прем'єр-міністр України Денис Шмигаль говорить про те, що обмежувальні заходи потрібні, проте на запровадження нових локдаунів уряд не піде. Головна причина – аби знову штучно не знижувати оборотів економіки, яка лише почала відновлюватися після локдаунів 2020-го та початку 2021 року.

Основний акцент в уряді роблять на вакцинації – про це регулярно говорить очільник МОЗу Віктор Ляшко разом із головним санітарним лікарем. Очільник уряду Денис Шмигаль заявляє про те, що в Україні можна буде скасувати карантинні обмеження через коронавірус лише за умови, якщо буде вакциновано щонайменше 70% українців. Йдеться про не менш ніж 20 мільйонів вакцинованих українців. Нині щеплено однією дозою близько 10,5 мільйонів українців, а двома дозами – 7,5 мільйонів осіб. Темпи вакцинації пришвидшилися, проте досі є недостатніми, щоби зупинити стрімке поширення пандемії.

Змінилося ставлення до вакцинації та обмежувальних заходів і серед самих українців. Відповідно до даних опитування, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» наприкінці жовтня поточного року, 36% опитаних зазначили, що вже вакцинувалися (першою або другою дозою вакцини), 18% зазначили, що готові вакцинуватися, 43% – не готові. Загалом, порівняно із липнем поточного року, лояльність до вакцинації зросла.

Крім того, якщо порівнювати з весняними дослідженнями, кількість прихильників «жорсткого карантину» дещо зменшилася. Так, підтримують запровадження локдауну 54% (у квітні – 65%), не підтримують – 44%. Таким чином, українці дедалі частіше демонструють готовність вакцинуватися та вести звичний спосіб життя, враховуючи усі види економічної та соціальної активності.

Саме на пришвидшення темпів вакцинації нині спрямовані всі зусилля влади. В уряді попередили бізнес про те, що на пряму допомогу, як у локдаун минулого року, сподіватися не варто. Натомість в Кабміні розглядають варіант допомоги у контексті покращення доступу до кредитування та зниження навантаження за оренду комунального та державного майна.

Ключовим же фактором для пришвидшення темпів вакцинації є запровадження суттєвих обмежень в «червоних» зонах для нещеплених осіб. Таким чином, експерти вже називають запровадження нинішніх обмежувальних заходів «локдауном для невакцинованих».

І справді, після запровадження суворих обмежувальних заходів потік людей на пункти вакцинації зріс. Питання лише в тому, чому уряд не зміг, а громадяни не захотіли без крайньої потреби вакцинуватися. Вочевидь, на заваді вкотре стала відсутність ефективної комунікації та взаємодії. Принаймні, до недавнього періоду влада не була готова ані до застосування

умовних «батоїв», ані до запровадження мотивувальних кампаній – умовних «пряників».

Безумовно, нові обмежувальні заходи вплинуть на економічне зростання України – проте цей вплив буде важко оцінити у конкретних кількісних показниках. Однозначно цьогорічні карантинні обмеження не матимуть такого глибокого несприятливого ефекту на економіку у короткостроковій перспективі, натомість поки що важко оцінити, наскільки вплинуть недоліки у дистанційній освіті на подальшу конкурентоспроможність українців, зменшення надходжень від туризму та можлива нова хвиля скорочень робітників.

Після неефективної інформаційної кампанії із проведення вакцинації, уряд замість того, аби пришвидшити процес щеплення українців за рахунок умовних «пряників», таки вирішив одразу діяти «батами». Наприклад, наприкінці жовтня, відповідно до постанови Кабінету міністрів №1236, в Україні почали діяти нові карантинні правила перевезення пасажирів, які поширюються на регіони різними рівнями епідемічної небезпеки.

Так, щоб потрапити в «червону» зону, пасажирам автобусів та міжміських маршруток потрібно мати із собою сертифікат про вакцинацію або документ, що засвідчує наявність антитіл у людини, яка перехворіла на COVID-19. Без таких документів – на людину складається адмінпротокол, після чого загрожує штраф у розмірі від 17 до 34 тисяч гривень.

Натомість Верховна рада лише на поточному тижні ухвалила законопроект щодо посилення покарання за підроблення документів про проведення профілактичних щеплень. Тобто проблема знову вирішується постфактум – коли українці вже певний час купували підроблені сертифікати, а деякі країни-сусіди України засвідчують значний відсоток «підробок» серед українців під час спроби перетину кордону. Якщо про підроблені українські сертифікати писатимуть у західних ЗМІ, це може мати наслідком те, що в ЄС та інших цивілізованих державах світу банально перестануть їх визнавати. Таким чином, постраждають всі: і хто сумлінно вакцинувався, і хто хотів «перехитрити» систему.

Так само лише цього тижня народні обранці проголосували за документ, який обмежує доступ до будівлі Верховної ради для невакцинованих народних депутатів, працівників апарату та журналістів – хоча саме із себе мали б почати першими ще напередодні самого процесу вакцинації.

Принцип «краще пізно, ніж ніколи» – навряд чи ознака ефективного планування та успішного суспільства. У соцмережах та ЗМІ наведено багато прикладів про те, як стимулювати громадян робити щеплення: позитивні кейси застосовані як окремими підприємствами та бізнесменами всередині України, так і за кордоном. Вигадувати велосипед у даній царині не має сенсу – головне завдання було досягти якомога швидшого ефекту від вакцинації, а саме зменшення захворюваності та летальних випадків. На жаль, Україна з цим не впоралася – і лише наздоганяє процес вакцинування,

щодня втрачаючи сотні померлими та розплачуючись здоров'ям десятків тисяч громадян від наслідків пандемії COVID-19.

([Радіо Свобода](#))

В Україні планують побудувати завод і налагодити повномасштабне виробництво безпілотних літальних апаратів «Байрактар».

Надзвичайний і повноважний посол України в Туреччині Василь Боднар:

Виробничі потужності, на яких виробляють безпілотники у Туреччині, «досить заповнені», тому турецька сторона зацікавлена у відкритті нового заводу з виробництва безпілотників.

Вже роботи ведуться щодо того, аби виділити відповідну земельну ділянку, щоб розпочати предметні роботи зі спорудження цього центру збереження і ремонту. І так само паралельним треком ідуть роботи щодо створення виробничих потужностей і започаткування виробництва «Байрактарів» в Україні. Я не скажу конкретних часових рамок, щоб не створювати помилкове враження для наших глядачів чи слухачів, але, насправді, роботи ідуть досить швидкими темпами і це точно не роки, а місяці.

Йдеться про повномасштабне виробництво безпілотних апаратів «з нуля», які можуть використовуватись як для потреб Збройних сил України, так і для постачання на ринки третіх країн.

«Байрактари» зацікавили зараз багато країн, і вже є попередні контракти з деякими європейськими державами. Киргизстан, наприклад, так само закуповує їх. І виробничі потужності в Туреччині, мені здається, досить заповнені. Тому додаткові виробничі потужності повного циклу також і в інтересі турецької сторони, щоб освоювати нові ринки і спільно проводити як випробування, так і пізніше, можливо, навчання деяких іноземних колег, аби володіти цією технологією і спільно формувати оборонну сферу.

([Радіо Свобода](#))

Тимчасова повірена у справах США Крістіна Квін, голова Представництва Європейського союзу в Україні Матті Маасікас та посол Великої Британії в Україні Мелінда Сіммонс виступили зі спільною заявою щодо необхідності реалізації судової реформи, «підготовка якої зайняла тридцять років».

«Нові закони України про реформування судової системи, нещодавно ухвалені Верховною Радою, спроможні не лише побудувати судову систему, якій будуть довіряти українці завдяки притягненню корумпованих суддів до відповідальності, а й також зменшити вплив привілейованих груп осіб, які користуються існуючою системою і підривають верховенство права в Україні заради власних інтересів. Попри те, що ухвалення законів було надзвичайно важливим досягненням, тепер має відбутися реалізація реформ, у тому числі

перевірки доброчесності членів органів суддівського врядування», – йдеться у заяві.

Західні дипломати вказують, що розробники реформи запровадили перевірки доброчесності, щоб всі діючі та нові члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя (ВРП) не мали непояснених розбіжностей між доходом та майном і не демонстрували «іншої можливої залученості до корумпованих дій».

«На жаль, Рада суддів України так і не номінувала поки що представників до Етичної ради ВРП – органу, який буде виконувати це важливе завдання. До того ж РСУ, ймовірно, відбила бажання в українських суддів подаватися на посади внаслідок запровадження надмірних кваліфікаційних вимог, які перевищують вимоги, визначені законом. Найкращий спосіб подальшої реалізації судової реформи є очевидним: ми закликаємо РСУ дозволити тим, хто хоче підтримати впровадження цієї реформи, дати можливість стати членом Етичної ради», – наголошують Крістіна Квін, Матті Маасікас та Мелінда Сіммонс.

Крім того, у заяві вказується на низку колізій та проблем довкола Конституційного суду.

«Президент (Володимир Зеленський – ред.) правильно усвідомлює, що запровадження прозорої меритократичної процедури відбору суддів до Конституційного суду є ключовою передумовою для забезпечення поступового оновлення цього суперечливого суду. Цей крок разом із тимчасовим збільшенням вимог до кворуму для ухвалення рішень є одними із найважливіших рекомендацій Венеціанської комісії, та, на наш погляд, вони окреслюють правильний курс руху вперед. На жаль, ми не побачили жодного поступу у реалізації цієї реформи з моменту надання у грудні 2020 року Венеціанською комісією свого висновку з цього приводу», – констатують дипломати.

Своє звернення до влади представники США, ЄС та Британії в Україні закінчують словами: «Отож, час настав. Час чинити опір привілейованим колам та їхнім спільникам, наполягати на справедливому та рівному ставленні по відношенню до всіх громадян відповідно до українського законодавства і нарешті подолати корумпований вплив, який зводить нанівець верховенство права та стає на заваді Україні на її шляху до євроатлантичної інтеграції. Міжнародна спільнота готова підтримувати вас у процесі реалізації цих важливих кроків на шляху до поступу».

[\(Новое время\)](#)

**Директор економічних та соціальних програм Центру Разумкова
Василь Юрчишин:**

Оголошення влади про добрий врожай нинішнього року мало на меті переконання населення у сталості цін на сільськогосподарські товари і продукти харчування, а з тим і цінорівності стабільності загалом, принаймні в осінньо-зимовий період. Однак, аграрний сектор — це не лише зростання

врожаю, для прикладу у тваринництві маємо скорочення виробництва (і зростання цін м'ясо-молочної галузі). А сам урожай має лише опосередкований вплив на вартість продуктів харчування для населення.

Чому ж продукти харчування стрімко набирають у вартості і чого населенню чекати найближчим часом?

Насамперед, зазначимо, що підвищення вартості продуктів харчування у всьому світі вже стало однією з провідних тенденцій коронавірусного періоду. І зростання попиту (на такі продукти) найвірогідніше продовжуватиметься, що провокуватиме зростання цін на міжнародних ринках, за якими підтягують внутрішні ціни (навіть за гарного врожаю).

Ще важливішим є те, що серед найвагоміших складових подорожчання продукції переробних галузей виокремлюється енергетична складова. Вже відбулося зростання тарифів на транспортування, незабаром населення побачить і нові житлово-комунальні платіжки, які провокуватимуть підвищення цін на сільськогосподарську продукцію не лише у торговій мережі, але й у бабусь, які продають городину (треба ж і їм захиститись від тарифної хвилі).

Більше того, зростання вартості енергоресурсів призводить не лише до поточного зростання виробничих витрат, які треба компенсувати за рахунок споживачів, але і формування негативних середньострокових цінових очікувань. Зрозуміло, у майбутні зростаючі витрати закладаються завищені сьогоднішні ціни. А тому подорожчання продуктів харчування означатиме загальне підвищення споживчих цін і погіршення цінових очікувань, а з тим інфляційне розкручування вже не так легко буде зупинити.

Зазначимо, зростання споживчих цін не означає, що вже наступного дня населення купуватиме менше товарів, зменшить споживання основних продуктів харчування. Зазвичай, для домогосподарств не є характерним різке зменшення споживчих витрат, радше вони будуть намагатися хоча б короткий час підтримувати власну купівельну спроможність (з надією на «швидке» внормування цінових негараздів).

Однак, в умовах обмежених доходів, у т.ч. внаслідок вірогідних чергових коронавірусних обмежень, населення вимушено звернеться до ледь не єдиного надійного джерела додаткових доходів — заощаджень готівкової іноземної валюти, яка зберігається поза банківською системою. Нагадаємо, оскільки довіра до гривні все ще не є усталеною, то значною мірою населення використовує заощаджену готівкову валюту для витрат у «скрутну годину», особливо у випадках зниження доходів або погіршення купівельної спроможності. При покращенні ж економічної динаміки (і підвищенні доходів) населення традиційно вкладає частину гривневих «надлишкових» коштів у купівлю готівкової іноземної валюти.

Масовий продаж валюти населенням безпосереднім наслідком матиме зміцнення готівкової гривні. Відтак матимемо чергову «парадоксальність» вітчизняної економіки — при інфляційному розкручуванні гривня

демонструватиме тенденції до зміцнення, що провокуватиме посилення й інших дисбалансів економіки країни.

([Український кризовий медіа-центр](#))

Зростання ціни на газ на біржах ЄС в Україні супроводжувалося заявами представників місцевої влади про можливі проблеми з теплопостачанням цього опалювального сезону.

Експерт у сфері енергоринку Геннадій Рябцев:

Рекордні котирування на європейських біржах – це не зовсім те, що називають ринковою ціною на газ, а ф'ючерсні угоди на грудень на залишки поза законтракованими раніше обсягами. Переважна частина європейських споживачів газу отримують блакитне паливо за середньо- та довгостроковими контрактами. Ціна на газ коливається у межах, вказаних контрактом, та в залежності від інших індикаторних теплоносіїв (мазут, газойль, електроенергія тощо). Це – інерція так званої «гронінгенської моделі» газового ринку, яка виникла ще в 1970-ті та функціонує досі.

У 2009 році Євросоюз ухвалив «Третій енергетичний пакет», що передбачає диверсифікацію джерел енергопостачання та поступову відмову від довгострокових контрактів. Наразі система перебуває у гібридному стані: невідібраний за контрактами або надлишковий газ можна на ринкових умовах придбати на двох ключових хабах – нідерландському ТТФ та австрійському Баумгартені. Поточна ситуація ажіотажу (стрибок більш ніж удвадцятьох) на ринку газових надлишків виникла з декількох причин. Перша – активність газових трейдерів-перекупників, які спекулятивно грали на підвищення ціни, а згодом так само гратимуть на пониження.

По-друге, на європейському ринку газу намітився дефіцит: про значне скорочення видобутку з весни 2022 року оголосили Нідерланди, у сім разів скоротить постачання скрапленого газу заявили США, на доволі скромному рівні зберігають поставки Норвегія та Алжир, а Катар стрімко переорієнтувався на азійські ринки. За таких умов «золота акція» опинилася в руках «Газпрому». Російський монополіст, попри наполеонівські плани зі зростання поставок блакитного палива на європейський ринок, наразі обмежив постачання надлишкових обсягів поза укладеними контрактами (хоча в їх рамках поставки вже зросли на 15% за три квартали поточного року). Москва не збільшить поставки аж до технічного запуску «Північного потоку-2». До офіційного запуску газогону, який орієнтовно очікується у квітні 2022 року, «Газпром» зможе змінювати навантаження «Північного потоку-2» у ручному режимі, тож Європа цієї зими опиниться у відверто залежній позиції.

Потреби «старого світу» в газі у найближчій перспективі лише зростатимуть. Цього року споживання на 20 мільярдів кубометрів перевищить «корона вірусний» 2020 рік – і ця тенденція триватиме. Причиною є «зелений курс» – орієнтація на декарбонізацію, відмову від атомної енергетики та запровадження відновлюваних джерел енергії. За

таких умов стратегічно важливою є наявність балансуєчих потужностей – і єдиним виходом стає газова електрогенерація. За таких умов Україна опинилася у вразливому становищі – адже наш газовий імпорт майже повністю формується за рахунок цих самих надлишків із західноєвропейських хабів.

Однак цієї зими катастрофи не станеться. По-перше, газу на зиму вистачить – за рахунок власного видобутку та раніше закачаного палива до підземних сховищ газу в Карпатах. По-друге, «Нафтогаз» прямо заявив, що цього року купляти газ за кордоном вже не планує. Відтак проблема залишається відкладеною на наступний опалювальний сезон. Але є «бомба відкладеної дії», з якою цієї зими може стикнутися бюджетний сектор та ЖКГ. Для теплокомуненерго «Нафтогазом» закладено доволі невеликі ліміти порівняно дешевого газу на опалення виключно житла. Іншим споживачам, в тому числі закладам освіти та медицини, доведеться сплачувати за встановленою «Нафтогазом» «ринковою ціною», яка формується на основі цінників на європейських хабах. Наразі цей тягар покладено на місцеві бюджети, які відповідного резерву не мають.

Енергоефективність – це, безумовно, спасіння. Але 99% політиків не знають, що це. В кращому випадку в їх розумінні це «потрібно економити». Насправді – це про збереження добробуту через раціональне використання ресурсів. Бажаним є створення в Україні «внутрішнього індикатора ціни на газ» – тобто власного аналога європейської газової біржі, де великі споживачі укладали б прямі контракти з «Укргазвидобуванням» та імпортерами блакитного палива.

Координаторка житлово-комунальних та енергетичних програм громадянської мережі ОПОРА Тетяна Бойко:

Переживемо, якщо Господь подарує теплу зиму. Ступінь зношеності інфраструктури є критичним (на 85%), а наступного року ймовірний жорсткий дефіцит газу. Більшість українських споживачів убезпечені від шоків адміністративно встановленим тарифом у 7,42 гривні за кубометр. Втім, деякі споживачі таких гарантій не мають – а саме ті, чия компанія-постачальник була змушена піти з ринку. В таких випадках домогосподарства переключають на «постачальника останньої надії» – НАК «Нафтогаз України». А от державний монополіст вже ніякими зобов'язаннями не зв'язаний. Тож у жовтні для таких споживачів тариф вже складе 13 гривень за куб, в листопаді – понад 15. Нещодавно в таких умовах опинилися 127 тисяч домогосподарств у самій лише Одеській області. Обирайте надійного постачальника!

Проблемним опалювальний сезон може стати і для багатоквартирних будинків з автономними котельнями. «Нафтогаз» розглядає їх нарівні з компаніями-теплокомуненерго, однак лімітів на них не заклав. Тож такі будинки провели все літо без гарячої води і можуть зіткнутися з рахунками по 30 гривень за кубометр газу взимку.

Споживачам варто думати, як зменшити енергоспоживання. Потенціал економії складає майже 50%. Однак роки дешевого газу були для термомодернізації змарновані. На «теплі кредити» грошей у бюджеті вже не закладено.

**Виконавчий директор Асоціації енергоефективних міст України
Святослав Павлюк:**

Тільки на потреби ЖКГ та енергетики (газопостачання, опалення та електрогенерація) газу треба на третину більше, ніж це покриває «Укргазвидобування». Ми маємо п'ять різних цін на газ – тарифи для населення, ліміти для теплокомуненерго, ціни для промисловості тощо. Така адміністративно керована система аж ніяк не сприяє прозорості правил гри.

Можливість створення в Україні газової біржі за умов жорсткої залежності від імпорту є сумнівною. І зазначив, що різницю між собівартістю українського газу та імпортного варто вкладати у модернізацію – не тільки утеплення, але й розвідку нових родовищ, адже власне видобування в Україні систематично знижується.

Енергоефективність є питанням національної безпеки. Цілісна політика у цій сфері відсутня – відповідні повноваження «розмазані» між трьома міністерствами. Втім, є й історії успіху. Так, Тростянецькій районній лікарні завдяки комплексній програмі з термомодернізації та переключенню на альтернативні види палива вдалося скоротити витрати на опалення у нечувані сім разів!

Ми можемо впливати тільки на власне споживання. Дискусії щодо цін і тарифів – це марна втрата часу і політиканство. Тільки комплексна термомодернізація! Замість слухати телепрограми та різних експертів, займіться утепленням, створіть ОСББ та примусьте свого мажоритарника підтримати відповідні державні програми в парламенті.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Голова ГО «Медичні лідери» Юлія Володіна:

У рамках медичної реформи заклади з первинної ланки отримали значну автономію, зокрема й фінансову. Зараз же відбувається спроба відкату – Мінфін виступив з ініціативою забрати у лікарень цю самостійність та примусити переключитися виключно на Держказначейство. Ми не погоджуємося з такою ініціативою Мінфіну та уряду – і хочемо пояснити, чому саме.

Головний лікар Іллінецької міської лікарні Микола Масленчук:

Усі «прелесті» роботи з казначейством я відчув на собі, коли став головлікарем у 2017 році. Тоді ми отримали кошти на закупівлю відеогастроскопа за 2 мільйони гривень. Фірма, яка виграла тендер, надала нам його без предоплати, ми почали використовувати цей апарат. Однак Держказначейство три місяці не пропускало оплату. Чому? Незрозуміло. Можливо, була квідповідна команда зверху. І це лише один випадок, що

говорить про оперативність закупівель через казначейство! А оперативність потрібна, особливо під час ковіду.

Директор Надвірнянського центру первинної медико-санітарної допомоги Емілія Сем'янів:

Як автономний заклад, ми могли відкрити рахунки в банках згідно Господарського кодексу, планували свій розвиток, купляли засоби захисту під час пандемії, проводили навчання, покращували сервіс, робили ремонт. Перенесення рахунків до казначейства – це радянщина і завада для розвитку. Державна казначейська служба затягує проплати, вирішує все у ручному режимі. Наші кошти підуть на «палаючі» прогалини в охороні здоров'я – але не на наші заклади та колективи.

Головний лікар Білопільського центру первинної медико-санітарної допомоги Костянтин Рожин:

На самому початку пандемії COVID-19 виник жорсткий дефіцит на ринку ліків та засобів захисту – тож кожен керівник мав приймати рішення миттєво. Зараз – чергова хвиля захворюваності на ковід. Ця проблема стоятиме знову, можливо з більшою силою. Проплата через Державну казначейську службу означатиме затримку від декількох годин – аж до місяців. Під час військових дій з інфекцією, не побоюся цього слова, це значно зменшує наші можливості. Перенесення рахунків до Держказначейства збільшить витрати лікарень на оплату праці та відповідну оргтехніку.

Заступник директора з медичного обслуговування населення Вараського ЦПМСД Павло Пан:

Як кожна сім'я заощаджує на великі покупки, так само роблять і комунальні заклади. Тільки завдяки заощадженням ми у 2020 році забезпечили наших працівників засобами індивідуального захисту. А це далеко не копійки – ці всі засоби треба міняти щогодини! Тільки завдяки власним рахункам заклад мав змогу захистити співробітників! Повернення до казначейства стане величезним кроком назад.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Генеральний директор Директорату з питань розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою Мінрегіону Сергій Шаршов:

На другому етапі реформи минулий рік став ключовим у питанні формування адміністративно-територіального устрою базового рівня (1469 нових територіальних громад) та субрегіонального рівня (136 районів). У 2021 році серед багатьох інших, важливими завданнями є, по-перше, забезпечення завершення процесу передачі у комунальну власність територіальних громад усі об'єкти спільної власності територіальних громад району, які знаходяться на території цих територіальних громад, відповідно до розмежування видатків між бюджетами, встановлених Бюджетним кодексом України (вже передано 99,9%). По-друге, вдосконалення

законодавчого врегулювання поняття комунальної власності територіальних громад, спільної власності територіальних громад району, області, порядку набуття права комунальної власності, правонаступництва, володіння, користування, відчуження об'єктів комунальної власності. На сьогодні Міністерством, за сприяння Офісу підтримки реформи децентралізації при Мінрегіоні та з урахуванням пропозицій експертів Програми Ради Європи «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні» розробляється законопроект про внесення відповідних зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Заступник Голови Фонду державного майна України Леонід Антоненко:

Проектом Закону України №4572 «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» та інших законодавчих актів України щодо сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного і комунального майна» та альтернативними йому запропоновані певні новації. До другого читання була підготовлена 1141 правка. Кожна четверта правка стосувалася орендних питань. Від депутатів з'явилася пропозиція виокремити частину з них в окремий Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо узгодження законодавства у сфері оренди державного та комунального майна (№6102). До якого вже поданий альтернативний законопроект. На думку Фонду держмайна, парламентарям варто якнайшвидше завершити роботу над підготовкою до другого читання вже проголосованого законопроекту №4572, а не починати все з нуля. Нові законопроекти по суті є лише комбінацією Закону, ухваленого у першому читанні, і тих правок, які були до нього подані.

Начальник Управління методології орендних відносин Фонду держмайна Назарій Задирайко:

У контексті встановлення стартової ставки під час передачі майна в оренду громадам слід приймати власні методики передачі майна в оренду, адже державна методика не універсальна в деяких аспектах.

([Новое время](#))

Політичний аналітик Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» Марія Золкіна:

Нинішні перестановки в уряді обговорювалися давно. Втім, їхньою специфікою є те, що вони не просто мають відреагувати на злободенні виклики (що робити з економічною стагнацією, де обіцяні «прориви», як пережити зиму в умовах підвищених тарифів тощо), але і створити певний кадровий тил для президента.

Нікуди, звісно, не поділася логіка лояльності з боку міністрів до президента — інші кандидати не потрібні, але додався й інший іміджево-професійний фільтр: який вигляд матимуть ці кандидатури, будучи ставлениками влади?

Справа в тому, що гратися в уряд, який в повній тіні Банкової, зручно і, начебто, безпечно. Немає яскравих фігур — немає політичної загрози. Але це тільки на перший погляд. До наступних парламентських виборів Володимиру Зеленському такі фігури потрібні. Так, його особистий рейтинг (і політичний, і довіри) — вищий, ніж рейтинг партії. І, цілком можливо, таким і залишиться. Втім, для переобрання команду доведеться показати. Не гіпотетичну, як було 2019-го, а реальну — ту, яка працювала, мала бодай якісь результати і, умовно, є гідною, аби переобиратися.

Тому добір альтернативних кандидатів цього разу відбувався все-таки більш прискіпливо, ніж раніше. І вимоги до кандидатів були трохи серйознішими. Хоча принципу лояльності до Банкової це не скасовувало, звичайно.

Наочним прикладом тут буде Міноборони, наприклад, де претензії до попереднього керівництва були не тільки у експертів і частини самої влади, але і у західних партнерів. Для останніх управлінський хаос, провалене держзамовлення і з'ясування особистих стосунків між ключовими фігурами військово-політичного керівництва видавалося більш ніж абсурдно.

Хотілось би сподіватися, що фігура Олексія Резнікова зможе:

а) Знизити градус претензій як всередині країни, так і з боку західних партнерів. Цивільний міністр оборони в розумінні, близькому очікуваного з боку НАТО. Він дійсно має хороший авторитет серед західних чиновників, урядовців і міжнародних організацій. Принаймні для старту — позиції дуже сприятливі.

б) Припинити ганебну практику внутрішніх міжусобиць між умовно «політичним» і «військовим» крилом оборонного сектору. Політичних мотивів «стримувати» військових в їхніх діях на сьогодні немає: прогресу в переговорах немає, втрачати, фактично, нема чого. В цих умовах військових, чия позиція часом дуже відрізнялася від позиції політичного керівництва на хвилі активних переговорів з Росією, мають таки лишити в умовному спокої і дати їм потрібний рівень свободи і ваги при ухваленні рішень.

Одним словом, нове керівництво Міноборони мусить зосередитися на менеджерських задачах.

Аналогічну роль — видимої фігури з кадрового тилу президента — гратиме і наступниця Олексія Резнікова в Мінреінтеграції, Ірина Верещук. Мінреінтеграції напрацював ряд середньо- і довгострокових напрямків, які пані Верещук лишається наповнювати і просувати.

Очікую, що гуманітарних акцентів в роботі міністерки буде таки більше, аніж політичних і дипломатичних, але вона теж однозначно потрапляє в пул тієї команди президента, чию роботу він за пару років хоче представити як свій результат.

Реальні оцінки можна буде ставити згодом, але на прикладі цих двох міністерств дуже добре видно, як на мене, як і для чого Банкова нарешті стала більш прискіпливою до конкретних кандидатур.

Сперечатися про те, що можна було б знайти кращі кандидатури. Але треба пам'ятати: у Зеленського, як і у будь-якого попереднього українського президента, реальна лава альтернативних кандидатів — дуже коротка. Мабуть, найкоротша з-поміж усіх. А «соціальний ліфт» десь застряг ще влітку 2019 року.

([Новое время](#))

Голова правління НАК «Нафтогаз України» Юрій Вітренко:

Українські сховища пусті, а газу не вистачить, щоб пережити зиму. «Нафтогаз» продає газ власного видобутку кому завгодно, а населення та бюджетники будуть купувати його за захмарними цінами. Країна на межі енергетичного колапсу, опалювальний сезон закінчиться, навіть не почавшись! Звучить моторошно — чи не так? Восени політиків традиційно накрила «тарифна лихоманка». Але чи варто вірити всьому, що вони кажуть? І що насправді ховається за апокаліптичними прогнозами?

Про міфи щодо «проваленого» опалювального сезону — без емоцій, у фактах та цифрах.

Міф № 1. Нафтогаз продає бюджетникам газ по 20–40 грн/за куб. метр

В Україні функціонує ринок газу, а отже у кожній бюджетній установі є можливість обирати, у якого саме постачальника придбати газ та за якою ціною. Є приватні компанії, що виставляють ціни на рівні 20-ти, 30-ти чи 40-ка тис. грн за тисячу кубометрів. Коли Нафтогаз побачив, що місячні ціни такі високі та не відповідають цінам, закладеним в бюджети відповідні, НАК проаналізував ринкові умови до кінця наступного року і запропонував контракт, в якому ціна фіксується на 15 місяців і є в 2–3 рази нижчою, чіткою і прогнозованою і при цьому не збитковою для Нафтогазу через тривалість контракту.

Зокрема, для бюджетних організацій це — 13 грн 70 коп. (без ПДВ та транспортування) або 16 грн 80 коп. (з ПДВ і транспортуванням). Протягом 30–40 гривень за куб для бюджетних організацій від Нафтогазу не йдеться. Це — ціна недержавних постачальників, які до того ж при нинішньому стрибку вартості газу на ринку просто відмовилися виконувати свої зобов'язання перед споживачами: не виходять на публічні торги в Prozorro або пропонують ціни, непідйомні для місцевих бюджетів. Звідси і міф про захмарні тарифи.

В Україні наразі майже 7,5 тисяч бюджетних установ, які загалом споживають 1–2 млрд кубометрів газу, і кожну з них Нафтогаз здатен забезпечити газом за вищезгаданою ціною.

Міф № 2. Запасів газу не вистачить — Україна буде націоналізувати газ зі сховищ та відбирати транзитний газ

В українських сховищах зараз є майже 18,5 млрд кубометрів газу, іноземним компаніям належить 15% цього обсягу. Для забезпечення потреб населення потрібно близько 13,6 млрд кубів. І у нас достатньо газу для цієї категорії споживачів. Для забезпечення потреб інших категорій є, по-перше,

ще й інші продавці на ринку, а по-друге, Нафтогаз може імпортувати додаткові обсяги, у цьому немає проблем за умови, якщо є платоспроможний попит.

Водночас Нафтогазу невідомо про будь-які конкретні плани експропріювати газ нерезидентів чи викачувати з труби російський транзитний газ, що йде до Європи. Для цього немає жодних підстав та механізмів.

Міф № 3. Нафтогаз не купував газ влітку, коли він був дешевий

Дійсно, фінансовий план на 2021 рік не передбачав імпорт газу. Коли ми почали закуповувати газ цього літа за цінами, які хоч і були набагато меншими за поточні, але все одно вже високими. Нафтогаз як національна компанія закуповує газ під конкретні потреби споживачів. Планом уряду було визначено план по закачці газу, і Нафтогаз достроково виконав його. Станом на 1 серпня ми накопичили в сховищах 17 млрд кубометрів газу.

Що стосується промисловості, то до нас не зверталися представники бізнесу із запитом імпортувати для них газ влітку. Водночас, при наявності конкурентного ринку і повній відсутності монополії, окремі компанії могли б і самі імпортувати газ для власних потреб. Тобто всі, хто вважав, що ціна на газ збільшиться, і хотів на цьому заробити, могли імпортувати газ чи купити його в Україні і зберігати, наприклад, у сховищах.

В українських сховищах зараз є майже 18,5 млрд кубометрів газу

Нафтогаз імпортував газу більше, ніж всі інші компанії на ринку разом узяті і тому зараз у нас найбільші обсяги в сховищах. Водночас, якщо нам не вистачатиме 20–30 млн кубів на добу, то є достатні потужності для імпорту цих об'ємів з Європи.

Міф № 4. Нафтогаз видобуває український газ по 1 гривні, а потім продає його на ринку промисловості

Газ власного видобутку не коштує 1 грн за кубометр. Окрім того є низка факторів окрім власне процесу видобутку, які формують його ціну. До прикладу, влітку ми транспортуємо газ з родовищ на сході країни до сховищ на заході, закачуємо в підземні сховища, там зберігаємо, взимку знову викачуємо і транспортуємо до споживачів. Окрім того, видобутку газу передують інші процеси — це і розвідка, і буріння. Свердловини потребують також обслуговування та ремонту. Нові ж свердловини потребують значних інвестицій. Так звані витрати повного циклу для них складають 100–200\$ за 1000 кубометрів.

При цьому, якщо подивитися, скільки споживає населення напряму і через тепловиків, то це перевищує власний видобуток, який НАК останні три роки скорочував.

Що стосується продажу газу власного видобутку промисловості. Дійсно, до травня Нафтогаз продавав певні обсяги на біржі. Але я заборонив цю практику. З початку жовтня в Україні практично весь сегмент постачання газу населенню почав працювати у складі балансувальної групи, створеної національною компанією «Нафтогаз». Це означає, що в балансувальній групі ми

покриваємо все споживання тільки населенням. Обсяги обліковуються державним оператором по кожному побутовому споживачу. Відповідно, цей газ не можна перепродавати.

Міф № 5. Альтернативні види палива — це повернення в темне минуле

Альтернативні види палива — це не про вирубати свій сад, щоб отопити дім. Це про світову практику і майбутнє. І починати треба зі сміття. Воно може використовуватися як біомаса для вироблення біогазу. В Європі саме побутові відходи — є одним із основних джерел енергії. До того ж це вирішує одночасно і проблему утилізації. До прикладу, Житомир планує забезпечити 30% тепла для потреб жителів міста після будівництва сміттєпереробного заводу.

Якщо говорити про стратегічні напрямки, то НАК підписала меморандум і вже розпочала роботу над спільними водневими проектами з провідною німецькою компанією RWE.

Крім очевидної вигоди споживачам, використання альтернативних видів палива зменшується необхідність імпортувати газ. Насправді це — реальний шлях до енергонезалежності країни.

Міф № 6. Енергоефективність неефективна

Найдешевша енергія — це та, яку не змарнували. Тому термомодернізація житла, реконструкція мереж, нове обладнання на ТЕЦ — одне із пріоритетних завдань на найближчий час. Ми як країна повинні максимально зменшити неефективне витрачання газу. Якщо споживатимемо принаймні стільки газу на людину, як в середньому, наприклад, у Східній Європі, нам взагалі непотрібно буде імпортувати газ. Ми зможемо його експортувати. Тому окрім як думати про те, щоб отримати більше дешевого газу, ми усі маємо дбати ще й про ефективне його споживання. Бонус для кожного українця — результати таких зусиль помітно менші суми кожної платіжки.

Міф № 7. Українська ГТС неконкурентна, зношена і не здатна впоратись з великими об'ємами

Я підписував чинний транзитний контракт з Газпромом. Минулого року наша газотранспортна система без проблем прокачала понад 55 млрд кубів газу і не «лопнула», як того хотілося би Кремлю. У 2019 цей обсяг склав майже 90 млрд. У нас на основних маршрутах йде не одна труба, а декілька, і тому є резерв, на відміну від того ж Північного потоку-2, де резервні труби просто відсутні. Оператор регулярно слідкує за станом нашої ГТС і навіть може проводити ремонт на окремих ділянках, не зупиняючи весь трубопровід.

Якщо ж говорити про конкурентність української ГТС, то з точки зору свого розташування та можливостей транспортувати газ, наприклад, з родовищ в Центральній Азії до країн Західної Європи, вона значно зручніша за російську.

Українська ГТС може транспортувати в рази більше, ніж зараз. У Росії це прекрасно розуміють, але використовують усі можливі інструменти, щоб

пояснити штучно створений дефіцит газу в Європі та схилити європейців до якомога швидшого запуску Північного потоку-2. Натомість Україна запропонувала транспортування нашою ГТС додаткових 55 млрд кубометрів газу.

([Новое время](#))

**Політолог, директор Центру політичних досліджень «Пента»
Володимир Фесенко:**

Головна тема цього тижня — кадрові зміни у складі Кабміну

За двома позиціями — міністр оборони та звільнення міністра екології питання начебто вже вирішено. Якщо новим головою Міністерства оборони стає Олексій Резніков, тоді звільняється місце глави Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. Подейкують, що на цю позицію можуть призначити Ірину Верещук, депутатку від фракції Слуга народу. Виглядає ця інформація дуже правдоподібно.

Однак ходять чутки, що можуть змінити одразу п'ять членів Кабміну. Окрім трьох названих позицій, хто ще може опинитись у списку на заміну? За різними даними, найбільші ризики існують для віце-прем'єра Олега Уруського. А ось хто ще? Питання відкрите, хоча деякі джерела називають міністра соціальної політики Марину Лазебну. За непрямыми даними, якісь інтриги відбуваються й довкола першого віце-прем'єра Олексія Любченка.

Інформовані джерела свідчать також про те, що обговорюється не лише питання заміни окремих міністрів, а й певна зміна щодо статусу та функцій окремих віце-прем'єрів. Є певні «витоки», що статус віце-прем'єра може отримати Олексій Чернишов. А ось з яким функціоналом — питання поки що відкрите.

Двоє Олексіїв — Резніков і Чернишов — неабиякий приклад того, що у складі Кабміну є міністри, які не просто на хорошому рахунку у президента, але їх можуть делегувати в інші відповідальні сфери. За нинішнього кадрового дефіциту це президентський кадровий резерв першої черги.

Дуже показово, як поведуться члени Кабміну, які не перебувають у віртуальних списках на звільнення. Частина їх (насамперед більшість віце-прем'єрів) перебувають на хорошому рахунку у президента, декого лише нещодавно призначили (останні півроку). Але близько третини членів Кабміну — у «сірій» зоні. І претензій особливих до них немає, але й великих досягнень або помітних дій у них не спостерігається.

Простежуються дві прямо протилежні лінії поведінки. Одна лінія поведінки — демонструвати публічну активність (але не надмірну), посадову запопадливість і конкретні результати. У цій групі майже всі члени Кабміну, які перебувають на хорошому рахунку у президента. Але є й приклади дуже неоднозначної активності, як у випадку міністра юстиції Дениса Малюська. З нещодавно призначених міністрів до цієї категорії можна віднести Віктора Ляшка (але в нього й іншого вибору немає) та Дениса Монастирського. Новий міністр внутрішніх справ має довіру глави держави та Офісу

президента (саме тому Монастирського і призначили на цю посаду), проте відразу ж після призначення демонструє підвищену активність та службову запопадливість. Він не має ризиків звільнення. Але він може прагнути потрапити до президентського кадрового активу.

Більшість міністрів (особливо із «сірої зони»), проте, не виявляють помітної публічної активності. Це традиційна модель поведінки багатьох представників української бюрократичної верхівки: «Тихіше їдеш, далі будеш»; що рідше про тебе згадують, то менше ризиків. У минулі роки ця модель бюрократичної поведінки могла непогано працювати. Але зараз вона вочевидь не є панацеєю. Наприклад, Романа Абрамовського та Андрія Тарана вона не врятувала від майбутнього звільнення з уряду. Втім, і протилежна модель поведінки не допомогла свого часу залишитися в уряді Арсену Авакову та Максиму Степанову. Щоправда, у їхньому випадку були особливі та дуже різні причини для відставки.

Отже, питання про оптимальну модель поведінки членів уряду залишається відкритим. Хоча примітно, що президент Зеленський явно симпатизує «активістам» у складі Кабміну.

(Укрінформ)

На значні збитки української економіки у зв'язку з Чи завдасть нова хвиля коронавірусу значних збитків українській економіці?

Член Економічного дискусійного клубу Олег Пендзин:

Згідно з прогнозами, до значних коливань курсу долара готуватися не варто. Крім того, зараз курс має тенденцію до зміцнення.

На сьогодні Національний банк України має понад 32 млрд дол. валютних запасів. Останніми місяцями курс більш-менш стабільний, крім того — він зміцнюється. Згідно з заявою Нацбанку, зміцнення курсу гривні щодо долара трішки стабілізує інфляційні процеси. Якби була помірна девальвація, то й інфляція була б більшою. Тому Національний банк України й надалі проводитиме курс по більш-менш стабільній гривні, яка навіть трохи зміцнюватиметься.

Тим часом вплив глибокого локдауну на українську економіку був би вкрай негативним. Є такі розрахунки, що місячний локдаун зменшує ВВП України десь на 0,5 процентного пункту.

Проте на сьогодні в Україні понад 7 млн осіб уже щеплені принаймні однією дозою вакцини проти COVID-19, а червоні зони не передбачають зупинення економічної діяльності.

Буде набагато жорсткішим контроль, пов'язаний із вакцинацією співробітників. Але підприємства продовжуватимуть працювати. Обмеження стосуватимуться невакцинованих українців. Перевірки у громадському транспорті, обмеження у доступі на підприємства громадського харчування, звісно, негативно позначатимуться на можливості отримувати весь комплекс послуг, які вони сьогодні отримують. Тому ті, хто не вакцинований, мають серйозний стимул зробити це.

[\(Обозреватель\)](#)

В Україні вартість соняшникової олії може найближчим часом збільшитися з близько 70 до 100 грн за літр. І це при тому, що в Італії, наприклад, вона коштує майже в три рази менше, ніж в Україні.

Власник групи компаній «ГрадОлія», член Української ради бізнесу Станіслав Таршин:

Головна причина прийдешнього подорожчання – собівартість виробництва олії через різке подорожчання газу збільшиться на 5-10% (для бізнесу ціна злетіла за кілька місяців із 15 до 38 грн за куб). Ситуація ускладнюється тим, що одночасно відбувається значне, майже на 25%, зростання інших складових витрат переробки, таких як електроенергія і гексановий розчинник, що більш як 30% собівартості виробництва.

Якщо ситуація з цінами на енергоносії не зміниться, то незабаром у магазині літр олії можна буде купити за ціною вище за 100 грн. Українці, ймовірно, будуть шукати дешевші аналоги, наприклад, навіть оливкова олія для смаження.

Є ціла низка причин такої ситуації: українські ціни залежать від світових, але знижуються повільніше; на експортну продукцію українські виробники не платять ПДВ, а за олію, яка продається в ЄС, доводиться віддавати 20% податку на додану вартість; в ЄС є конкуренція на ринку соняшникової олії, в той час як в Україні в основному місцеве виробництво.

[\(Суспільне Новини\)](#)

Розпочався опалювальний сезон.

Експерт з питань житлово-комунального господарства Олег Голубенко:

Проблеми зі стартом опалювального сезону існують щорічно. Загострюється істерія, пов'язана з високою вартістю газу, з не до кінця професійною, якісною і належною підготовкою до опалювального сезону, з недостатніми запасами вугілля.

Особливо турбуватися українцям не варто, але потрібно розраховувати на свої сили й можливості, а також готуватися до опалювального сезону заздалегідь.

Президент Володимир Зеленський в інтерв'ю ICTV зазначив, що, якби українська влада не втрутилася у ситуацію завчасно, то ціна на природний газ для населення становила б 50 грн за 1 куб. м, а не близько 8 грн за 1 куб. м, якою вона є сьогодні від постачальника НАК «Нафтогаз України».

Дійсно, є різниця між ціною за 1 кубометр природного газу на ринку і продажною ціною для населення. Але вона не настільки суттєва, як це озвучив президент.

За ціною 50 грн за кубометр Україна закуповувала би газ для населення зараз, а до цього процес закупівлі відбувався поетапно і ціна дуже варіювалася би: 3 грн за кубометр, 7 грн за кубометр, 10 грн за кубометр тощо. Тому, якщо вивести середню різницю між ринковою і продажною

ціною, вона не буде такою значною. Але в будь-якому випадку, цю різницю у вартості покриваємо ми, адже ми є платниками податків. Просто це погашення відбуватиметься не в прямий спосіб.

Оплачуватимуть різницю і ті, хто використовують газове опалення для обігріву житла, і ті, хто ним не користуються, а використовують альтернативні джерела для обігріву. Тому всі ми, як платники податків, які утримуємо і президента, і органи влади, і державу, будемо виплачувати цю різницю зі своєї кишені.

12 жовтня НАК «Нафтогаз України» оприлюднив ціни на газ для бюджетних і релігійних установ. Компанія пропонує школам, лікарням, дитсадкам купувати газ за тарифом 13 грн 70 коп. за 1 кубометр без ПДВ і транспортування. Але у частини бюджетних установ на Львівщині, Закарпатті, Хмельниччині, Одещині виникли проблеми з укладанням договорів з НАК «Нафтогаз України» через систему ProZorro, що може призвести до незабезпечення газом цих установ.

Кожну із цих ситуацій потрібно розглядати окремо і шукати винуватців. Дійсно була проблема, коли не могли укласти договори для комунальних закладів, оскільки на ринку жоден із постачальників не був готовим продавати природний газ за фактичною рекомендованою ціною для комунальних установ.

Деякі постачальники пропонували для закупівлі школам, дитячим садочкам та комунальним закладам природний газ за ринковою ціною — 30 грн за 1 кубометр, оскільки вони не могли гарантувати забезпечення природним газом за нижчою ціною, бо ринкова ціна зросла навіть до 50 грн за 1 кубометр. Це питання мав би врегулювати НАК «Нафтогаз України», від якого не поступало жодних пропозицій і він не готовий був постачати за нижчою ціною.

Ціни в Європі на сьогодні за природний газ є аномальними і такими, яких ще не було. Я вважаю, що ця ситуація є тимчасовою, адже є певні фактори, які вплинули на такий значний ріст ціни. Що стосується України і нашої ціни на природний газ, то слід пам'ятати, що в нас є підземні сховища газу, в які ми впродовж року закачуємо газ після закупівлі.

Україна також має газ власного видобутку, також в країні є держкомпанії, які видобувають газ і закачують його в підземні сховища. Тому собівартість українського природного газу не є великою, ми можемо дозволити собі купувати газ за низькою ціною, фактично за ціною видобутку. Звісно, ринкові відносини слід враховувати також, і ціна мала би бути ближчою до ринкової.

Але важко говорити про ринок, коли Україна має монополію у державі, коли держава так і не створила газовий хаб, який би зображав ринкову ціну та мав значну кількість учасників ринку, які б купували та продавали газ для своїх власних потреб і потреб споживачів.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

Президент Володимир Зеленський під час робочої поїздки у Донецьку область відвідав передові позиції ЗСУ в зоні проведення операції Об'єднаних сил ([Укрінформ](#)).

Глава держави заслухав інформацію про оперативно-тактичну ситуацію на цій ділянці та ознайомився з особливостями застосування протидронової рушниці.

Зеленський поспілкувався з військовослужбовцями, оглянув умови несення служби та вручив українським захисникам цінні подарунки.

Європейський Союз є непохитним у підтримці суверенітету та територіальної цілісності України, наполягає на повній імplementації Мінських угод та закликає Російську Федерацію визнати себе стороною конфлікту на Сході України ([Укрінформ](#)).

Про це заявила президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн на спільній з Президентом Володимиром Зеленським і главою Євроради Шерлем Мішелем пресконференції за підсумками саміту ЄС-Україна у Києві.

Вона повідомила, що у розвиток домовленостей, досягнутих під час Кримської платформи у серпні, європейська сторона направила свій персонал у південно-східні регіони України, щоб мати повну картину ситуації та розуміти, як найкраще відповісти на потреби місцевих спільнот, що потерпають від конфлікту (...).

Учасники саміту Україна — Європейський Союз закликали Росію відновити всеосяжне припинення вогню й виконати Мінські домовленості в повному обсязі.

Росія намагається уникнути виконання Мінського протоколу та Меморандуму щодо його положень, наполягаючи на імplementації лише Комплексу заходів з виконання Мінських домовленостей ([Укрінформ](#)).

Про це заявив під час засідання Постійної ради ОБСЄ постійний представник України при міжнародних організаціях у Відні Євгеній Цимбалюк.

Дипломат пояснив, чому делегація Росія так нервується, коли представники інших країн вимагають імplementації Мінського протоколу та Меморандуму.

Також він нагадав, що пункт 10 Мінського протоколу передбачає виведення незаконних збройних формувань та військової техніки з території України.

Крім того, він указав на те, що пункт 4 Мінського протоколу передбачає постійний моніторинг та верифікацію українсько-російського державного кордону, поруч зі створенням зони безпеки в прикордонних районах України та Російської Федерації.

У 2021 році Служба безпеки України встановила понад тисячу фактів неправомірного нарахування пенсійних та соцвиплат зареєстрованим на тимчасово окупованих територіях Луганської області. Гроші виплачувалися людям, які насправді померли під час пандемії COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Співробітники спецслужби виявили, що це стало можливим, оскільки у період пандемії українська влада автоматично продовжувала дію банківських карток та скасувала на цей період ідентифікацію переселенців. Представники окупаційної влади скористалися цим.

Тож пенсії та соцвиплати померлих отримували їхні родичі, серед яких були представники незаконних формувань та «чиновники ЛНР».

Кошти, які нараховувалися «мертвим душам» на картки, вони переводили у готівку через так звані «фінансові центри». Значний відсоток від цих незаконних операцій надходив до «бюджету» окупаційної влади у вигляді «податків» (...).

Президент Володимир Зеленський переконаний, що тимчасово окуповані Російською Федерацією території Криму та частини сходу України наразі є «екобомбами» у центрі Європи ([Укрінформ](#)).

Про це він заявив на кліматичному саміті COP26 у Глазго.

Він, зокрема, наголосив, що півострів Крим з унікальною флорою і фауною став військово-морською базою Російської Федерації.

Також глава держави підкреслив, що на частині Донецької та Луганської областей спостерігається затоплення шахт, деградація ґрунту, брак питної води (...).

Наразі 426 громадян України за надуманими політично вмотивованими звинуваченнями утримуються в нелюдських умовах у місцях несвободи РФ та на тимчасово окупованих територіях України ([Укрінформ](#)).

Про це уповноважений Верховної Ради України з прав людини Людмила Денісова поінформувала за результатами робочої зустрічі із захисником прав людини Республіки Вірменія Арманом Татояном.

Денісова поінформувала, що ще майже 450 громадян очікують свого переведення з місць несвободи тимчасово окупованих районів Донецької та Луганської областей для відбування покарання на підконтрольній

українському Уряду території, але процес переведення, за її словами, вже два роки як заблоковано.

Президент Володимир Зеленський наполягає на посиленні санкційного тиску ЄС проти Росії та застосуванні обмежувальних заходів проти всіх, хто брав участь в організації виборів до державної Думи Російської Федерації на тимчасово окупованій території України ([Укрінформ](#)).

Про це він заявив під час спільної пресконференції з президентами Європейської ради Шарлем Мішелем та Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн за результатами 23-го саміту Україна-ЄС.

Він також наголосив, що без уваги не мають лишитися і системні порушення прав людини на тимчасово окупованому Кримському півострові.

Водночас Зеленський зазначив, що важливим кроком у цьому напрямі є рішення Ради ЄС щодо санкцій проти восьми представників так званої судової влади окупованого Криму (...).

Кримська платформа

Міністр закордонних справ Латвії Едгар Рінкевичс заявив, що у керівництва Латвійської Республіки є конкретні ідеї для розвитку Кримської платформи, зокрема в рамках ООН ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Латвії Едгар Рінкевичс:

Зараз у нас є конкретні ідеї в розвиток Кримської платформи. Ініціатором є президент Латвійської Республіки Егілс Левітс. Він надзвичайно кваліфікований юрист, колишній суддя Суду Європейського Союзу та ЄСПЛ. Левітс хотів би продовжити в рамках ООН спрямованість, задану Кримською платформою. Потрібно постійно нагадувати про важливість політики невизнання окупації.

У Глазго, де під егідою ООН проходить кліматична конференція COP-26, у якій бере участь і Україна, Президент Володимир Зеленський подякував прем'єр-міністру Греції Кіріакосу Міцотакісу за підтримку територіальної цілісності України та участь у Кримській Платформі ([Укрінформ](#)).

Про це Зеленський повідомив у Твітері. Також Зеленський поінформував, що сторони домовилися посилювати економічну складову й двосторонню взаємодію.

За інформацією пресслужби Глави держави, окрема увага під час зустрічі була приділена питанням європейської та євроатлантичної інтеграції України (...).

Кримська платформа є важливим інструментом, який не дозволить тимчасовій окупації Росією кримського півострова залишатися поза рамками міжнародного порядку денного. Ця ініціатива має наблизити деокупацію півострова ([Укрінформ](#)).

На цьому наголосили учасники міжнародної дискусії «Кримська платформа – початок кінця окупації?», проведеної у Варшаві у гібридному режимі.

Посол України в Польщі Андрій Дешиця під час дискусії зазначив, що тимчасова окупація Росією Криму понад сім років тому стала шоком для України та усієї міжнародної спільноти. За його словами, українській дипломатії тоді значними зусиллями вдавалося будувати коаліцію країн, які засуджували дії Москви.

Він підкреслив, що саміт Кримської платформи, який був проведений наприкінці серпня, став помітною подією у світі. Він зауважив, що платформа була створена для того, щоб ця тема знову стала актуальною у світі і для опрацювання стратегії звільнення Криму (...).

Підтримка внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та жителів Сходу України

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: З 1 січня мінімальна пенсія рідним загиблих в АТО/ООС зросте до 7800 грн ([Урядовий портал](#)).

Захистити людей, чії рідні загинули, захищаючи незалежність і суверенітет України, – обов'язок держави.

Уряд на позачерговому засіданні 11 жовтня підтримав рішення про встановлення з 1 січня 2022 року мінімальної пенсійної виплати на рівні не менше ніж 7800 грн кожному з непрацездатних батьків, дружині (чоловіку) захисників, що загинули в зоні проведення АТО/ООС.

Підвищену пенсійну допомогу з наступного року отримають понад 2 тисячі людей, чії рідні загинули за Україну, боронячи мир та спокій українських осель. Адресна допомога до пенсії надаватиметься їм незалежно від того, чи вже отримують такі виплати інші члени родини.

Заступник Міністра розвитку громад та територій Наталія Козловська: Програму пільгових кредитів на придбання житла для учасників АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб – удосконалено ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

Уряд вніс зміни до Порядку використання коштів, які передбачені для надання пільгових кредитів внутрішньо переміщеним особам та учасникам АТО/ООС на придбання житла. Відповідне рішення було прийнято на засіданні Кабміну 28 жовтня.

Зміни передбачають єдині підходи до формування відкритих реєстрів кандидатів на отримання пільгових кредитів від держави. Зокрема,

розширено підстави для реєстрації претендентів, які в минулому отримали державну підтримку на будівництво чи купівлю житла, але це майно зараз знаходиться на окупованій території. Йдеться про грошову компенсацію чи пільгові кредити на нерухомість від держави.

Відтак кандидат, який одночасно визнаний учасником АТО і внутрішньо переміщеною особою, зможе обрати як одну, так і дві підстави для реєстрації. Для цього мають бути подані окремі заяви для включення до відкритих реєстрів.

Програмою також передбачено право один раз подати заяву про відмову від отримання кредиту на один календарний рік.

Кабінет Міністрів схвалив Стратегію інтеграції ВПО ([Урядовий портал](#)).

28 жовтня 2021 року, Кабінет Міністрів України схвалив «Стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року».

Ключова мета Стратегії – створення умов для інтеграції ВПО в приймаючих територіальних громадах. Документ передбачає заходи, спрямовані на усунення перешкод для ВПО у реалізації їх основоположних прав, зокрема повного доступу до адміністративних, соціальних та інших послуг, а також про створення умов для розвитку потенціалу ВПО на новому місці проживання.

Віце-прем'єр-міністр України – Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Операційний план реалізації Стратегії по суті є переліком конкретних завдань та заходів із зазначенням відповідних результативних показників.

Ми всі розуміємо складність викликів в контексті внутрішнього переміщення, які стоять перед нами, а наявність чіткого плану дій у вирішенні цих викликів є надважливим, тому я дуже дякую вам за підтримку цього документу.

Надання пільгових іпотечних кредитів у співпраці з Урядом Німеччини до кінця 2022 року дозволить забезпечити житлом щонайменше 680 сімей.

Завдяки ж наповненню фондів житла для тимчасового проживання за рахунок щорічного збільшення субвенції з державного бюджету до кінця 2024 року житлом будуть забезпечені ще щонайменше 3000 ВПО.

Окрім того, заплановане будівництво 500 та придбання 60 квартир у співпраці з Урядом Німеччини у м. Сєверодонецьк та Краматорськ до 2025 року, що забезпечить житлом ще приблизно 1500 осіб, а будівництво 500 квартир у співпраці з Урядом Туреччини у Києві, Миколаєві та Херсоні до кінця 2024 року дозволить забезпечити житлом ще близько 1300 осіб.

Верховна Рада прийняла законопроект про виділення 282 млн грн на житло для захисників-переселенців ([Міністерство у справах ветеранів України](#)).

Верховна Рада України сьогодні, 8 жовтня, прийняла у другому читанні та в цілому проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів» (№6052).

Він передбачає збільшення видатків на 282 мільйони гривень Міністерству у справах ветеранів України на грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. «За» дане рішення проголосували 256 народних депутатів.

Також 4 мільйони гривень буде спрямоване на виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення учасникам Революції Гідності та членам їхніх сімей.

У 2022 році понад 340 родин ВПО отримають пільгові іпотечні кредити ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Програма «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб», реалізується Урядом України за підтримки Уряду Німеччини.

Перший заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ростислав Замлинський:

Цього року на програму «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» закладено 408,13 млн грн. Наразі вже підписано 110 договорів з ВПО на загальну суму 126 млн гривень. Наступний етап відбору кандидатів на отримання кредиту запланований 12 жовтня. Що стосується наступного року, то на 2022 рік на цю програму передбачено 465,33 млн гривень. Це дасть нам можливість надати пільгові кредити для 342 родин. Якщо рахувати за середнім показником кількості осіб у родині, виходить, що понад 700 ВПО матимуть можливість отримати власне житло наступного року.

Він також розповів і про результати бюджетної програми для придбання житла для ВПО за форматом 70/30 (70 % вартості сплачується з державного бюджету, ще 30 % – з місцевих бюджетів). За його словами, за період дії цієї програми з 2017 по 2020 рік вдалося забезпечити житлом майже 1000 ВПО.

Житло для кримських татар почнуть будувати до кінця року – МЗС Туреччини: ZAMAN ([Телеканал АТР](#)).

Житло для кримських татар в Україні почнуть зводити до кінця року. Про це заявив міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу під час робочої зустрічі з українським колегою Дмитром Кулебою у Львові.

Чавушоглу запевнив у непохитній підтримці територіальної цілісності України та невизнанні незаконних російських виборів в окупованому Криму.

Міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу:

Ми підтримали створення Кримської платформи і в подальшому як держава ми будемо підтримувати та всіляко сприяти задля добробуту близьких нам кримських татар. Аби вони були у безпеці на материковій частині України, ми продовжимо нашу співпрацю з будівництва квартир для кримських татар. Проєкт буде реалізовано спільними зусиллями. До кінця року ми плануємо розпочати будівництво.

В УКМЦ презентували серію фільмів про життя переселенців з Донбасу ([Український кризовий медіа-центр \(УКМЦ\)](#)).

5 жовтня у прес-центрі Українського кризового медіа-центру відбулася пресконференція на тему «Інтеграція внутрішньо-переміщених осіб в Україні: від персональних історій до усвідомлення прихованого потенціалу». Захід організувала ГО «Українська народна рада Донеччини та Луганщини» у межах проєкту «Різні шляхи, спільна доля».

Станіслав Федорчук, голова ГО «Українська народна рада Донеччини та Луганщини» та політолог, розповів, що в рамках проєкту вирішили представити саме перших серією відеофільмів, які розповідають про їх життя після 2014 р. Таких фільмів створено п'ять. Перший, який і було продемонстровано на пресконференції, присвячено ветерану АТО Юрію, який облаштувався у Львові та створив там родину. Другий – Яні, переселенці з Луганська, яка створила в Тернополі два соціальні проєкти. Герой третього – Олег Саакян, молодий український політолог, співорганізатор проукраїнських мітингів в Донецьку та співзасновник Платформи за мир та безпечну реінтеграцію. Четвертий присвячено Петру Антипову, відомому скульптору та архітектору, автору казок. А героїня п'ятого – юристка Вольга Шейко, була присутня на пресконференції.

Міністр у справах ветеранів України Юлія Лапутіна: У 2023 році у кожній області будуть створені сучасні реабілітаційні центри для ветеранів ([Міністерство у справах ветеранів України](#)).

У 2023 році будуть створені сучасні регіональні центри медичного забезпечення та психологічної реабілітації для військовослужбовців та ветеранів війни.

Ми хочемо пріоритетувати питання психологічної та медичної реабілітації для захисників України. Наша система має пострадянську інерцію – від початку війни досі не створено єдиної системи реабілітації для захисників. Однак 13 жовтня вийшов Указ Президента, яким передбачено створення у 2023 році сучасних реабілітаційних центрів у кожній області, які надаватимуть послуги ветеранам.

Сервіси для ветеранів запрацюють у Дії вже в 2022 році ([Урядовий портал](#)).

Мінветеранів та Мінцифри спільно працюють над запуском основних сервісів для ветеранів у Дії. Державна ветеранська політика набуває нового

змісту та потребує цифрових інструментів. Наразі в Україні – понад 400 тисяч учасників АТО/ООС, а разом із воїнами Другої світової війни, членами родин загиблих, учасників бойових дій на територіях інших держав – приблизно 1,2 мільйона.

Віце-прем'єр-міністр — Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Інтеграція надасть ветеранам усіх категорій можливість користуватися перевагами цифрових послуг у Дії. Ветерани зможуть користуватися зручними послугами на порталі Дія, а також у кабінеті громадянина буде доступний розділ із інформацією про їхні статуси та пільги. Це стане початком для подальшого втілення нових сервісів.

Мінветеранів створює комунікаційну платформу з визначення статусу родин загиблих захисників ([Урядовий портал](#)).

За результатами зустрічі Президента України Володимира Зеленського з членами родин загиблих захисників України та на виконання протокольного доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, в Міністерстві у справах ветеранів України відбулася нарада із представниками Ради родин загиблих захисників.

Очільниця Мінветеранів Юлія Лапутіна:

Питання ветеранської політики – це питання національної безпеки. Особливе значення для суспільства має тема визначення статусу родин загиблих. Тому ми маємо створити відповідний юридично бездоганний механізм, який буде працювати. Шлях до цього – прозора комунікація між усіма учасниками процесу.

На Донеччині проблему з підвезенням кисню до медзакладів, які лікують хворих на коронавірусну інфекцію, вирішено і наразі будують ще 11 кисневих станцій ([Укрінформ](#)).

Про це сьогодні на брифінгу у Краматорську повідомив голова Донецької обласної держадміністрації Павло Кириленко.

Він зазначив, що у нього ще є питання стосовно відповідальності керівництва медичних закладів, які не поспішали підключати стаціонарний кисень у лікарнях.

Він також констатував, що проблеми з киснем, перерви з його постачанням були пов'язані з технічними роботами на підприємствах, які займаються виробництвом медичного кисню.

Кириленко відзначив, що багато добре оснащених лікарень, які стаціонарно забезпечені киснем, залишилися у великих містах на тимчасово окупованій території Донеччини, тому це теж треба брати до уваги (...).

Проекти з відновлення регіону

На Луганщині запрацювали дві поліцейські станції ([UNDP Ukraine / ПРООН в Україні](#)).

Поліцейські станції у місті Золоте та у селищі Красноріченське допоможуть підтримувати громадський порядок та відновити безпеку.

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні за фінансової підтримки урядів Данії, Швейцарії та Швеції здійснила капітальний ремонт приміщень двох поліцейських станцій, що відтепер працюватимуть у місті Золоте та селищі Красноріченське на Луганщині.

Поліцейська станція у Золотому, що знаходиться фактично на «лінії зіткнення», буде обслуговувати не тільки населення міста, яке складає майже 14 000 осіб, а й населення Гірської міської територіальної громади (близько 40 000 осіб).

У селищі Красноріченське, де проживають вразливі верстви населення, зокрема, вимушено переміщені особи, люди з інвалідністю та малозабезпечені родини, поліцейська станція з'явилася теж уперше. Нова поліцейська станція розташована у самому центрі селища й своїми послугами вона охопить усе місцеве населення, яке складає понад 6 000 осіб.

Голова Гірської міської військово-цивільної адміністрації Олексій Бабченко:

З 2020 року населення громади міста Золоте збільшилося до 14 000 людей, у зв'язку з цим поліцейська присутність тут конче необхідна. Ми орієнтуємося на роботу КПВВ у Катеринівці, яке буде приймати людей із територій, непідконтрольних Уряду України, і їх безпека є також нашим пріоритетом. Саме тому станція, що працюватиме у такому форматі, буде слугувати не тільки місцевим жителям, а й всім, хто відвідує нашу громаду.

Голова Красноріченської територіальної громади Сергій Глущенко:

Послуги, що надаються поліцією, для наших односельчан були доступні тільки в певні дні, коли до селища приїздив дільничний інспектор із сусідньої Кременної. Нині наші жителі можуть звертатися по допомогу до поліції цілодобово, і це велике досягнення для нашої громади.

Капітальні ремонтні роботи було проведено за допомоги ПРООН у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швейцарії та Швеції. У Золотому загальна вартість робіт склала 78 133,17 доларів США (понад 2 млн грн), а вартість робіт у Красноріченському – 38 599 доларів США (понад 1 млн грн). (...).

У присутності Прем'єр-міністра Дениса Шмигала 27 жовтня відбулося відкриття Центру безпеки громадян на території смт Очеретине Покровського району Донецької області ([Урядовий портал](#)).

Будівництво об'єкту реалізовано в межах Меморандуму про співпрацю між Донецькою облдержадміністрацією та Державною службою України з надзвичайних ситуацій. Центр безпеки громадян допоможе швидко реагувати на виклики, розв'язувати питання щодо захисту населення і території громади.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Сьогодні ми відкриваємо вже 16-й Центр безпеки на Донеччині. Ця область є лідером за їх кількістю. Центри безпеки в територіальних громадах об'єднують функції посилення громадської безпеки, захисту від пожеж та надзвичайних ситуацій і надання екстреної меддопомоги. Мета — цілодобове реагування на запит про екстрену допомогу в проміжок часу до 20 хвилин. Завдання Уряду – розширити кількість Центрів, які гарантуватимуть безпеку, комфорт і стабільність мешканцям громад.

Спеціалізацією таких Центрів безпеки є забезпечення гасіння пожеж, ліквідація надзвичайних ситуацій, забезпечення охорони прав і свобод людини, протидія злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку на території населених пунктів.

Загалом на території Донецької області заплановано створити 28 Центрів безпеки громадян.

Президент Володимир Зеленський під час робочої поїздки на Донеччину відвідав Маріупольську загальноосвітню школу І-ІІІ ступенів № 26, яку реконструювали в межах національної програми «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

У межах реконструкції у закладі змонтовані нові системи опалення, утеплений фасад, замінені інженерні та електричні мережі, проведено оздоблення стін та підлоги, здійснено благоустрій та озеленення території закладу. Також оновлено обладнання їдальні, а кабінети школи оснастили новим навчальним обладнанням.

На території закладу облаштували футбольне поле зі штучним покриттям, бігову доріжку, майданчики для баскетболу та волейболу, тренажерний майданчик (...).

На Донеччині за програмою «Велике будівництво» у 2020-2021 роках відремонтовано 47,86 км доріг до опорних шкіл ([Укрінформ](#)).

Джерелом фінансування стала субвенція з Дорожнього фонду місцевим бюджетам та обласний бюджет.

У жовтні цього року підрядники завершили роботи на двох ділянках автодороги до Сіверської опорної школи. Нині тут облаштовують узбіччя.

У Донецькій області у 2021 році відновили 979 будинків, пошкоджених окупантами під час активних бойових дій ([Укрінформ](#)).

Про це на брифінгу в Краматорську повідомив голова Донецької обласної держадміністрації Павло Кириленко.

Він нагадав, що програма з відновлення приватного житла у прифронтових населених пунктах Донеччини фінансується коштами з матеріального резерву області. Розміщення і харчування рятувальників ДСНС, які прибували з різних куточків України для проведення цих робіт, вирішувалося теж на обласному рівні та коштом коштів громад, де відновлювали житло.

Луганська область за два роки зуміла залучити на розбудову своєї інфраструктури 11,13 мільярда гривень ([Укрінформ](#)).

Про це голова Луганської облдержадміністрації Сергій Гайдай повідомив під час пресконференції. Він зазначив, що протягом цього часу Луганщина отримала значно більші кошти на відбудову, ніж у попередні роки. Зокрема, на ремонт автомобільних доріг загального користування державного значення спрямовано 8,422 млрд гривень, місцевого значення – 1,813 млрд гривень, на реалізацію проєктів Державного фонду регіонального розвитку перераховано 448,3 млн гривень. Сюди увійшли й об'єкти програми Президента «Велике будівництво».

Крім того, за два роки надано 169,2 млн гривень субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій та 255,7 млн гривень держсубвенції на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери.

Зокрема, на Луганщині втілюють дві програми Президента Володимира Зеленського – «Активні парки» та «Здорова країна». З 215 спортивних майданчиків цього року в області будують 71. Також реконструюватимуть парки по всій області, а не тільки у великих населених пунктах (...).

Опікування населенням тимчасово окупованих територій

За підсумками вступної кампанії до українських закладів вищої освіти з тимчасово окупованих територій сходу України і Криму в 2021 році вступили 2083 студенти ([Укрінформ](#)).

Про це повідомив міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет на онлайн-брифінгу щодо підсумків вступу -2021 до українських закладів вищої освіти з тимчасово окупованих територій Донбасу та Криму.

Водночас він зауважив, що з метою безпеки вступників у рейтингових списках та наказах по зарахуванню прізвища шифрувалися.

За його словами, найбільш привабливими для вступників із Донецької та Луганської областей стали спеціальність «Право», на яку зарахували 111 осіб, «Менеджмент» – 86 осіб, «Медицина» — 79 осіб, «Комп'ютерні науки» — 77 осіб, «Інженерія програмного забезпечення» — 73 особи.

Міністр відзначив, що найбільш привабливими спеціальностями для вступників із Криму стали: «Комп'ютерні науки», яку здобуватиме 21 студент, «Менеджмент» — 18 осіб, «Медицина» — 18 осіб, «Інженерія програмного забезпечення» 18 осіб, і «Право» — 15 осіб (...).

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Завершено опрацювання результатів другого відбору за програмою житлових кредитів для ВПО ([Донецьке регіональне управління Держмолодьжитла](#)).

Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву 6 жовтня 2021 р. завершив опрацювання заяв громадян, які отримали можливість взяти кредит на придбання житла за результатами другого етапу відбору для участі в програмі «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб».

За результатами другого етапу відбору (відбувся 31 серпня 2021 р.) було визначено 150 громадян, які отримали право на пільгове кредитування. За наслідками опрацювання наданих ними до регіональних управлінь Держмолодьжитла документів надано 53 іпотечні кредити на загальну суму 60 млн 674 тис. грн. Відмовилися від участі в програмі згідно з поданими заявами 18 громадян, не з'явилися до регіональних управлінь Фонду 79 громадян.

За регіонами: 24 кредити видано у Києві і Київській області, 9 – у Харківській області, по 3 – у Дніпропетровській, Одеській і Полтавській областях, 2 – у Донецькій і Львівській областях, решту кредитів видано в інших регіонах.

За результатами першого етапу відбору (відбувся 21. 07. 2021р.) надано 66 житлових кредитів внутрішньо переміщеним особам на загальну суму 74 млн 343 тис. грн.

Проведено просвітницький захід «Право на освіту. Соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб» для студентів Херсонського державного аграрно-економічного університету ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Головний спеціаліст Сектору регіонального представництва в АР Крим та м. Севастополі Аліна Медведьова провела просвітницький захід «Право на освіту. Соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб» для студентів Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Відповідно до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», взята на облік внутрішньо переміщена особа має право на продовження здобуття певного освітнього рівня на території

інших регіонів України за рахунок коштів державного бюджету або інших джерел фінансування.

Також з боку держави здійснюється соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб, (...) особи, які здобувають освіту, мають право на соціальну адресну допомогу до досягнення 23 років, яка становить 1000 грн щомісяця.

Чернігів: Розв’язують проблему житла для внутрішньо переміщених осіб ([Голос України](#)).

Програму придбання у комунальну власність територіальної громади міста Чернігова житла для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам на 2021 – 2024 роки затвердила Чернігівська міська рада.

Нині в місті на обліку перебувають 38 сімей (загалом 82 особи) внутрішньо переміщених осіб. За цією програмою житло для цих осіб надаватиметься в тимчасове користування, без права на його приватизацію та будь-яке відчуження в майбутньому.

На першому етапі, уже цього року, буде придбано у комунальну власність 9 квартир на умовах співфінансування: 70 % коштів надаються з державного бюджету України і 30 % – з бюджету територіальної громади міста. А загалом за чотири роки буде придбано 38 квартир та будинків. Загальний кошторис програми, враховуючи й частку держави, – понад 29 мільйонів гривень.

Результати роботи Покровського МЦЗ за січень-вересень 2021 року ([Покровська районна державна адміністрація Донецької області](#)).

Директор Покровського міського центру зайнятості Тетяна Радченко:

Протягом звітного періоду на обліку в нашому центрі перебувало 1683 особи, з яких 145 осіб мають додаткові гарантії при працевлаштуванні.

За рахунок служби зайнятості здійснюється підготовка та перепідготовка зареєстрованих безробітних за професіями: «кухар», «швачка», «озеленювач», «овочівник», «токарь», «слюсар» та інші професії, які користуються попитом серед роботодавців. За звітний період послугою з профнавчання скористались 227 осіб, з яких 2 осіб є учасниками АТО та 9 – внутрішньо переміщені особи. (...).

Мікрорайон для переселенців у Сіверськодоонецьку: Як виглядає ділянка і коли стартує будівництво ([Деро.ua](#)).

Мікрорайон для переселенців у Сіверськодоонецьку почнуть будувати в 2022 році.

Цей проєкт передбачено меморандумом, який підписали 15 вересня 2020 року в Києві міські адміністрації Краматорська і Сіверськодоонецька,

Міністерство тимчасово окупованих територій і Міжнародна організація міграції.

Згідно з проектом, в найближчі 5 років у Краматорську і Сіверськодонецьку буде побудовано 500 і куплено 60 квартир для переселенців з окупованого Донбасу. У них зможуть проживати півтори тисячі людей. З них 80 % – переселенці і 20 % – місцеві жителі.

Вартість реалізації цього проекту становить 22,1 мільйона євро. Гроші на його реалізацію виділив уряд Німеччини через Німецький банк розвитку. Фінансування буде проходити через Міжнародну організацію міграції. Для будівництва і експлуатації житла в Сіверськодонецьку і Краматорську буде створено по Муніципальному органу управління. (...).

У Маріуполі за грантові кошти німецького банку KfW відремонтували квартири для переселенців (Depo.ua).

Сім квартир для ВПО в Маріуполі знаходяться на першому поверсі. У квартирах зроблений ремонт, встановлені кухонні меблі і техніка.

З Донецька – до Маріуполя: яку допомогу від держави можуть отримати студенти-переселенці ([Телеканал «Дом»](#)).

Студенти, які приїхали на навчання з тимчасово окупованих частин Донбасу, а також Криму на підконтрольну українській владі територію, мають право на низку пільг. Наприклад, якщо хлопець приїхав з тимчасово окупованого Донецька та вступив до українського вишу у Маріуполі (Донецька обл.), він має право на стипендію у сумі до 1,2 тис. грн та іншу допомогу. Про це розповів юрист, керівник Координаційного центру з надання правової допомоги Міністерства юстиції Олександр Баранов.

Керівник Координаційного центру з надання правової допомоги Міністерства юстиції Олександр Баранов:

Студенти – внутрішньо переміщені особи (ВПО) мають право не просто на якусь допомогу, а на досить великий спектр допомоги, яку надає держава.

Це може бути: повна оплата навчання; часткова оплата через програму довгострокового кредитування; надання соціального житла (безоплатне проживання в гуртожитках або оплата не більше ніж 50 % вартості проживання); надання стипендії (від 900 до 1200 грн).

Вартість проживання в гуртожитках, пояснив юрист, визначає безпосередньо адміністрація вишу.

Керівник Координаційного центру з надання правової допомоги Міністерства юстиції Олександр Баранов:

Що стосується оплати навчання, в принципі, це стосується так само і житла: студент подає заяву, документ, що підтверджує особу. Вказує в заяві обставини, яка конкретна форма державної допомоги йому необхідна. І довідку ВПО. На підставі цього ухвалюється рішення. Відповідно, йому

повністю оплачують коштом держави навчання, або надають кредит, або житло.

Візит координаторки проєкту, присвяченого відродженню переміщених університетів (REDU), у СНУ ім. В. Даля ([Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля](#)).

СНУ ім. В. Даля відвідала команда координаторки проєкту «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад», що фінансується Європейським Союзом, у особі радниці при дирекції Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, професорки Світлани Калашнікової та радниці при дирекції Наталі Шофолової.

Під час візиту було проведено ряд зустрічей з ректором університету, командою проєкту, студентським активом, викладачами англійської мови та викладачами – учасниками тренінгу з удосконалення викладання (TE).

Освітній табір «Сила розмаїття» шукає учасників. Запрошують молодь з громадських організацій ([Свои.City](#)).

З 15 по 20 листопада 2021 року в Україні працюватиме другий освітній табір «Сила розмаїття», який спільно з партнерами організує БО «Восток SOS». Прийом заявок вже стартував.

До участі в навчанні запрошується молодь віком від 18 до 35 років, яка є представниками ВПО, ЛГБТІ-спільноти, кримськотатарської громади, національних та етнічних меншин (ромейської, єврейської та ін.). Бажані умови – членство в громадській організації, що переймається проблемами цих спільнот, досвід реалізації соціальних проєктів за цією тематикою або принаймні толерантне ставлення до вказаних груп.

Під час табору учасники та учасниці пройдуть навчання правам людини, протидії дискримінації, опанують основи комунікаційної стратегії, а також розроблятимуть концепції спільних проєктів, які можна буде втілювати між різними містами чи областями. Найкращі концепції зможуть отримати фінансування та консультації від експертів. (...).

До Святогірської Лаври доставлено гуманітарну допомогу від вірян Рівненської і Волинської єпархій ([Українська Православна Церква. Синодальний інформаційно-просвітницький відділ УПЦ](#)).

6 жовтня 2021 року до Святогірської Лаври було доставлено близько 100 тонн гуманітарної допомоги, яку зібрали православні парафіяни храмів Рівненської та Волинської єпархій. Про це повідомляє Інформаційно-просвітницький відділ УПЦ з посиланням на прес-службу Святогірської Лаври.

Переважна частина гуманітарної допомоги – це близько 100 тонн картоплі нового врожаю, яка була зібрана у Володимирецькому районі

Рівненської області та м. Камінь-Каширський Волинської області. Також були привезені морква, буряк, капуста, цибуля та консервація.

Насельник Святогірської Лаври монах Сергій (Купрін) і помічник келаря Ігор Чекман прийняли гуманітарну допомогу та висловили організаторам глибоку подяку від імені керівництва та братії Лаври, всіх православних Донбасу. Вони також супроводжували гуманітарний вантаж до Святогорська.

Результати засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Луцька міська рада](#)).

Департамент соціальної політики Луцької міської ради повідомляє, що 06.10.2021 року відбулось засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні вищезазначеної комісії всього розглянуто 17 звернень громадян (ухвалено позитивних рішень – 17).

Призначено соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам ([Мелітопольська районна державна адміністрація. Офіційний сайт](#)).

В управлінні соціального захисту населення Мелітопольської районної державної адміністрації з використанням електронних засобів комунікацій відбулось чергове засідання районної комісії з питань призначення соціальних виплат жителям Мелітопольського району.

На засіданні комісії з питань призначення (відновлення) та контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам розглянуті питання призначення соціальних виплат 14 заявникам, що мають такий статус. (...) комісією прийнято рішення про призначення такої допомоги 12 внутрішньо переміщеним особам.

Комісія з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Василівська районна державна адміністрація Запорізької області](#)).

Сьогодні відбулося засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, за участю заступника голови комісії Зінаїди Савран. На засіданні комісії було розглянуто питання призначення державних соціальних допомог одинадцятьом внутрішньо переміщеним особам, які проживають на території Василівського району.

За результатом роботи комісії прийнято рішення: призначення допомог.

ВПО в Авдіївці отримують допомогу ([Авдіївська міська військово-цивільна адміністрація Покровського району Донецької області](#)).

(...). Під головуванням заступника керівника Авдіївської міської військово-цивільної адміністрації Сергія Легенького відбулося засідання

міської комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні комісії розглянуто подання щодо:

- призначення 23 ВПО, з них 8 особам, які перемістилися в межах міста, адресної грошової допомоги;
- призначення 3 ВПО державної соціальної допомоги при народженні дитини;
- призначення 1 ВПО допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування;
- призначення 4 ВПО державної соціальної допомоги на дітей одиним матерям;
- призначення 4 ВПО державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;
- призначення 1 ВПО житлової субсидії;
- призначення 1 ВПО допомоги на догляд за особою з інвалідністю внаслідок психічного розладу.

Керуючись нормами діючого законодавства, членами комісії винесено рішення щодо призначення соціальних виплат по 37 заявам внутрішньо переміщених осіб.

Засідання комісії з питань ВПО ([Селидівська міська рада](#)).

12.10.2021 в приміщенні виконкому Селидівської міської ради відбулося засідання комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

На засіданні було розглянуто 15 подань управління соціального захисту населення на призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Прийнято рішення про призначення (відновлення) соціальних виплат 15 заявникам.

«Сила турботи»: в Маріуполі переселенцям допомагають з пошуком житла та переїздом ([MRPL.CITY](#)).

В рамках програми «Сила турботи» в Маріуполі переселенцям допомагають переїхати на нове місце проживання. Цим питанням займаються депутати Маріупольської районної ради та військові.

Проєкт реалізується з 2020 року. Тоді було прийнято рішення, що військові частини, які знаходяться на тимчасовій дислокації в Маріуполі, будуть надавати підтримку «новим маріупольцям». Мета ініціативи – налагодити взаємодію між переселенцями і місцевими військовими.

Депутат райради Володимир Могильний:

Все почалося з сім'ї, яка звернулася до мене за допомогою. Двоє дітей після смерті мами залишилися на вихованні у бабусі. Вони жили в поганих умовах і просили допомогти з ремонтом зйомної квартири. Тоді сім'ю під

своє «крило» взяв 503-й батальйон, який до цих пір підтримує з ними контакт.

Активна фаза проекту «Сила турботи» почалася в цьому році. Так, до депутата звернулися сім'ї, які самовільно оселилися в будинку по вулиці Червономаяцька в Приморському районі. Приміщення було абсолютно непридатне для проживання, але було єдиним варіантом не залишитися на вулиці.

Депутат райради Володимир Могильний:

Я звернувся до міськради, який допоміг знайти житло цим переселенцям. Потім, спільно з військовими, ми перевезли всі речі. Тепер «нові маріупольці» живуть в комфортних гуртожитках.

Він також додав, що в проєкті беруть участь всі військові частини, які знаходяться на території міста. Вони допомагають не тільки «новим маріупольцям», а й усім нужденним людям. Надалі військові хочуть поширити цю ініціативу по всій Україні, щоб переселенці отримували підтримку повсюдно.

Міський голова Вадим Бойченко:

В рамках програми підтримки житлом нових маріупольців, ми придбали більше 200 квартир. І вже пішла перша хвиля, коли люди набувають власне житло, звільняючи квартири, які надаються як службове житло. Відповідно, ми готові надати їх людям, які стоять на нього в черзі.

Гранти до \$ 350 на навчання пропонують переселенцям і жителям Донецької області ([ОстроВ](#)).

Заявки на фінансування навчання приймає від переселенців і жителів Донецької області Данська рада у справах біженців – Датська група з розмінування. Про це повідомляє DRC-DDG на своїй сторінці у Фейсбуці.

Учасниками грантової програми можуть стати ті, хто живе і зареєстрований в Донецькій і Луганській областях, а також внутрішньо переміщені особи, які проживають в цих двох регіонах. Проєкт передбачає надання індивідуальних грантів в розмірі до 350 доларів США.

Для цього необхідно вибрати курс або тренінг, який подобається, подати заявку на фінансування навчання. Якщо заявка буде схвалена, з кандидатом проведуть інтерв'ю. Згодом йому нададуть кошти на нові знання.

Звіт за результатами оцінки потреб бенефіціарів в контексті самозабезпечення та працевлаштування ([Благодійний фонд «Право на захист»](#)).

З червня 2021 по лютий 2022 року благодійний фонд «Право на захист», за підтримки уряду Німеччини через Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, реалізовує проєкт «Підвищення рівня самозабезпечення та працездатності вразливих категорій населення в Приазовському регіоні України». Цей проєкт спрямований на посилення можливостей вразливих категорій на ринку праці та у самозайнятості і має на

меті покращити навички, впевненість та можливості саморозвитку бенефіціарів проєкту. Проєкт охоплює Маріуполь, Бердянськ, Мелітополь, Мангуш, Приморськ та Токмак.

На ранніх етапах проєкту було відібрано 126 учасників та учасниць, котрі проживають у цих населених пунктах та належать до вразливих категорій населення. Зокрема, 113 із 126 бенефіціарів проєкту є жінками, 56 – внутрішньо переміщеними особами. 42 бенефіціарів є безробітними, а 23 доглядають дітей або дорослих. 24 належать до категорії самотніх матерів / батьків, а 18 мають троє чи більше неповнолітніх дітей. 21 бенефіціар є людиною з інвалідністю, а 9 мають дитину з інвалідністю. 19 бенефіціарів є особами у віці 50+, а 3 – у віці 18 – 23 роки. При цьому, із 126 учасників та учасниць проєкту 18 мають один із виділених статусів вразливості, 41 людина має два статуси, 48 – три статуси. 19 бенефіціарів мають чотири і більше вразливостей.

Для оцінки потреб бенефіціарів, які долучаться до навчання та отримають консультування в рамках проєкту БФ «Право на захист», у період 15 липня – 27 липня 2021 року було проведено розширене опитування. У цьому звіті представлені результати опитування та рекомендації щодо роботи з бенефіціарами. (...).

Новини з соціальних мереж

([Павло Кириленко](#))

Голова Донецької обласної державної адміністрації Павло Кириленко:

Будівництво 12-поверхового будинку для переселенців у Краматорську йде за графіком.

Вперше за кілька десятиліть тут з'явиться новобудова, яка міститиме 121 квартиру. Кожне помешкання буде обладнане усім необхідним.

Житло буде службовим. У ньому житимуть переселенці з тимчасово окупованих територій Донеччини.

Будинок матиме свою модульну блочну котельню та трансформаторну підстанцію.

Територія навколо буде благоустроєна.

([Павло Кириленко](#))

Голова Донецької обласної державної адміністрації Павло Кириленко:

Будівництво обласної багатопрофільної лікарні третього рівня у Краматорську йде за графіком – вже влаштовано 2250 паль за буронабивною технологією.

На об'єкті постійно працює 9 субпідрядних організацій, 170 будівельників, 30 одиниць спецтехніки.

Це буде одне із п'яти медичних містечок в Україні, створених завдяки президентській програмі Велике будівництво.

В унікальному медзакладі усі види медичної допомоги зможуть отримати не лише мешканці Донеччини, а й жителі наближених районів Луганської і Харківської областей.

([Павло Кириленко](#))

Голова Донецької обласної державної адміністрації Павло Кириленко:

З нагоди 77-ї річниці вигнання нацистів з України поклали квіти до обеліску жертвам фашизму на Крейдяній горі у Краматорську. Вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

Пам'ятаймо тих, хто захистив нашу землю від нацизму під час Другої світової війни. Шануймо тих, хто і сьогодні зі зброєю в руках боронить нашу незалежність.

Героям слава!

([Павло Кириленко](#))

Голова Донецької обласної державної адміністрації Павло Кириленко:

«Порушення законів і звичаїв війни» – ст.438, ч.1.

Таку попередню кваліфікацію за Кримінальним Кодексом України дали правоохоронці Волноваського райвідділу поліції діям окупантів, які сьогодні з мінометів обстріляли мирне населення Гранітного та пошкодили 6 приватних житлових будинків.

Крім того, навколо Гранітного сьогодні ж точаться «бої» і у соціальних мережах: з'являються повідомлення про те, що начебто українські військові «захопили міжпозиційний простір на тимчасово окупованих територіях Донецької області поблизу селища Гранітне». Причому у таких «повідомленнях» нерідко згадується прилегле до Гранітного селище Старомар'ївка.

Командування Об'єднаних сил вже офіційно заявило, що ця інформація не відповідає дійсності і є черговою спробою незаконних збройних формувань РФ дискредитувати та звинуватити Україну у порушенні лінії розмежування. Натомість окупанти в порушення режиму всеосяжного припинення вогню відкривають вогонь (із забороненого Мінськими домовленостями озброєння!) по мирному населенню, яке проживає у Гранітному!

Знаю, що військові тримають ситуацію під своїм повним контролем і повною мірою готові захистити цивільних людей.

А від себе хочу додати кілька фактів щодо Старомар'ївки, щоб пояснити, що це за територія: селище впритул прилягає до Гранітного; тамтешні діти пішки ходять до Гранітненської школи, продукти і усі необхідні товари також завозяться із Гранітного.

Прошу усіх, хто подає «повідомлення», ретельно розбиратися у ситуації і не перекручувати фактів.

Експертний погляд

([Український кризовий медіа-центр](#))

Директор ШПА НаУКМА та завідувач кафедри міжнародних відносин НаУКМА Максим Яковлев:

Гібридна агресія Росії в Україні проявила на міжнародній арені такі проблеми. По-перше, це недостатня роль міжнародних організацій, які мали би упереджувати виникнення конфліктів (в першу чергу – Радбез ООН). По-друге – фактична відсутність механізмів виконання безпекових гарантій (для України – це сумнозвісний Будапештський меморандум). По-третє – це залежний стан міжнародних організацій, в яких бере участь і фінансує Росія. По-четверте, це хиткість механізму санкцій проти Росії та в міжнародній політиці загалом. Нарешті, це брак консолідованої позиції в ЄС та інших організаціях щодо агресивної політики Росії.

Аналітик Школи політичної аналітики НаУКМА Антон Суслов:

Цей перелік можна доповнити обмеженням свободи пересування представників місії ОБСЄ в ОРДЛО з боку незаконних збройних формувань актуалізує питання дослідження.

Аналітик Школи політичної аналітики НаУКМА Станіслав Шулімов:

Ключовим шляхом до реінтеграції втрачених територій має стати укріплення інституційного виміру євроінтеграції України. Треба виконати велике домашнє завдання – сталі інституційні реформи, прийняти стратегічні документи про реінтеграцію, розробляти та втілювати стратегії з реальними кроками. В центрі уваги мають також бути боротьба за людей на окупованих територіях і юридичні процеси після майбутньої реінтеграції – як відбуватиметься амністія, або ж кримінальне переслідування учасників російської агресії.

([Радіо Свобода](#))

Ситуація навколо зустрічі у «нормандському форматі» є складною, але час від часу ЗМІВ поширюють інформацію про підготовку до неї.

Військовий експерт Михайло Самусь:

«Нормандський формат» вже не принесе мир до Донецької та Луганської областей. Тим більше, що після відходу від влади Ангели Меркель Франція та Німеччина будуть лідерами цього формату. Максимум, що, можливо, це зустрічі, консультації та переговори, але без результатів.

Таким чином, Росія отримує можливості щодо формування порядку денного цих зустрічей. Якщо ми звернемося до Мінських домовленостей, то

Росія там взагалі не згадується. Це найголовніша проблема: якщо Україна розглядає нормандський формат як переговори між Україною та Росією в рамках українсько-російського конфлікту (у якому є два посередники: Франція та Німеччина), то Росія трактує, що це формат, покликаний врегулювати внутрішньоукраїнський конфлікт, у якому є три посередники: Росія, Франція та Німеччина.

Росія хоче змусити Україну вести прямі переговори із угрупованнями «ЛДНР». І в нормандському форматі немає жорстких обмежень такого підходу Росії.

Крім того, Франція та Німеччина вимагають від Росії виконання Мінська. Але Кремль вкотре заявляє, що не є стороною конфлікту, і його роль у мирних домовленостях взагалі не прописана, адже навіть слова «Росія» там немає.

Виходячи з цього, треба переглядати і Мінські домовленості та «нормандський формат».

Альтернатива – це модернізація Мінських домовленостей. Тобто створення нормального алгоритму: спочатку безпека, а потім уже якісь політичні чи гуманітарні перетворення. Будь-які зміни, наприклад, приєднання Європейського Союзу як організації, приєднання Сполучених Штатів, Великобританії, можливо, інших країн, – воно дало б новий імпульс і могло б бути новим етапом урегулювання конфлікту.

Військовий експерт Олександр Мусієнко:

Бойовими діями Росії не вдається схилити Україну у свій бік. Тому зараз Кремль може розглядати зміну тактики щодо Донбасу. Обстріл залишиться, але пріоритети Росії зміщуватимуться у бік інформаційно-підривної діяльності.

Вони зараз розглядають сценарії агресивної підривної діяльності всередині української держави, інформаційні операції, інформаційно-психологічні за допомогою проросійських організацій та політиків, розхитування ситуації тут.

З іншого боку, Великобританія та США формують у Європі південно-східний фланг НАТО. Це показало турне міністра оборони США Ллойда Остіна. Давайте подивимося на географію візиту пана Остіна: це Грузія, Україна, Румунія та Брюссель, штаб-квартира НАТО. Йдеться про те, щоб зміцнити безпеку у Чорному морі та протидіяти агресивним планам Російської Федерації.

Прогнози

([Радіо Свобода](#))

Економічне відновлення України може прискоритися до кінця року, очікує Європейський банк реконструкції та розвитку.

«Згідно з прогнозом Банку, внутрішній валовий продукт (ВВП) країни зростатиме на 3,5% щороку в 2021-2022 роках. У 2021 році цьому зростанню сприятимуть великий врожай зернових та нормалізація ділової активності, але повільні темпи реалізації реформ та вакцинації від Covid-19 залишаються основними ризиками для цього прогнозу», – йдеться у висновках установи.

За спостереженнями Банку, ВВП України знизився на 2,2% у першому кварталі 2021-го через локдаун на початку року, але в другому кварталі зріс на 5,7%. Зріст пов'язують зі зростанням споживання домогосподарств та інвестицій, а також ростом цін на зернові та залізну руду.

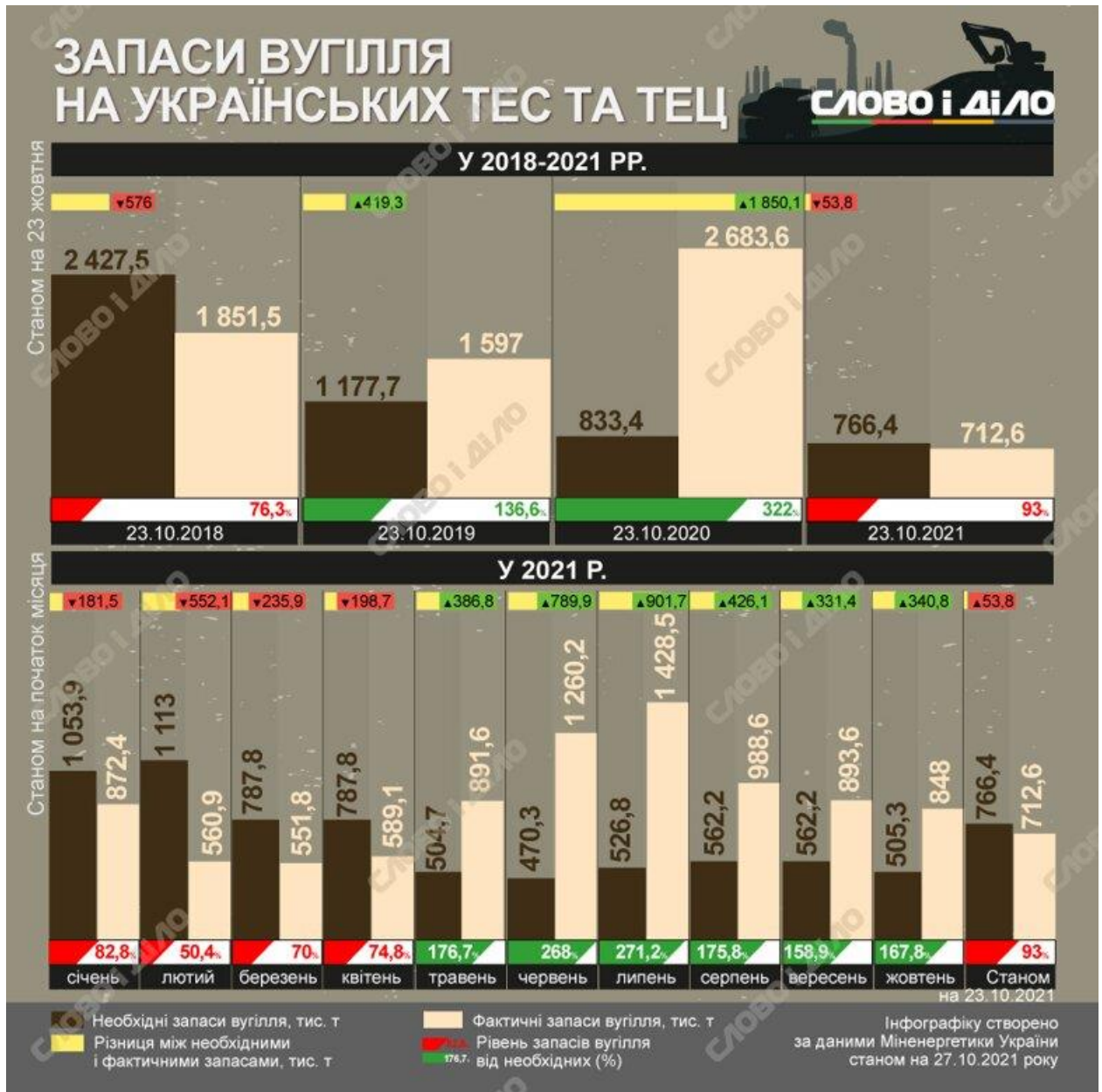
Зростання експорту забезпечило профіцит поточного рахунку, що призвело до збільшення обсягів іноземної валюти та зміцнення гривні.

Інфляція сягнула 11% у вересні через зростання цін на продукти та енергоносії, у зв'язку з цим Національний банк підвищив облікову ставку до 8,5% у вересні.

«Враховуючи дуже позитивні показники у першому півріччі, ЄБРР покращив свій прогноз зростання в 2021 році для регіону інвестицій, до 5,5%, тобто на 1,3 процентного пункту порівняно із своїм червневим прогнозом», – зазначають у ЄБРР.

Водночас Банк звертає увагу на ризики: високі ціни на сировину та енергоносії, дефіцит робочих рук, розриви ланцюжків постачання та девальвацію.

Інфографіка

(Слово і Діло)